



**DESA**  
UNICUM

**ART OUTLET**

SZTUKA DAWNA

AUKCJA 20 KWIETNIA 2023 WARSZAWA



# ART OUTLET

## SZTUKA DAWNA

AUKCJA 20 KWIETNIA 2023

**CZAS AUKCJI**  
20 kwietnia 2023 (czwartek), 19:00

**WYSTAWA OBIEKTÓW**  
1 – 20 kwietnia  
poniedziałek – piątek, 11:00 – 19:00  
sobota, 11:00 – 16:00

**MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY**  
Dom Aukcyjny Desa Unicum  
ul. Piękna 1a, Warszawa

### KOORDYNATORZY

Martyna Gąsiorowska  
tel. 532 759 980  
m.gasiorowska@desa.pl

Teresa Soldenhoff  
tel. 506 251 833  
t.soldenhoff@desa.pl

**ZLECENIA LICYTACJI**  
zlecenia@desa.pl, 22 163 67 00

## DOM AUKCYJNY

ul. Piękna 1A, 00-477 Warszawa  
poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00  
tel. 22 163 66 00, biuro@desa.pl

### BIURO OBSŁUGI KLIENTA

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. 22 163 66 00, bok@desa.pl

### BIURO PRZYJĘĆ

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. 22 163 66 10, wyceny@desa.pl

### WYCENY BIŻUTERII

poniedziałek, środa: 13:00 – 17:00, tel. 795 122 718, bizuteria@desa.pl

### PUNKT WYDAŃ OBIEKTÓW

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. 22 163 66 20, wydania@desa.pl

### ZLECENIA AUKCYJNE

przyjmujemy mailowo i telefonicznie tel. 22 163 67 00, zlecenia@desa.pl

### WYSTAWY AUKCYJNE

WSTĘP WOLNY  
kalendarz wystaw dostępny na www.desa.pl

### SEKRETARIAT ZARZĄDU

Łukasz Wasilewski, tel. 22 163 66 65, 795 122 698, l.wasilewski@desa.pl

### KONTA BANKOWE

mBank S.A. Swift: BREXPLPWBK  
PLN: 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002  
EUR: 43 1140 2062 0000 2380 1100 1005  
USD: 16 1140 2062 0000 2380 1100 1006

NIP: 5272644731 / REGON: 142733824 / KRS: 0000718495  
Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym  
dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy,  
kapitał zakładowy 13 314 000 zł

## DOM AUKCYJNY DESA UNICUM JEST CZĘŚCIĄ HOLDINGU

# DESA<sup>SA</sup>

## ZARZĄD DESA S.A.

JULIUSZ WINDORBSKI Prezes Zarządu | MARCIN SOBKA Członek Zarządu

## RADA NADZORCZA DESA S.A.

ROBERT JĘDRZEJCZYK Przewodniczący | ADAM NIEWIŃSKI Członek Rady Nadzorczej | IRENEUSZ PIECUCH Członek Rady Nadzorczej

GRZEGORZ KRÓL Członek Rady Nadzorczej | KRZYSZTOF JUZOŃ Członek Rady Nadzorczej

## ZARZĄD DESA UNICUM



AGATA SZKUP  
Prezes Zarządu



MAŁGORZATA KULMA  
Członek Zarządu



IZA RUSINIAK  
Członek Zarządu

## RADA NADZORCZA DESA UNICUM



JULIUSZ WINDORBSKI  
Przewodniczący Rady Nadzorczej



JAN KOSZUTSKI  
Członek Rady Nadzorczej



MARCIN CZERNIK  
Członek Rady Nadzorczej

### DZIAŁ ROZLICZEŃ

Urszula Przepiórka  
Kierownik Działu  
u.przepiorka@desa.pl  
tel. 22 163 66 01, 795 121 569

Magdalena Oltarzewska  
m.oltarzewska@desa.pl  
tel. 22 163 66 03, 506 252 044

Karolina Pułanecka  
k.pulanecka@desa.pl  
tel. 538 955 848

### DZIAŁ ADMINISTROWANIA OBIEKTAMI

Kamil Lisek  
Kierownik  
k.lisek@desa.pl  
tel. 22 163 66 21, 538 818 480

Paweł Wątroba  
Specjalista ds. obiektów  
p.watroba@desa.pl  
tel. 22 163 66 21, 514 446 849

Paweł Wołyniak  
p.wozyniak@desa.pl  
tel. 22 163 66 21, 506 251 934

### DZIAŁ LOGISTYCZNY

Karol Kosowski  
Kierownik  
k.kosowski@desa.pl  
tel. 514 446 885

Kacper Tomaszkiwicz  
Ekspert ds. projektów  
specjalnych i klientów VIP  
k.tomaszkiewicz@desa.pl  
tel. 795 122 708

### DZIAŁ FOTO

Marcin Koniak  
Kierownik Działu  
m.koniak@desa.pl  
tel. 22 163 66 74, 664 981 456

Paweł Bobrowski  
Fotograf  
p.bobrowski@desa.pl  
tel. 22 163 66 75

Marek Krzyżanek  
Fotograf  
m.krzyzanek@desa.pl  
tel. 22 163 66 46

### DZIAŁ IT

Piotr Gołębiowski  
Kierownik Projektów IT  
p.golebiowski@desa.pl  
tel. 502 994 225

Eryk Łakomy  
Asystent ds. IT  
e.lakomy@desa.pl  
tel. 664 150 861

### DZIAŁ MARKETINGU I PR

Marta Wiśniewska  
Dyrektor Marketingu  
m.wisniewska@desa.pl  
tel. 795 122 709

Danuta Maciejewska-Bogusz  
Kierownik projektów internetowych  
d.maciejewska@desa.pl  
tel. 664 981 461

Elżbieta Kopeć  
Redaktor strony desa.pl  
e.kopec@desa.pl  
tel. 502 994 227

Arkadiusz Kowalski  
Grafik DTP  
a.kowalski@desa.pl  
tel. 788 269 944

Paulina Babicka  
Grafik kreatywny  
p.babicka@desa.pl

Damian Dubielis  
Koordynator ds. marketingu  
d.dubielis@desa.pl  
tel. 787 255 660

Michalina Komorowska  
Młodszy redaktor strony internetowej  
m.komorowska@desa.pl  
tel. 882 350 575

Weronika Zarzycka  
Fotoedytor  
w.zarzycka@desa.pl  
tel. 880 526 448

Public Relations – pr@desa.pl

## DEPARTAMENT SPRZEDAŻY



**MAŁGORZATA NITNER**  
Dyrektor Departamentu Sprzedaży  
m.nitner@desa.pl  
22 163 67 02, 514 446 892



**KINGA SZYMAŃSKA**  
Zastępca Dyrektora  
k.szymanska@desa.pl  
698 668 221



**ALEKSANDRA ŁUKASZEWSKA**  
a.lukaszewska@desa.pl  
22 163 67 05, 664 981 465



**MICHAŁ BOLKA**  
m.bolka@desa.pl  
22 163 67 03, 664 981 449



**KAROLINA CIEŚIELSKA-SOPIŃSKA**  
k.ciesielska@desa.pl  
22 163 67 12, 668 135 447



**MAJA LIPIEC**  
m.lipiec@desa.pl  
22 163 67 07, 538 647 637



**MARTA LISIAĆ**  
m.lisiać@desa.pl  
22 163 67 04, 788 265 344



**ALEKSANDRA KASPRZYŃSKA**  
a.kasprzyńska@desa.pl  
506 252 031



**TERESA SOLDENHOFF**  
t.soldenhoff@desa.pl  
506 251 833



**JULIA SŁUPECKA**  
j.slupecka@desa.pl  
532 750 005



**NATALIA KOWALEK**  
n.kowalek@desa.pl  
880 334 401



**JULIA GORLEWSKA**  
j.gorlewska@desa.pl  
664 981 450



**MARIA JAROMSKA**  
m.jaromska@desa.pl  
889 752 214



**ANNA ROŹNIECKA**  
a.rozniecka@desa.pl  
795 121 574



**JOANNA WOLAN**  
j.wolan@desa.pl  
538 915 090



**MARIUSZ PENDRASZEWSKI**  
m.pendraszewski@desa.pl  
880 334 402



**OKTAWIA WRZESIEŃ**  
o.wrzesien@desa.pl  
797 388 666

## BIURO OBSŁUGI KLIENTA



**MAGDALENA BERBEKA**  
m.berbeka@desa.pl  
734 640 044



**ALEKSANDRA PRAWUCKA**  
a.prawucka@desa.pl  
734 666 508

## DEPARTAMENT PROJEKTÓW AUKCYJNYCH



**ARTUR DUMANOWSKI**  
Dyrektor Departamentu  
Projektów Aukcyjnych  
a.dumanowski@desa.pl  
22 163 66 42, 795 122 725



**ANNA SZYŃKARCZUK**  
Kierownik Działu  
Sztuka Współczesna  
a.szynkarczuk@desa.pl  
22 163 66 41, 664 150 866



**TOMASZ DZIEWICKI**  
Kierownik Działu  
Sztuka Dawna  
t.dziewicki@desa.pl  
22 163 66 46, 735 208 999



**MAREK WASILEWICZ**  
Starszy Specjalista  
Sztuka Dawna, Grafika artystyczna  
m.wasilewicz@desa.pl  
22 163 66 47, 795 122 702



**MAŁGORZATA SKWAREK**  
Starszy Specjalista  
Sztuka Dawna  
m.skwarek@desa.pl  
22 163 66 48, 795 121 576



**KATARZYNA ŻEBROWSKA**  
Starszy Specjalista  
Fotografia Kolekcjonerska  
k.zebrowska@desa.pl  
22 163 66 49, 539 546 701



**MAGDALENA KUŚ**  
Starszy Specjalista  
Sztuka Użytkowa  
m.kus@desa.pl  
22 163 66 44, 795 122 718



**CEZARY LISOWSKI**  
Starszy Specjalista  
Sztuka Użytkowa, Design  
c.lisowski@desa.pl  
22 163 66 51, 788 269 908



**AGATA MATUSIELAŃSKA**  
Specjalista  
Sztuka Współczesna  
Prace na papierze  
a.matusielawska@desa.pl  
22 163 66 50, 539 546 699



**KAROLINA STANISŁAWSKA**  
Specjalista  
Sztuka Młoda i Najnowsza  
k.stanislawski@desa.pl  
22 163 66 43, 664 150 864



**ALICJA SZNAJDER**  
Specjalista  
Sztuka Współczesna  
a.sznajder@desa.pl  
22 163 66 45, 502 994 177



**ANNA KOWALSKA**  
Specjalista  
Sztuka Współczesna  
a.kowalska@desa.pl  
22 163 66 55, 539 196 531



**MICHAŁ SZAREK**  
Specjalista  
Sztuka Dawna  
m.szarek@desa.pl  
22 163 66 53, 787 094 345



**OLGA WINIARCZYK**  
Specjalista  
Komiks i Ilustracja  
o.winiarczyk@desa.pl  
22 163 66 54, 664 150 862



**MONIKA ZABEŁOWICZ**  
Specjalista  
Sztuka Użytkowa  
m.zabelowicz@desa.pl  
664 981 453



**JAN RYBIŃSKI**  
Specjalista  
Sztuka Dawna  
j.rybinski@desa.pl  
880 525 282



**PAULINA BROL**  
Specjalista  
Sztuka Młoda i Najnowsza  
p.brol@desa.pl  
539 388 299



**WIKTOR KOMOROWSKI**  
Specjalista  
Sztuka Współczesna,  
Grafika artystyczna  
w.komorowski@desa.pl  
788 260 055



**MARTYNA GASIOROWSKA**  
Specjalista  
Sztuka Dawna  
m.gasiorowska@desa.pl  
532 759 980



**KAROLINA JANKOWSKA**  
Specjalista  
Dział Sztuki Współczesnej  
k.jankowska@desa.pl  
539 222 774



**KAMIL PREIS**  
Specjalista  
Zegarki luksusowe  
k.preis@desa.pl  
795 122 717



**KATARZYNA SZCZESNA**  
Specjalista  
Dział Sztuki Współczesnej  
k.szczesna@desa.pl  
538 522 885



**WERONIKA JAKUBOWSKA**  
Specjalista  
Projekty Specjalne  
w.jakubowska@desa.pl  
788 244 922



**NICOLE LEWANDOWSKA**  
Specjalista  
Sztuka Współczesna  
n.lewandowska@desa.pl  
788 244 975



**MARTYNA KOLANOWSKA**  
Asystent ds. Inwentarza  
m.kolanowska@desa.pl  
880 918 882

- Adlen Michel 25  
 Axentowicz Teodor 33  
 Bakałowicz Władysław 49  
 Baranowski Henryk 83-84  
 Betley Jan 58  
 Breitenwald Roman Antoni 97  
 Chmieliński Władysław 94  
 Czajkowski Stanisław 35  
 Degner Arthur 88  
 Dobriak Michał 62  
 Dybowski Stanisław 65  
 Dzieliński Jan Kazimierz 86  
 Epstein Henryk 17  
 Feder Adolf 23  
 Freyberg Conrad 98  
 Gerle Aron 60  
 Gostwicki Zbigniew 32  
 Gotlib Henryk 42  
 Grunsweigh Natan 22  
 Hänger Senior Max 90  
 Hayden Henryk 24  
 Iwanowski Błażej 87  
 Jaroszyński Józef 9  
 Kaczor-Batowski Stanisław 92  
 Kamocki Stanisław 34  
 Kaniewski Jerzy Edmund 89  
 Kłępiński Jan 66  
 Klimek Ludwik 104  
 Konarski J. 12  
 Korecki Wiktor 14-15  
 Kossak Jerzy 1, 3-5  
 Kossak Wojciech 2  
 Kowalski Leon 38  
 Krause-Wichmann Eduard 80  
 Lindemann Emil 53  
 Lurczyński Mieczysław 27-28  
 Mackiewicz Konstanty 59  
 Majewicz Georg 70  
 Markiel Jakub 45  
 Matuszczak Edward 46  
 Meyer Ross Christian 48  
 Michalska Hanna 100  
 Mondzain Szymon 21  
 Muter Mela 18-19  
 Naęcz Włodzimierz 63  
 Niżyński Marian Ludwik 103  
 Olszewski Karl Ewald 91  
 Ossecki Wilk (Wilhelm) 99  
 Peske Jean / Jan Mirosław Peszke 26  
 Piotrowski Antoni 10  
 Poraj Fabijański Stanisław Ignacy 52  
 Poustochkine Bazyli 74-75  
 Pressmane Joseph 105  
 Priebe Rudolf 78-79  
 Pronaszko Zbigniew 101  
 Przebindowski Zdzisław 76-77  
 Rabinowicz Benn Bencion 20  
 Rekucki Michał Maksymilian 61  
 Rolicz Stanisław 71  
 Ronget Elizabeth 106  
 Rybkowski Tadeusz 8  
 Rychter-Janowska Bronisława 36-37  
 Schlichting Waldemar 81  
 Setkowicz Adam 11  
 Setkowicz Adam 69  
 Słabiak Juliusz 68  
 Stańko Leszek 54-55  
 Stańko Michał 56  
 Stasiniewicz Jan 44  
 Stożarow Władimir 102  
 Studencki Stanisław 93  
 Styka Tadeusz 85  
 Świejkowski Alfred 57  
 Terlecki Alfred 13  
 Terlikowski Włodzimierz 16  
 Teslar Antoni 29  
 Tetmajer-Naimska Jadwiga 67  
 Thelen Wilhelm 82  
 Thomassin Désiré 50  
 Wasilewski Czesław 96  
 Weiss Wojciech 39  
 Wodyński Józef 72-73  
 Wygrzywalski Feliks Kazimierz 31  
 Wygrzywalski Feliks Michał 30  
 Wywiórski Michał Gorstkin 64  
 Zucker Jakub 107-109  
 Zygmuntowicz Ignacy 6-7, 95  
 Żelechowski Kacper 41

okładka front poz. 5 Jerzy Kossak, Wizja Napoleona w odwrocie spod Moskwy, 1916 okładka II poz. 17 Henryk Epstein, Pejzaż leśny ("Paysage en forêt"), lata 30. XX w. strony 6-7 poz. 36 Bronisława Rychter-Janowska, Altana ("Parasolka") okładka III poz. 2 Wojciech Kossak, Ułan na koniu z luzakiem, 1941 okładka IV poz. 19 Mela Muter, Pejzaż z Awinionu. Mosty nad Rodanem, 1940 tytuł aukcji Art Outlet. Sztuka Dawna 20 kwietnia 2023 kod aukcji 1300WYP072 koncepcja graficzna Monika Wojnarowska opracowanie graficzne Arkadiusz Kowalski zdjęcia Marcin Koniak, Paweł Bobrowski, Marek Krzyżanek prenumerata katalogów prenumerata@desa.pl

1 †

## JERZY KOSSAK

1886-1955

**Wspólny posiłek, 1938**

olej/tektura, 28,5 x 39,5 cm (w świetle oprawy)  
sygnowany i datowany śr.d.: 'Jerzy Kossak | 1938'

estymacja:

**14 000 - 20 000 PLN**

3 000 - 4 300 EUR

Jerzy Kossak wnuk i syn wybitnych malarzy batalistycznych od najmłodszych lat nasiąkał artystyczną atmosferą rodzinnej Kossakówki. Stał się w sposób naturalny spadkobiercą tradycji malarskich rodziny Kossaków, dlatego na jego obrazach królowali żołnierze, konie i bitwy. Nie stronił również od tematów folklorystycznych, wdzięcznie malując wesela krakowskie i góralskie. Tak jak ojciec malował liczne portrety konne ziemiaństwa polskiego. Jerzy Kossak urodził się w 1886 roku w Krakowie jako najstarszy syn Wojciecha Kossaka. Był bardzo rozpieszczonym dzieckiem, uwielbianym przez ojca. Od najmłodszych lat wykazywał talent malarski. Jako kilkuletni chłopiec rysował z łatwością konie i żołnierzy. W sposób naturalny jego pierwszym nauczycielem stał się dziadek, w którego pracowni spędzał długie godziny, podpatrując jak tworzy. Juliusz miał bardzo wysokie mniemanie o zdolnościach wnuka i przepowiadał, że może on przewyższyć talentem jego i Wojciecha. Jerzy nie lubił szkoły i może właśnie dlatego nigdy nie ukończył żadnej akademii artystycznej. Po dziadku jego edukacją malarską zajął się ojciec. Jerzy kontynuował tradycje malarskie rodziny. Przez długie lata współpracował z ojcem przy jego zamówieniach. Znane są prace, do których młody Jerzy wykonywał początkowe szkice. Wojciech zabierał syna ze sobą w podróż, jeśli miał duże zamówienia po za Krakowem. Kilkakrotnie chciał go ściągnąć do Ameryki, jednak Jerzy mający charakter zupełnie inny niż ojciec, ciągle się opierał. Jerzy Kossak był dwukrotnie żonaty pierwszy raz z Ewą Kaplińską, z którą miał córkę Marię, a kolejną jego żoną została Elżbieta Dzięciołowska-Śmiałkowska, z tego małżeństwa miał dwie córki Glorię i Simonę. Jerzy zmarł w 1955 roku w Krakowie.



2

**WOJCIECH KOSSAK**

1856-1942

**Ułan na koniu z luzakiem, 1941**

olej/tektura, 72,5 x 54 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Wojciech Kossak | 1941'

na odwrociu lakowa pieczęć z herbem Kos oraz opis piórem: 'Potwierdzam autentyczność | Wojciech Kossak'

estymacja:

**45 000 - 60 000 PLN**

9 600 - 12 800 EUR





Wojciech Kossak w swojej pracowni, źródło: PAUart



Wojciech Kossak, Dziewczyna i ułan z koniem, kolekcja prywatna, źródło: DESA Unicium

## UŁANI WOJCIECHA KOSSAKA

Wojciech Kossak wzrastał w tradycjonalistycznym środowisku, a kultywowane w rodzinnych kręgach wartości patriotyczne silnie wpłynęły zarówno na życiową, jak i artystyczną postawę tego twórcy. Malarstwo rodu Kossaków całą swoją mocą oddziaływania związane jest z Polską i polsnością w ogóle. Kluczową rolę w kompozycjach przedstawicieli klanu odgrywa historia, na tle której ukazywana jest siła narodowego oręża. Sztuka Kossaków była w czasach zaborów medium gloryfikującym narodowe ideały. Jak się okazało spełniała ona swą doniosłą rolę nawet w czasach, w których wolność była już faktem, a nie tylko mglistą wizją. W obrazach Juliusza nie ma rolę odgrywała batalistyka i co naturalne, sylwetki koni. Wojciech, a za nim także Jerzy, dodatkowo pogłębili obszar zainteresowań tematycznych wprowadzając i eksplorując obszar ludowości oraz rzeczywistość ziemiańskiego dworu. Wojciech Kossak największą popularność zdobył jako wybitny batalista i twórca osławionych w epoce panoram. Już w początkach XX stulecia tworzył on sceny rodzajowe odwołujące się bezpośrednio do kultury polskiej wsi. Przedstawienia te zdominowały jednak jego artystyczne oeuvre dopiero później, w latach 20. i 30. To wówczas w krakowskiej Kossakówce prężnie działała rozbudowana pracownia zatrudniająca licznych twórców. „W okresie tym w twórczości Wojciecha przeważają portrety i mniejszego formatu obrazy, najchętniej poszukiwane przez kunsthändlerów, z motywem konia, ułana i dziewczyny; płócien batalistycznych o większych rozmiarach było mniej” (Kazimierz Olszański, Wojciech Kossak, Wrocław-Warsza-

wa-Kraków 1990, s. 35). W kręgu Kossaków wypracowane zostały liczne warianty rodzajowego przedstawienia, w którego strukturze wojskowi, wiejskie dziewczęta i konie odgrywają główne role. Płótna Wojciecha i Jerzego przedstawiają spotkania ułanów i chłopek przy studniach, jak i rozmowy prowadzone przy płotach. Wielokrotnie niewielkie oddziały przy wodopoju napotykały kobiety robiące pranie w rzece. Tłem dla scen kreowanych przez Kossaków stają się nierzadko lasy i rozległe pola.

Był synem i uczniem Juliusza Kossaka, ojcem Jerzego, także malarza oraz poetki Marii Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej i pisarki Magdaleny Samozwaniec. Kształcił się w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, Akademii monachijskiej oraz w Paryżu. W latach 1895-1902 przebywał głównie w Berlinie, gdzie pracował dla cesarza Wilhelma II; malował też dla dworu Franciszka Józefa II. Wiele podróżował, m.in. do Hiszpanii i Egiptu. W późniejszych latach kilkakrotnie wyjeżdżał do Stanów Zjednoczonych, realizował zamówienia portretowe. W 1913 roku był mianowany profesorem warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Był współautorem panoram: Raclawice (1893-94), Berezyna (1895-96), Bitwa pod piramidami (1901) oraz szkiców do niezrealizowanej Samosierry (1900) Był niezrównanym malarzem scen batalistycznych i historycznych. Glorifykował w nich wojsko polskie: ułanów, szwoleżerów, legionistów. Doskonale opanował sztukę malowania koni.



3 ↑

## JERZY KOSSAK

1886-1955

"Potyczka z kozakami przy studni", 1930

olej/sklejka, 55 x 80 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Jerzy Kossak | 1930'

estymacja:

40 000 - 60 000 PLN

8 600 - 12 800 EUR

### LITERATURA:

porównaj: Kazimierz Olszański, Jerzy Kossak, Wrocław [i in.] 1992, s. 116 (il.) , poz. 94

„W roku 1929 nastąpił w malarstwie Jerzego Kossaka wyraźny zwrot, który można uznać za początek dojrzałego okresu, szczytowego w całej jego twórczości artystycznej. Okres ten trwał mniej więcej do roku 1939. W tym dziesięciu lat powstawały jego najlepsze prace, oryginalne, samodzielne, skomponowane według własnych pomysłów, wielkoformatowe, o treści historycznej, w znacznej części dokumentalne. Znajdujemy tu liczne obrazy o bezspornych walorach artystycznych, ambitne, wypracowane, zasługujące już w pełni na miano dobrej kontynuacji realistycznej sztuki Kossaków”.

Kazimierz Olszański, Jerzy Kossak, Wrocław-Warszawa-Kraków 1992, s. 22



4 †

**JERZY KOSSAK**

1886-1955

W odrocie spod Moskwy, 1929

olej/tektura, 38 x 48,5 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Jerzy Kossak | 1929'

estymacja:

**28 000 - 40 000 PLN**

6 000 - 8 600 EUR



5 †

## JERZY KOSSAK

1886-1955

"Wizja Napoleona w odwrocie spod Moskwy", 1916

olej/plótno, 96 x 146 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Jerzy Kossak 1916.'

na odwrociu stempel składu przyborów malarskich Iskra & Karmański z Krakowa

na ramie papierowa nalepka własnościowa z opisem: 'Własność | Bolesława Kamińskiego | z (trudno czytelnie)'

oraz dołączona papierowa nalepka Okrężnej Wystawy Obrazów Krakowskich Artystów Malarzy

estymacja:

55 000 - 70 000 PLN

11 800 - 15 000 EUR

WYSTAWIANY:

Okrężna Wystawa Obrazów Krakowskich Artystów Malarzy, Kraków, przed 1916 (?) (jako „Z odwrotu z pod Moskwy”)

LITERATURA:

porównaj: Kazimierz Olszański, Jerzy Kossak, Wrocław [i in.] 1992, s. 92-93 (il.), poz. 55 i 56



# JERZY KOSSAK I LEGENDA NAPOLEONA



Jerzy Kossak idzie śladami znakomitego dziada i ojca... Dziedziczy w całej pełni wielkie zdolności ojca, rozwinięte już dziś zadziwiająco. Uderza wprost w młodym artyście zdolność kompozycji, wyrażenia ruchu, panowania nad całością szeroko pomyślanych tematów. Tężyzna Kossakowska żyje tu w dalszym ciągu (...)" (Antoni Chołoniewski, Z recenzji wystawy Dziedzictwo talentu. Jadwiga Tetmajerówna i „trzeci” Kossak, „Świat” 1911 nr. 48, s. 4-5).

Juliusz Kossak wytrwale wierzył w talent swojego wnuka. Jerzego Kossaka. Jerzego i Juliusza wiązała głęboka więź i to właśnie dziadek zaszczerpił w Jerzym umiłowanie malarstwa, gdyż to w jego pracowni przesiadywał wnuk pod nieobecność ojca. Jerzy nie wahał się przy wyborze malarstwa jako powołania zawodowego; tym bardziej nie miał wątpliwości w kwestii obranego kierunku artystycznego: pewnie podążał śladami dziadka i ojca, chwalać polskie oręż i tworząc kompozycje historyczne. Zapewne przez wzgląd na tradycję malarstwa wyniesioną z domu, którą był przesiąknięty, nigdy nie dał się pociągnąć sztuce modernistów.

Jednym z pierwszych tematów, po który profesjonalnie sięgnął dwudziestokilkuletni Jerzy, były epizody historyczne z epopei napoleońskiej. Tymi przedstawieniami zyskał aprobatę ojca Wojciecha, który uprzednio był niechętny odbyciu przez syna studiów artystycznych na wysokim poziomie. Co

ważniejsze, te prace wystawiał z sukcesem w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie i Poznaniu. Prezentowana na aukcji monumentalna kompozycja jest wariantem pochodzącego z 1913 roku dzieła pod tytułem: „Wizja Napoleona w odwrocie spod Moskwy”. Była to ulubiona kompozycja Jerzego Kossaka, bardzo udana pod względem artystycznym, dlatego też Jerzy Kossak chętnie powracał w późniejszych latach do tegoż motywu (Kazimierz Olszański, Jerzy Kossak, Wrocław [i in.] 1992, s.18). Przedstawia pełną dramatyzmu scenę powrotu spod Moskwy. Napoleon powraca ze swoim wojskiem wśród tragicznych okoliczności: zgnieciona przegrana armia tuła się podczas zamieci, zimna i mrozu. Na tle chmur jawi się głowa Sfinksa, uznawanego w starożytnym Egipcie za symbol władzy królewskiej i monarszej potęgi, która nie zwiastuje jednakże zwycięstwa.

Jerzy Kossak kształcił się od najmłodszych lat w pracowni dziadka - Juliusza oraz ojca - Wojciecha. Na początku lat 20. XX wieku, Jerzy wraz z ojcem podróżował po dworach Wielkopolski, gdzie portretował tamtejsze ziemiaństwo. Obrazy Jerzego Kossaka (tak, jak jego dziadka i ojca) do dziś cieszą się dużym powodzeniem. Artysta podejmował tematykę bliską tęsknotom i sentymentom polskiego odbiorcy, utrwałał mit legionów polskich i zwycięskiej wojny z bolszewikami, malował także sceny rodzajowe z motywami trudów ułańskich, koni, spotkań żołnierzy i dziewcząt.

6

## IGNACY ZYGMUNTOWICZ

1875-1947

### Powrót z polowania

olej/ płótno, 150 x 200 cm  
sygnowany p.d.: 'I. Zygmuntowicz'

estymacja:

**65 000 - 80 000 PLN**

13 900 - 17 100 EUR

Ignacy Zygmuntowicz to malarz, który budzi zaciekawienie swą zagadkowym pochodzeniem. Utożsamiany jest bowiem z Czesławem Wasilewskim, którego biografia jest podobnie niejednoznaczna dla historyków sztuki. Artysta prawdopodobnie począwszy od lat 30. XX wieku wymiennie sygnował swoje dzieła, wówczas używał pseudonimu Ignacego Zygmuntowicza. Wiadomo, że działał w Warszawie, uczęszczał na studia od 1911 w Szkole Sztuk Pięknych. Tam brał udział w wystawach w Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych w latach 20., a także w pozostałych polskich miastach, w Lublinie, Katowicach, Częstochowie, Gdyni, Kaliszu. Przenosił na swoje płótna założenia malarzkie twórców akademii monachijskiej (inspirował się dziełami Józefa Chełmońskiego, Józefa Brandta oraz Alfreda Wierusza-Kowalskiego) oraz fantastycznie nawiązywał do twórczości Wojciecha Kossaka. Wyróżniało go odmienne, niemal werystyczne podejście do natury. Prezentował sugestywne iluzje rzeczywistości. Do jego najefektywniejszych scen należą zaprzęgi, sanny, sceny batalistyczne, zimowe pejzaże oraz sceny z polowań. Obecnie jego prace można podziwiać w zbiorach muzeum Narodowego w Warszawie, w muzeach w Łańcucie, Lesznie oraz w Łodzi.



7

**IGNACY ZYGMUNTOWICZ**

1875-1947

**Wataha dzików w zimowym lesie**

olej/plótno, 110 x 150 cm

sygnowany p.d.: 'I. Zygmuntowicz'

estymacja:

**40 000 - 60 000 PLN**

8 600 - 12 800 EUR



8

## TADEUSZ RYBKOWSKI

1848-1926

### O zmierzchu przed zajazdem, 1875

olej/plótno, 31 x 47 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'T Rybkowski | 1875'

na odwrociu oraz na krośnie trzy okrągłe stemple: 'WIEN | FR. ANTOINE | [...] Maler | Restaurator | HEUGASSE 56'

opisany na krośnie malarskim: 'Rybkowsky [...] 1875 311/2 x 47'

estymacja:

**12 000 - 18 000 PLN**

2 600 - 3 900 EUR

### POCHODZENIE:

dom aukcyjny Agra-Art, grudzień 2013

kolekcja prywatna, Polska

Tadeusz Rybkowski kształcił się w latach 1872-75 w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem Władysława Łuszczkiewicza. Doskonalił swój warsztat w wiedeńskiej Akademii u Carla Wurzingera, Leopolda Loefflera, Hansa Makarta oraz zakładach dekoracji teatralnych. W 1878 rozpoczął swą podróż po Włoszech oraz Niemczech. W 1893 zdecydował się osiedlić na stałe we Lwowie. Został profesorem Państwowej Szkoły Przemysłowej oraz prowadził prywatną szkołę malarstwa dla kobiet. Poza malarstwem sztalugowym zajmował się również dekoracyjnym malarstwem ściennym oraz był ilustratorem czasopism polskich oraz obcych. Charakterystyczną tematyką jego dzieł były sceny rodzajowe. Początkowa jego twórczość pozostawała pod wpływem holandyzmu. Przejawiało się to w horyzontalnie rozciągniętych kompozycjach, a także jedynie lekko wygiętej diagonali zaprzęgu. Zdradzał w ten sposób swoją znajomość scen z XVII-wiecznego malarstwa holenderskiego. Dialog z dziełami dawnych mistrzów widzimy również dzięki wyborowi ciepłej kolorystyki, wykorzystaniu jasnych brązów, ugrów oraz dynamizacji partii burzliwego nieba.





9

**JÓZEF JAROSZYŃSKI**

1835-1900

**Wóz na drodze**

olej/tektura, 27 x 42 cm  
sygnowany p.d.: 'Jaroszyński'

estymacja:  
**12 000 - 18 000 PLN**  
2 600 - 3 900 EUR



10

**ANTONI PIOTROWSKI**

1853-1924

**Wojskowy na koniu**

olej/sklejka, 35 x 29 cm  
sygnowany p.d.: 'A. PIOTROWSKI'

estymacja:  
**18 000 - 25 000 PLN**  
3 900 - 5 400 EUR



11

**ADAM SETKOWICZ**

1879-1945

**Wesele krakowskie**

olej/plótno naklejone na tekturę, 46 x 97 cm  
sygnowany l.d.: 'A. Setkowicz'

estymacja:

20 000 - 30 000 PLN

4 300 - 6 400 EUR

12

**J. KONARSKI**

**W drodze na targ**

olej/ płótno, 50 x 65,5 cm  
sygnowany l.d.: 'J. Konarski'  
na krośnię malarskim nalepka z numerem inwentarzowym: '039'

estymacja:  
**30 000 - 40 000 PLN**  
6 400 - 8 600 EUR

**POCHODZENIE:**  
kolekcja prywatna, Niemcy





13 †

**ALFRED TERLECKI**

1883-1973

**Szalasy w śniegu, 1929**

olej/plótno, 51 x 69 cm  
sygnowany i datowany l.d.: 'ALFRED TERLECKI.1929'  
opisany na odwrociu numerem: '8496'  
oraz trudno czytelnie na krośnię malarskim

estymacja:  
**7 000 - 9 000 PLN**  
1 500 - 2 000 EUR



14 †

**WIKTOR KORECKI**

1890-1980

**Pejzaż zimowy z potokiem**

olej/plótno, 50 x 80 cm  
sygnowany l.d.: 'WIKTOR KORECKI'

estymacja:  
**12 000 - 18 000 PLN**  
2 600 - 3 900 EUR



15 †

**WIKTOR KORECKI**

1890-1980

**Zimowe popołudnie**

olej/plótno, 61 x 91 cm  
sygnowany l.d.: 'WIKTOR KORECKI'  
opisany na odwrociu: 'W2405'

estymacja:  
**12 000 - 18 000 PLN**  
2 600 - 3 900 EUR

16

**WŁODZIMIERZ TERLIKOWSKI**

1873-1951

**Krajobraz wiosenny, 1928**

olej/plótno, 65 x 92 cm

sygnowany i datowany trzonkiem pędzla l.d.: '1928 | W. de Terlikowski'

estymacja:

**12 000 - 18 000 PLN**

2 600 - 3 900 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Metayer, Paryż, październik 2018

kolekcja instytucjonalna, Warszawa



17

## HENRYK EPSTEIN

1891-1944

"Pejzaż leśny" ("Paysage en forêt"), lata 30. XX w.

olej/plótno, 52 x 37 cm  
sygnowany l.d.: 'H. Epstein'  
opisany na odwrociu numerem: '1'  
na krośnie malarskim papierowa nalepka wystawowa Galerie Berri-Raspail w Paryżu  
oraz opisy: '10P 3475B' i '36-80', opisany trudno czytelnie na ramie

estymacja:

**38 000 - 50 000 PLN**

8 200 - 10 700 EUR

### POCHODZENIE:

Galerie Berri-Raspail, Paryż  
kolekcja prywatna, Francja (od 1946 ?)  
dom aukcyjny Artcurial, Paryż, marzec 2011  
kolekcja prywatna, Polska  
DESA Unicum, maj 2018  
kolekcja instytucjonalna, Warszawa

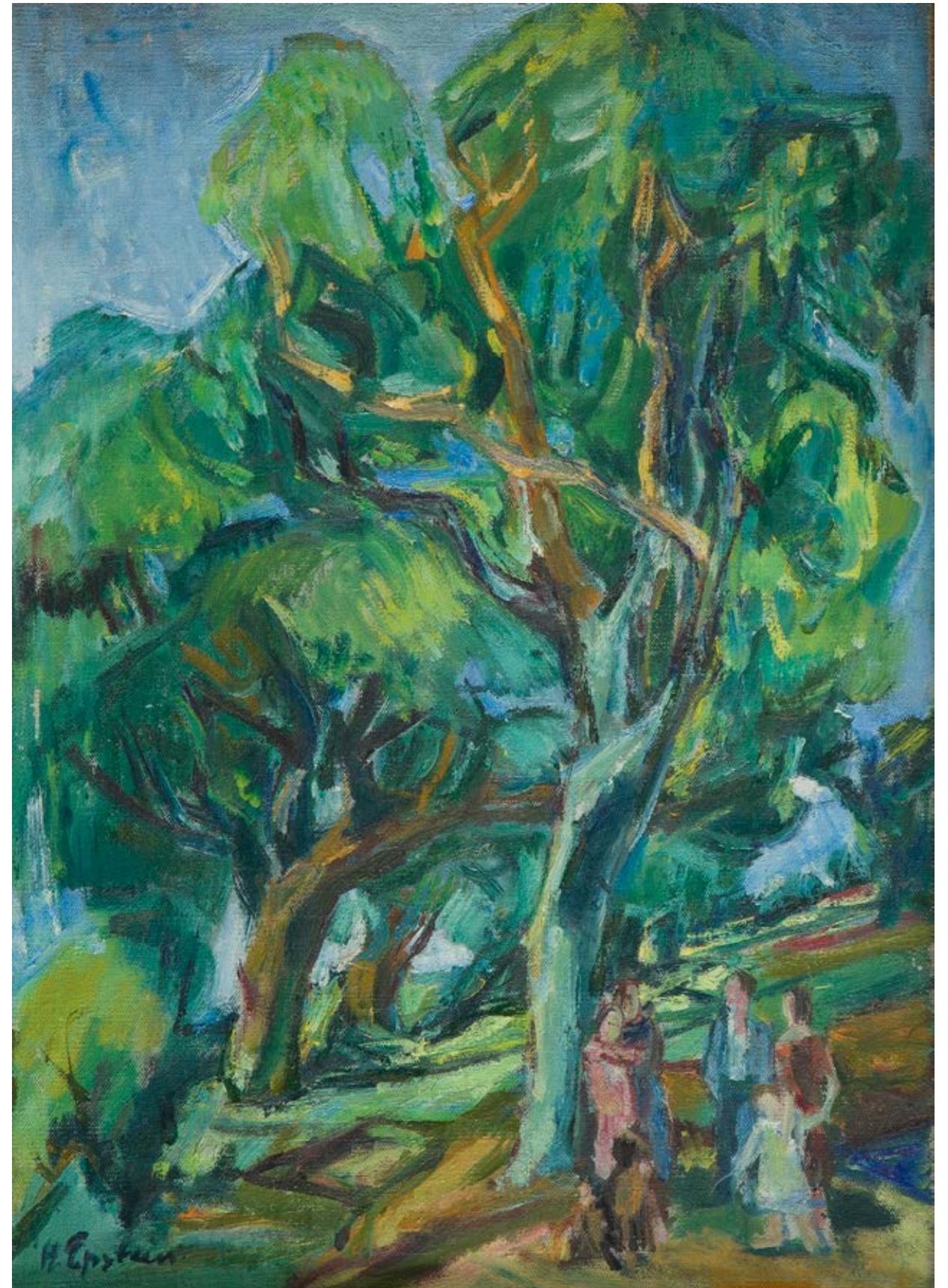
### WYSTAWIANY:

Wystawa pośmiertna artysty, Galerie Berri-Raspail, Paryż, 1946

Henryk Epstein zdobył wykształcenie w Szkole Rysunku i Malarstwa u Jakuba Kacembogena w Łodzi oraz Klasie Rysunku Petera von Halma na Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Monachium. Następnie studiował w Paryżu, a dokładnie w Académie de la Grande Chaumière. Prowadził aktywne życie, podczas którego związał się z grupą żydowskich artystów kręgu czasopisma „Machmadim” oraz z artystami z Europy Środkowej i Wschodniej, zamieszkałymi w „La Ruche”, czyli popularnym „Ulu”. Prowadził konwersacje z Soutinem oraz Modiglianem. Swe dzieła prezentował na Salonie Niezależnych, Salonie Jesiennym oraz Tuileryjskim. Jego debiutanckie prace cechowały się nawiązaniem do syntetyzmu Paula Gauguina oraz Szkoły z Pont-Aven, a kolejne do fowizmu Deraina oraz Vlamincka. Lata 1915-20 to dla jego malarstwa kolejny etap rozwoju, tym razem widoczne są inspiracje kubizmem, malarstwem Cezanne'a oraz ekspresjonizmem. Malarz po raz pierwszy odwiedził Bretanię pod koniec lat 20. Znalazł się wówczas w Quiberon oraz Concarneau. Malował widoki portów, portrety rybaków, a także martwe natury z rybami i owocami morza.

Widoki z drzewami stają się domeną Henryka Epsteina w latach 30. XX stulecia. Malarz upamiętnia wiejskie krajobrazy z górnonormandzkiego Cocherel, gdzie zamieszkiwał do swej śmierci w 1932 Aristide Briand, premier republiki i miłośnik sztuki. Około 1934 polski artysta odwiedził jego rodzinną posiadłość i uwiecznił całą okolicę serią pogodnych obrazów. W drugiej połowie lat 30. podróżował do Épernon w departamencie Eure-et-Loir, w którym pozostał do 1938. Zafascynowany aurą średniowiecznego miasteczka, a przede wszystkim sielską naturą, maluje w plenerze okolice rzeki Drouette, Épernon, Vinarville, Rambouillet. Ten okres malarski obfituje w wybitne widoki ekspresyjnie ujętych drzew. Oprócz malarstwa pięćdziesięcioletni artysta poświęca się łowieniu ryb i uprawie ogrodu. Razem z żoną Suzanne tworzą zgodne małżeństwo, a życiowa harmonia prześwieca z jego rozegranych w zieleniach pejzaży z II połowy lat 30.

Spokój zaburza wejście wojsk hitlerowskich do Francji. Epstein ukrywał się w swoim domu. Zadenuncjowany, aresztowany przez gestapo, został przewieziony najpierw do więzienia w Chartres, a następnie do obozu przejściowego w Drancy, skąd transportem nr 69 w marcu 1944 deportowano go do Auschwitz. Dokładne okoliczności i data śmierci artysty nie są znane. W 1946 odbyła się pośmiertna wystawa prac Epsteina w paryskiej Galerie Berri-Raspail.



18 †

**MELA MUTER**

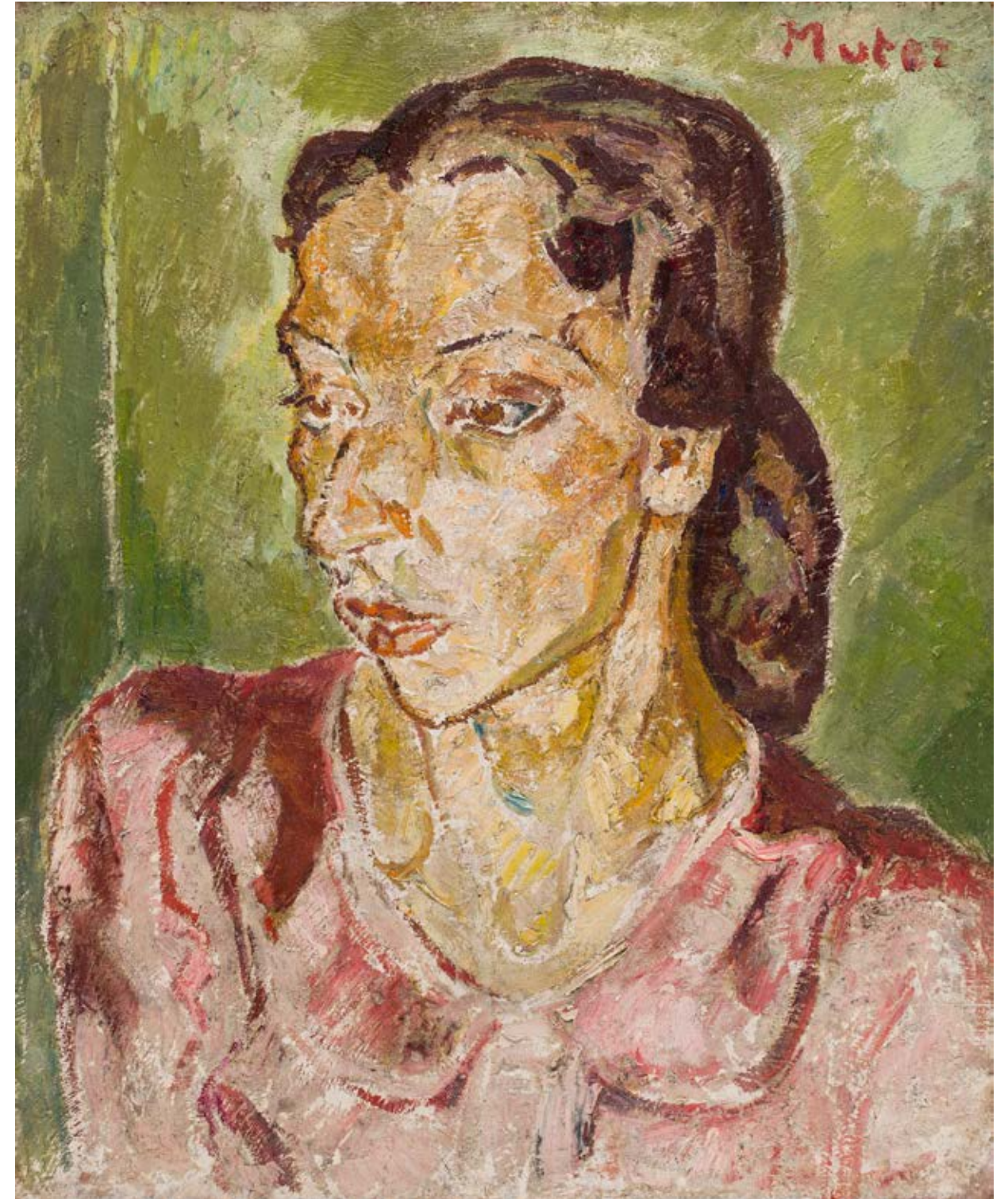
1876-1967

**Portret dziewczyny w różowej bluzce, około 1950**

olej/sklejka, 46 x 38 cm  
sygnowany p.g.: 'Muter'

estymacja:  
**200 000 - 300 000 PLN**  
42 700 - 64 000 EUR

**POCHODZENIE:**  
spuścizna po artystce  
Galerie Gmurzynska, Kolonia  
kolekcja prywatna, Europa





Mela Muter, „Rudowłosa” („Femme rousse”), kolekcja prywatna, źródło: DESA Unicum



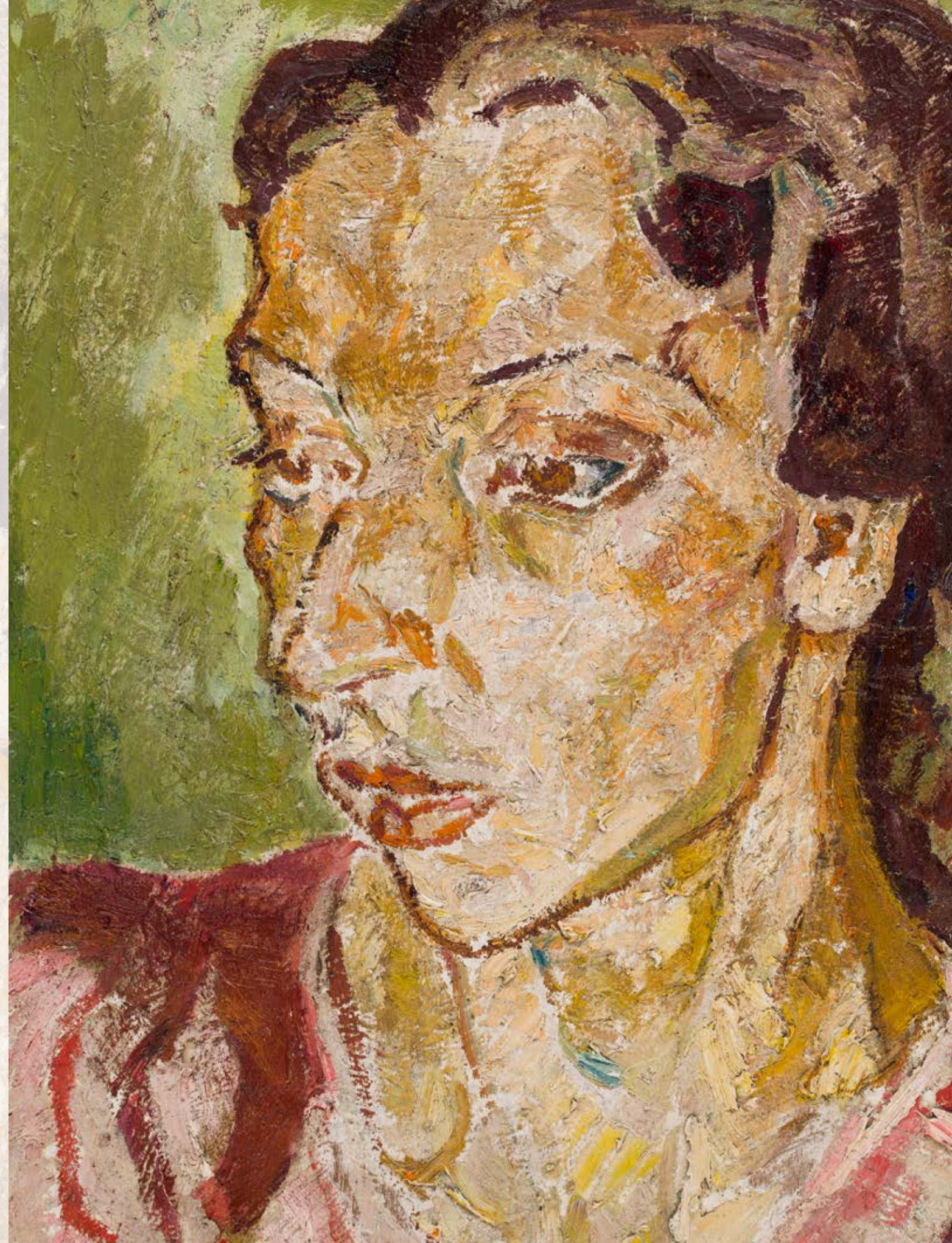
Mela Muter, W swojej pracowni przy ulicy rue Pascal 40 w Paryżu, źródło: Muzeum UMK

## MELA MUTER - PORTRECISTKA DUSZY

„Portrety Meli Muter są do głębi podjętą kwintesencją człowieka, spostrzeżoną w jakimś bardzo nieuchwytnym, nieraz może jedynym momencie zdrady wewnętrznej przed innym człowiekiem. Jest to portrecistka obdarzona wielką umiejętnością wnikania w życie ludzkie, umiejętnością oddawania bardzo mozolnie wyszukanej prawdy o człowieku portretowanym w wyrazie twarzy, w układzie ciała, w ułożeniu i wyrazie rąk i podawania tej prawdy w formie bardzo bezwzględnej. Portrety Meli Muter są często dla portretowanego jak gdyby odsłonięciem przed kimś innym własnego charakteru. Bezwzględność prawdy dojrzanej przez malarzkę przeraża go. Zdaje mu się, że jest 'zbrzydzone'. Godzi go z portretem niezawodne podobieństwo fizyczne i osobista faktura malarzki, faktura zdobyta latami ciężkiej pracy” (Mieczysław Sterling, Z paryskich pracowni. August Zamojski – Mela Muter, „Głos Prawdy” 1929, nr 6, s. 3).

Mela Muter należała do najbardziej utalentowanych twórców polskiej sztuki na scenie artystycznej Paryża. Przez całą swoją twórczość nie porzuciła swojego impastowego stylu, który stał się dla niej znakiem rozpoznawczym. Muter prezentowała na publicznych wystawach sztuki od samego początku pobytu nad Sekwaną, a jej wyjątkowa działalność wpisała się w ówczesny międzynarodowy kanon sztuki. Od 1918 jej sztuka zyskiwała niesłychany pokład. Paryska socjeta składała zamówienia na portrety jej autorstwa, a wśród portretowanych znaleźli się znani krytycy, pisarze, politycy, malarze, rzeźbiarze oraz laureaci Nagrody Nobla. Od 1945 tworzyła kameralne, silnie nasycone malarską ekspresją wizerunki portretowanych, przedstawiające anonimowe modelki, młode dziewczęta oraz dziewczynki.

Portret był wybierany przez artystkę nad wyraz często, podczas każdego z etapów jej twórczości. Wykonane przez nią portrety przedstawiały ludzi z krwi i kości, realnych, co jest widoczne w tworzonych przez nią wizerunkach. Na przestrzeni mijających dekad czas zatarł ten subtelny, lecz jakże ważny rys autonomii postaci i pełną możliwość identyfikacji ich tożsamości. Tytuły prac Muter, w większości nadane wtórnie, to dzisiaj „Portret dziewczyny”, „Mężczyzna na krześle” czy „Kobieta we wnętrzu”. Wciąż nasuwa się tutaj zatem natarczywe pytanie: kim byli ci ludzie? W większości przypadków nigdy nie rozwiążemy tej jakże skomplikowanej i frustrującej zagadki. Malarzka jednak wyposażała nas – widzów – w wyjątkowe narzędzia do odczytania jej sztuki, przekazała nam swoją wewnętrzną wrażliwość, która wprost emanuje z jej dzieł. Miała ona bowiem niesamowitą zdolność do tego, by uchwycić całą indywidualność swoich modeli i ukazać pełnię ich psychologicznego wnętrza. Patrząc na kompozycje portretowe Muter i kierując się emocjami, możemy odszyfrować ich złożoną i dualistyczną strukturę. Badaczka Ewa Bobrowska mówiła o niezwyklej więzi Meli Muter z portretowanymi, która przypominała duchowe porozumienie, co z pewnością wpływało na sukces jej obrazów. Choć jej modele rzadko nawiązują bezpośredni kontakt wzrokowy z widzem, najczęściej patrzą gdzieś w bok i w dal, jakby zatopieni we własnych myślach i własnym świecie, to jednak widz odczuwa ich obecność” (Mela Muter, Malarstwo / Peinture, dz. cyt., s. 33). W takim właśnie kontekście, owej duchowej symbiozy, należałoby osadzić portret ukazany w katalogu. Inne prace artystki z tego okresu operują analogiczną stylistyką. Muter wykorzystywała wówczas w większości obrazów podobną paletę barwną, w której dominowały brązy, żółcienie, intensywne ugry, a także wyraźne akordy morskiej zieleni i błękitu. Główną rolę w tych dojrzałych kompozycjach wciąż odgrywało światło i spotęgowane fakturalne efekty, tworzące na powierzchni jej dzieł rozedrganą mozaikę. Trójwymiarowa faktura i charakterystyczny modelunek światłocieniowy wykorzystujący subtelne tony budują tutaj sprecyzowane oblicze modelki.



19 †

## MELA MUTER

1876-1967

Pejzaż z Awinionu. Mosty nad Rodanem, około 1940

olej/sklejka, 46,5 x 54,5 cm

sygnowany p.d.: 'Muter'

opisany na odwrociu: '(fragment przekreślony) | No10F | Maria Mela Muter | 60.000fr.'  
oraz 'Ant', cztery papierowe nalepki Galerie Gmurzynska w Kolonii

estymacja:

200 000 - 300 000 PLN

42 700 - 64 000 EUR

### POCHODZENIE:

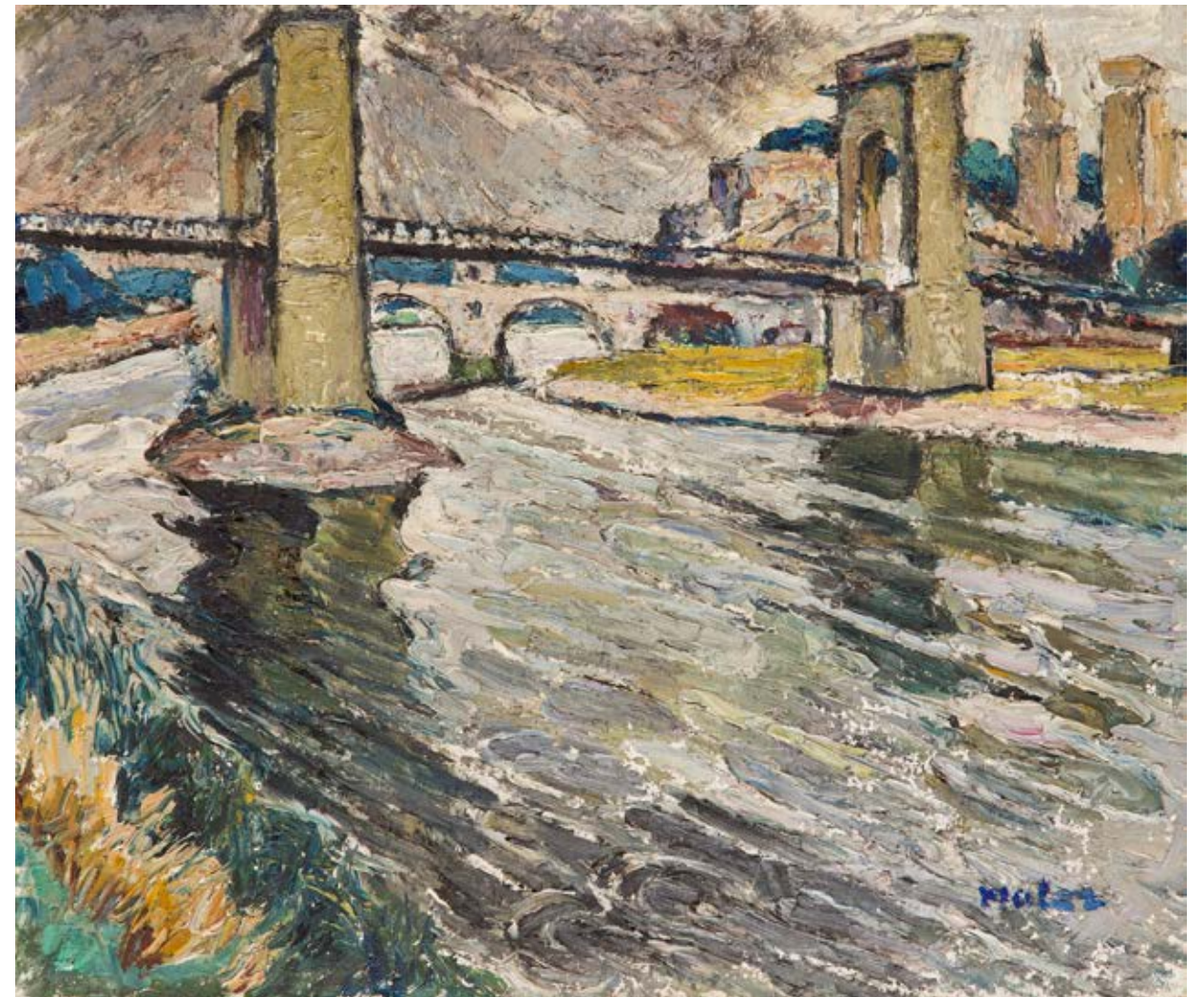
spuścizna po artystce

Galerie Gmurzynska, Kolonia

kolekcja prywatna, Europa

„Jej skromna pracownia była usytuowana tuż koło mostu St. Bénédet, słynnego Pont d'Avignon, na którym 'tańczą panowie, tańczą panie'. Zaraz za budynkiem znajdowała się wapienna skała z wykutymi w niej stromymi schodami, prowadzącymi poprzez papieskie ogrody do Notre Dame des Domes i Palais des Papes. Owe schody fascynowały Melę Muter. Lubiła je malować, choć zazwyczaj nie była w pełni zadowolona ze sposobu ich przedstawienia”.

Mela Muter. Krajobrazy, katalog wystawy, red. Wiesława Mielniczuk, Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach, Radziejowice 2005, s. 10-13





Pont Édouard Daladier, źródło: lachezleswatts.com

# PROWANSJA MELI MUTER

Malownicze zakątki doliny Rodanu stanowią jeden z ciekawszych zagadnień w twórczości Meli Muter. Artystka doby modernizmu, ewakuowana z Paryża w 1940, zamieszkała na południu Francji. Rodan był dla niej źródłem inspiracji już od lat 30. XX wieku, natomiast zyskał miano jednego z pierwszorzędných w latach 40, dokładnie podczas stałego pobytu w Prowansji. Początkowo malarka mieszkała i tworzyła w Villeneuve-lès-Avignon. Następnie przeprowadziła się do samego Awinionu. Rozpoczęła pracę nauczycielki oraz utrzymywała się z oszczędności, które zebrała w Paryżu. Uczyła w żeńskim College Saint-Marie. Prowadziła zajęcia z rysunku, wykłady z literatury oraz historii sztuki. Nadal rozwijała swą karierę malarzką. W okresie wojennym tworzyła pejzaże z okolic Awinionu oraz równie chętnie wracała do motywu macierzyństwa. Regularnie malowała widoki Awinionu, które najczęściej ujmowała kompozycyjnie z wysokiej skarpy z perspektywą na Rodan. Portretowała nabrzeża, mury, wąskie uliczki starego miasta oraz spektakularne kamienne mosty na rzece.

Awinion zachwyił ją swymi urokliwymi uliczkami, historyczną architekturą oraz przyrodą. Muter bacznie obserwowała otaczającą ją rzeczywistość. W jej przedstawieniach zaszła pewna zmiana, gdyż od teraz architektura Awinionu stanowiła bohatera jej obrazów, jak niegdyś portretowani modele. Jest wiele z prac ukazujących to miasto z perspektywy gąszczy traktów komunikacyjnych i ciasnej zabudowy, przez co trudno jednoznacznie zidentyfikować konkretne jego fragmenty. Z pomocą przychodzą ikoniczne budowle Awinionu, świątynie – gotycka bazylika Saint Pierre, kościół Saint Didier. Oryginalny i wyjątkowy rejon ulicy Roues, określanej również jako Rue Teinturiers, czyli ulicą Farbiarzy. Nazwa ta wzięła swój początek dzięki warszatom, które mieściły się w kamienicach ulicy. Kolejnymi ikonicznymi częściami miasta są kanał wodny, malowany na wędutach przez artystkę. Mosty nad Rodanem, które zostały uwiecznione na prezentowanej w katalogu kompozycji Meli Muter, stanowią upamiętniony widok miasta. Na pierwszym planie widoczny jest Pont Edouard-Daladier, który przebudowa-

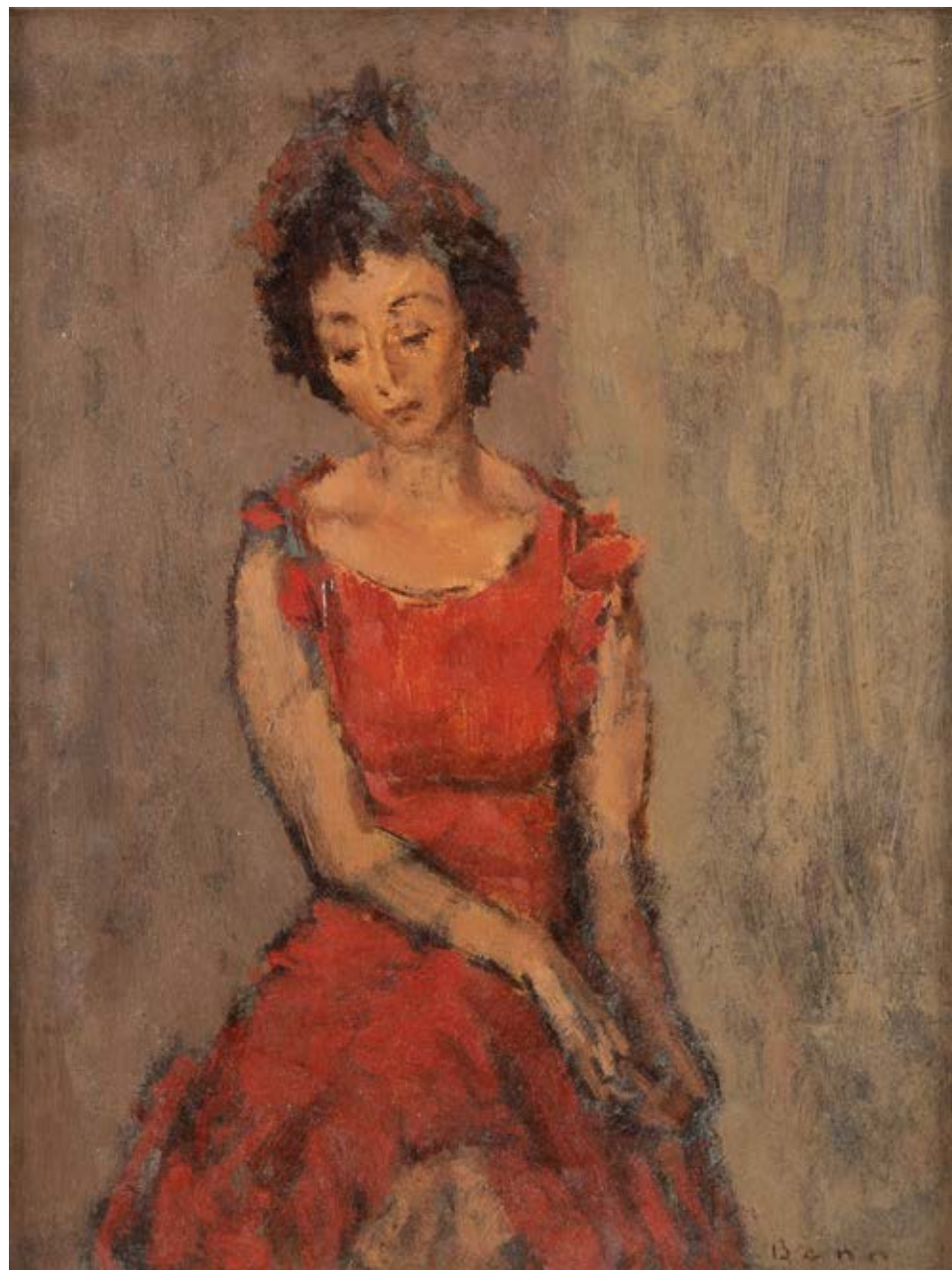
no po wojennych zniszczeniach. Dziś jedynie zachowany na pocztówkach oraz katalogowym obrazie Melanii Muter. Na drugim planie zaś Point Saint-Bénézet oraz po jego prawej stronie zabudowanie pałacu papieskiego, rezydencji papieskiej z XIV wieku w okresie niewoli awiniońskiej. Pałac należy obecnie do jednego z największych gotyckich założeń zamkowych w Europie. Do obecnych czasów zachowały się tylko cztery przęsła mostu – Saint Benezet, obecnie uważane za symbol Awinionu. Zgodnie z legendą most, który miał łączyć dwa brzegi Rodanu, został zbudowany w XII wieku dzięki prostemu pasterzowi o imieniu Benezet (mały Benoit), od którego konstrukcja zyskała swoją nazwę. Miał on przekonać władarzy miasta do inwestycji i zgromadzić niezbędne fundusze. Budowa trwała od 1177 do 1185. Był to w ten czas jedyny, kamienny most łączący dwa brzegi Rodanu, na odcinku między Lyonem a Morzem Śródziemnym. Podatki pobrane za przewóz towarów przez most przyczyniły się do znacznego wzbogacenia się miasta i zbudowania jego potęgi. Most uległ częściowemu zniszczeniu już w 1226, po najeździe na Awinion. Został jednak szybko odbudowany. Częste powodzie, cyklicznie i konsekwentnie uszkadzały konstrukcje, która wymagała ciągłych napraw. W XVIII wieku most uległ stałemu zniszczeniu i ze względu na koszty napraw został opuszczony. Do dziś zachowały się cztery arkady z kaplicą św. Mikołaja na jednej z nich, zabezpieczone w XIX wieku. Ruina stała się ikoną Awinionu. Sława mostu i niezwykła malowniczość, która co roku przyciąga wielu odwiedzających, we wcześniejszym czasie, szczególnie od XIX stulecia, inspirowała malarzy. William Marlow oraz inni malarze epoki romantyzmu tworzyli nostalgiczne pejzaże z ruiną mostu, wpisującą się w tendencję malarstwa, które lubowało się w łączeniu antycznych i średniowiecznych pozostałości z wiejskimi i podmiejskimi widokami, pokazując, w jaki sposób zabytkowe budowle wtapiały się w nowożytnie miasta i obrosły architekturą pochodzącą z różnych czasów. Kontrast pomiędzy monumentalnymi ruinami a współczesnymi chatami nadawał romantycznym pejzażom melancholijnego nastroju, sugerującego wpływ czasu i upadek wielkich cywilizacji.



Mosty nad Rodanem, źródło: lachezleswatts.com



Pont Édouard Daladier, źródło: lachezleswatts.com



20 †

**BENN BENCIION RABINOWICZ**

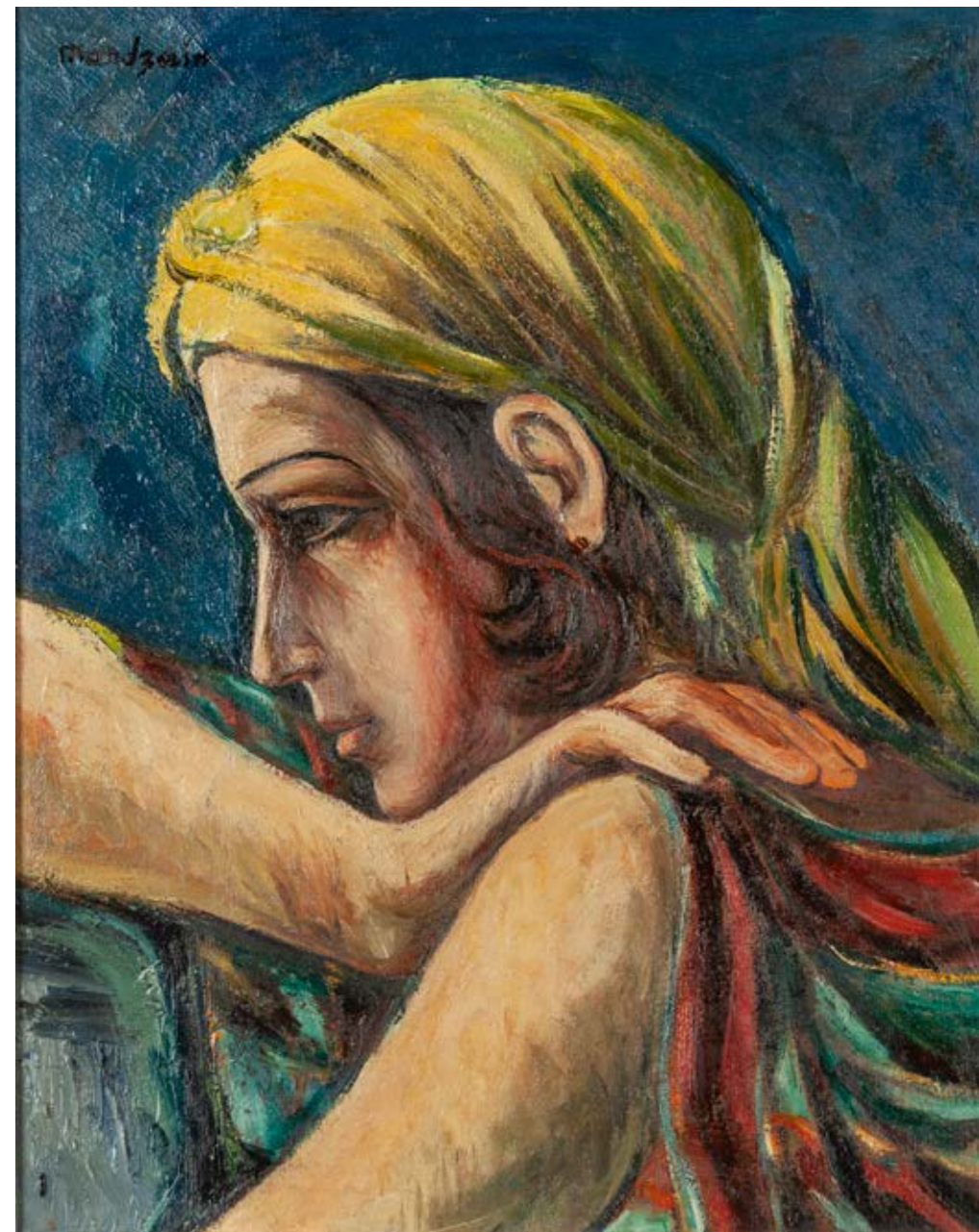
1905-1989

**Portret kobiety w czerwonej sukience, 1941**

olej/deska, 35 x 27 cm  
sygnowany p.d.: 'Benn'  
opisany na odwrociu: 'Benn | 1941' oraz '213'  
papierowe nalepki aukcyjne

estymacja:  
**8 000 - 12 000 PLN**  
1 800 - 2 600 EUR

**POCHODZENIE:**  
kolekcja prywatna, Francja  
kolekcja prywatna, Polska



21 †

**SZYMON MONDZAIN**

1890-1979

**Portret kobiety w żółtym zawoju**

olej/plótno, 41 x 33 cm  
sygnowany wtórnice l.g.: 'Mondzain'  
opisany autorsko na odwrociu: 'Mondzain | 5 rue Campagne 1e | Etude d'une (trudno czytelnie)'  
opisany wtórnice na krośnie malarskim: 'Mm LANDOWSKA', nalepka aukcyjna

estymacja:  
**14 000 - 20 000 PLN**  
3 000 - 4 300 EUR

**POCHODZENIE:**  
kolekcja prywatna, Francja  
kolekcja prywatna, Polska

22 †

## NATAN GRUNSWEIGH

1880-1956

### "Portret mężczyzny"

olej/plótno, 73 x 62,5 cm  
sygnowany p.d.: 'Grunsw Leigh'

estymacja:  
**14 000 - 20 000 PLN**  
3 000 - 4 300 EUR

#### POCHODZENIE:

dom aukcyjny Artcurial, Paryż, kwiecień 2018  
kolekcja instytucjonalna, Polska  
DESA Unicum, grudzień 2020  
kolekcja instytucjonalna, Warszawa

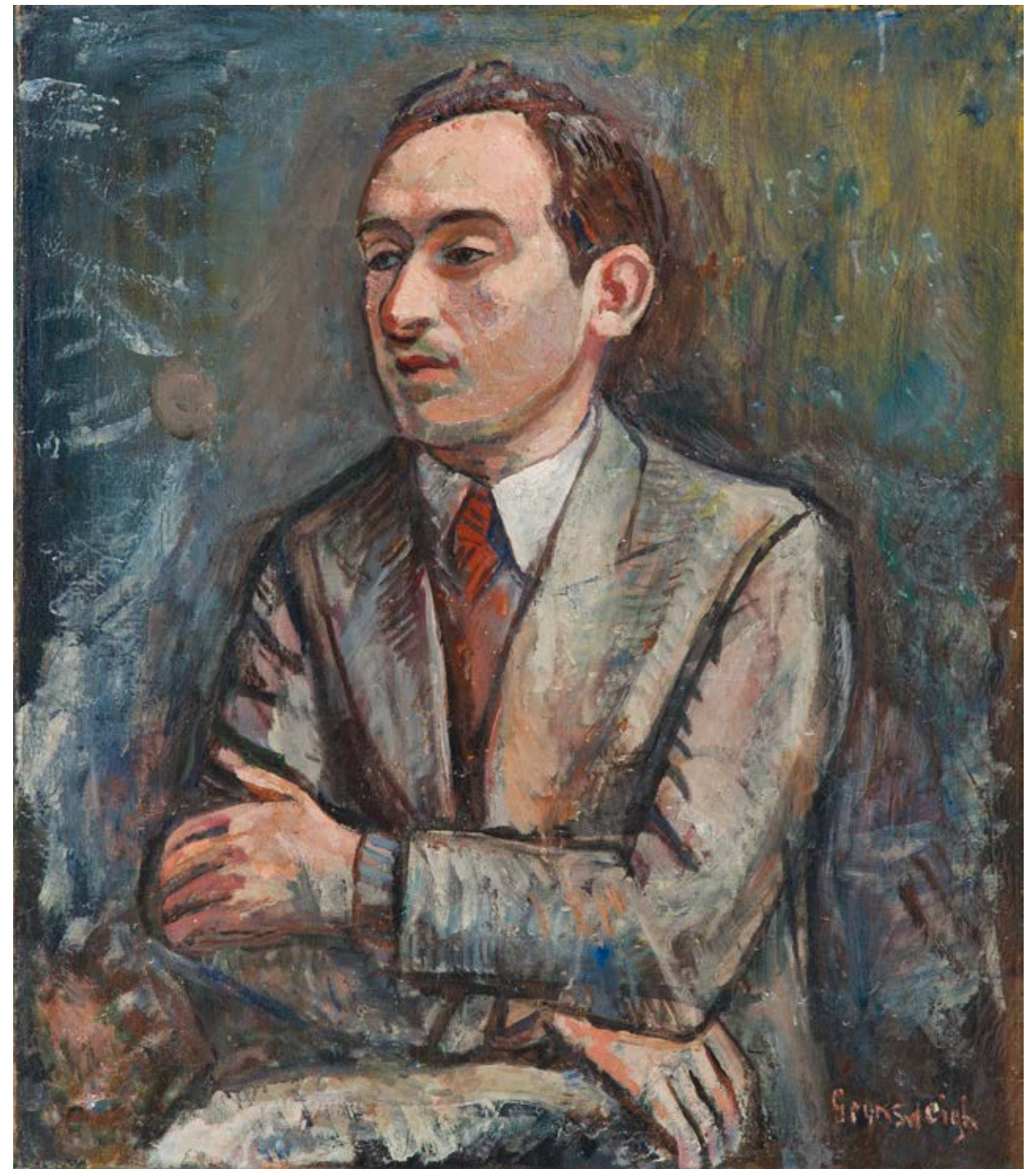
#### WYSTAWIANY:

Nathan Grunsw Leigh. Mistrzowie École de Paris, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, 16 maja - 12 września 2020

#### LITERATURA:

Nathan Grunsw Leigh. Mistrzowie École de Paris, katalog wystawy, red. Maria Muszkowska, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2020, s. 117 (il.), nr kat. 40

Twórczość portretowa w kręgu Szkoły Paryskiej to jeden z dominujących wątków. Już pierwsi najważniejsi przybysze z Polski uczynili z niej swoją wizytówkę: przede wszystkim Mela Muter i Leopold Gottlieb. Nathan Grunsw Leigh, przybyły do Paryża w 1922 roku, kojarzony jest przede wszystkim z widokami przedmieść Paryża, wyludnionymi uliczkami, które artysta przedstawiał z prostotą i wdziękiem. Portret to druga, acz mało rozpropagowana przez znawców malarstwa, gałąź jego twórczości. W prezentowanym dziele sportretował ubranego w garnitur mężczyznę w sile wieku. Utrzymany w tonie szarości obraz mieni się, przy bliższym przyjrzeniu się, błyskami błękitu, żółcieni czy czerwieni. Tego rodzaju „gładki” wizerunek „mocnego mężczyzny” dialoguje z klasycznymi, nowoczesnymi portretami wysoko postawionych i dobrze urodzonych: od Ingresa (Portret Nicolasa Bertina), przed Boldiniego (różne portrety męskie), po Kokoschkę (choćby Joseph De Montesquiou-Fezensac).



23

**ADOLF FEDER**

1886-1943

**Martwa natura z bukietem kwiatów i dzbankiem**

olej/deska, 43,5 x 55,5 cm

sygnowany l.d.: 'Feder'

opisany na odwrociu: 'Feder | Paris', nalepka własnościowa z opisem obrazu  
oraz nalepka z numerem inwentarzowym: '0668/MR/04'

estymacja:

**12 000 - 18 000 PLN**

2 600 - 3 900 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Artcurial, Paryż, kwiecień 2002

kolekcja instytucjonalna, Polska

DESA Unicum, wrzesień 2017

kolekcja instytucjonalna, Warszawa



24 †

## HENRYK HAYDEN

1883-1970

"Mareuil-sur-Ourcq", 1952

olej/papier naklejony na płytę pilśniową, 32 x 40 cm  
sygnowany i datowany l.d.: 'Hayden | 52'  
na krośnię malarskim nalepka z numerem inwentarzowym: '1139/MR/11'

estymacja:

15 000 - 20 000 PLN

3 200 - 4 300 EUR

### POCHODZENIE:

kolekcja instytucjonalna, Polska

DESA Unicum, maj 2016

kolekcja prywatna, Polska

DESA Unicum, maj 2020

kolekcja instytucjonalna, Warszawa

### WYSTAWIANY:

Henri Hayden. Mistrzowie École de Paris, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, 20 września - 31 grudnia 2013

### LITERATURA:

Henri Hayden. Mistrzowie École de Paris, katalog wystawy, red. Artur Winiarski, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2013, s. 162 (il.), nr kat. 91





25 †

### MICHEL ADLEN

1898-1980

"Rzeka Yerres" ("La riviere de Yerres"), 1956

olej/plótno, 46 x 61 cm

sygnowany l.d.: 'adlen'

na odwrociu nalepka własnościowa z opisem obrazu

na krośnie malarskim papierowa nalepka aukcyjna

nalepka z numerem inwentarzowym, numer: '22' (w okręgu)

oraz opis: '-La riviere de Yerres- adlen 1956'

estymacja:

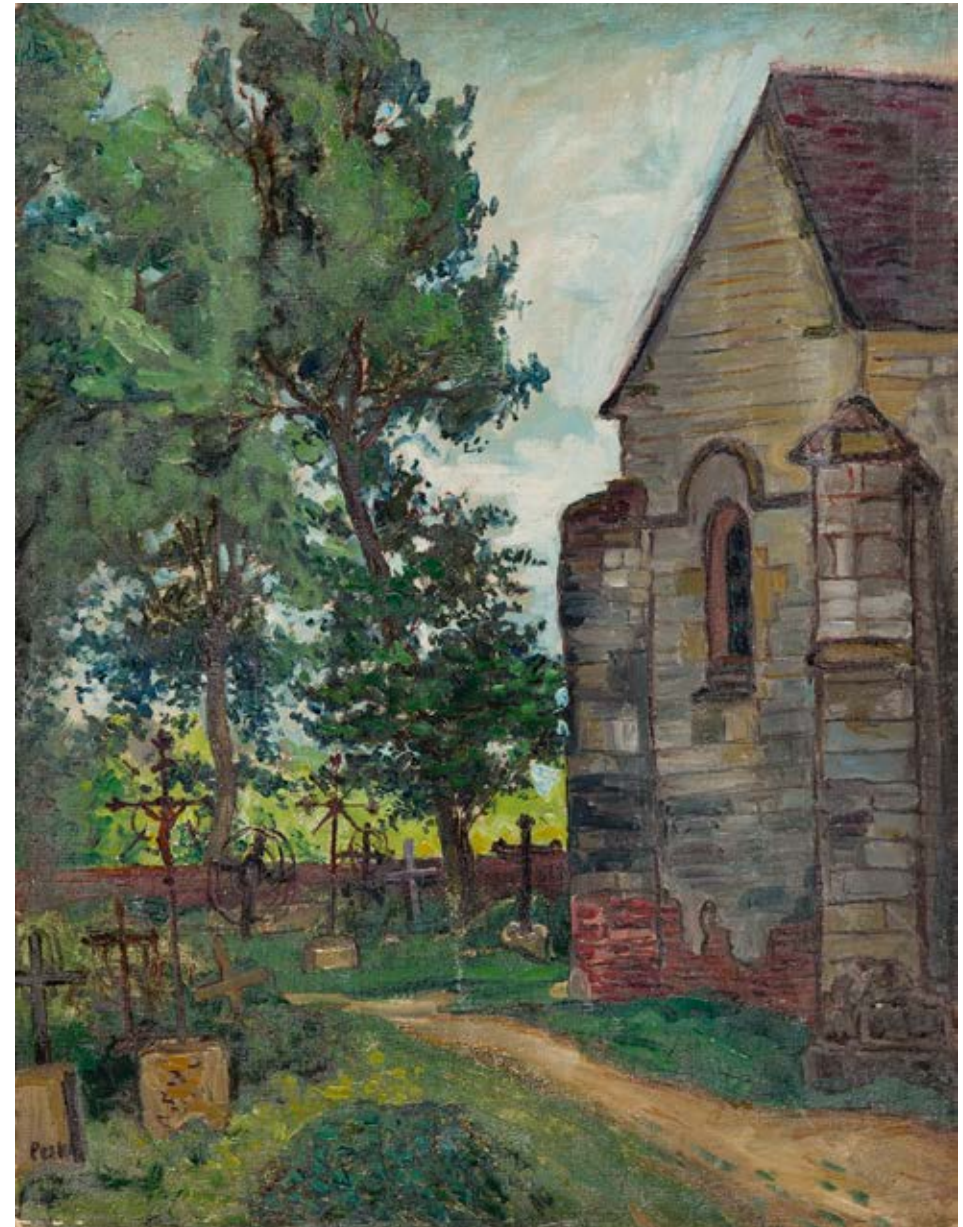
**6 000 - 8 000 PLN**

1 300 - 1 800 EUR

#### POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Francja

kolekcja prywatna, Polska



26

### JEAN PESKE

1870-1949

Droga przy kościele ("Entrée de village et cimetière")

olej/plótno, 65 x 50 cm

sygnowany l.d.: 'Peské'

opisany na odwrociu numerem inwentarzowym: 'CP | 828'

opisany na krośnie malarskim: 'MP. MARTY'

kartka z opisem obrazu: 'Peské 12993 | Entrée de village et | cimeti?re | oabd'

estymacja:

**9 000 - 12 000 PLN**

2 000 - 2 600 EUR

#### POCHODZENIE:

dom aukcyjny Boisgirard Antonini, Paryż, listopad 2017

kolekcja prywatna, Polska



27 †

**MIECZYŚLAW LURCZYŃSKI**

1907-1982

"Miasto nad rzeką"

olej/tektura, 44,5 x 64 cm (w świetle oprawy)  
na odwrociu stempel Polish Social & Cultural Association w Londynie

estymacja:  
**4 000 - 6 000 PLN**  
900 - 1 300 EUR

**POCHODZENIE:**  
Polish Social & Cultural Association, Londyn  
kolekcja prywatna, Polska



28 †

**MIECZYŚLAW LURCZYŃSKI**

1907-1982

Miasto arabskie

olej/tektura, 52,5 x 38 cm  
sygnowany p.d.: 'LURCZYŃSKI'  
na odwrociu stemple Polish Social & Cultural Association w Londynie  
oraz numer inwentarzowy

estymacja:  
**1 500 - 2 500 PLN**  
400 - 600 EUR

**POCHODZENIE:**  
Polish Social & Cultural Association, Londyn  
kolekcja prywatna, Polska

29 †

**ANTONI TESLAR**

1898-1972

"Zubida" ("Portret Berberki"), lata 30. XX w.

olej/tektura, 65 x 56 cm

sygnowany p.d.: 'a Teslar'

na odwrociu papierowe nalepki z opisem obrazu oraz numerami inwentarzowymi

estymacja:

**4 000 - 6 000 PLN**

900 - 1 300 EUR



30

**FELIKS MICHAŁ WYGRZYWAŁSKI**

1875-1944

**Syreny nad brzegiem morza**

olej/ płótno, 54,5 x 76 cm

sygnowany l.d.: 'F. M. Wygrzywalski'

na krośnię malarskim fragmentarycznie zachowana papierowa nalepka z numerem: '297'

na odwrociu oraz na krośnię malarskim pieczęci galerii sztuki i studia ramiarskiego Antoni Parkot

oraz słabo widoczna pieczęć składu materiałów malarskich Iskra i Karmański

estymacja:

**35 000 - 50 000 PLN**

7 500 - 10 700 EUR

**POCHODZENIE:**

kolekcja prywatna, Warszawa



Wyszedł na malarza słońca, błękitu, złota, nagiego, nagusieńkiego ludzkiego ciała. Uczeń monachijskiej akademii, co uczyła malować w kolorze bawarskiego piwa, piernika czy pumpernikla, co uczył się po galeriach i kopiował jak może nikt w Polsce, a nie popadł na chwilę w 'galeriaton', nie popełnił 'jednego pisticcio' i wyszedł na najpierwszego może polskiego majstra rysunku, klasyka aktu, modernisty w pogodni za światłem, wibracją atmosfery, czystym powietrzem, przepychem farby i koloru". Tadeusz Rutkowski, cyt za: Ewa Bednarz, Wstęp do katalogu wystawy Feliksa Michała Wygrzywalskiego, Warszawa 2008, s. 7

Najdonioślejszy wpływ na dojrzałe malarstwo Feliksa Michała Wygrzywalskiego miało słońce i morze Italii. We włoskim klimacie odnalazł wszystko to co odpowiadało jego malarskiemu temperamentowi. Mieszkając we Włoszech regularnie udawał się nad morze Trydeńskie lub Adriatyk, gdzie wykonywał liczne studia i malarskie notatki z natury. Charakterystycznym elementem jego kompozycji stała się woda, która kapryśnie się rozlewa lub rozbija o przybrzeżne skałki, tworząc niezwykle dekoracyjną powierzchnię. Wygrzywalski był mistrzem w malowaniu widoków żywiołu morskiego i kreowaniu iluzji przezroczystości wody morskiej. Choć artysta cenił i z powodzeniem uprawiał malarstwo z natury, pod wieloma względami pozostawał wierny akademickiej tradycji. Pozy przedstawionych postaci były starannie wystudiowane, a elementy strojów drobiazgowo odtworzone. Artysta niektóre tematy podejmował wielokrotnie: przedstawienie rybaków wyciągających sieć z morza, autoportrety, kobiece akty na morskim brzegu lub sceny, które w luźny sposób odnosiły się do antycznej przeszłości. Chociaż owe obrazy były do siebie często zbliżone pod kątem rozwiązań kompozycyjnych, nigdy jednak nie stanowiły one replik. Różniły się miejscem przedstawienia, porą dnia, a co za tym idzie kolorystyką i światłem. Prezentowany w ofercie aukcyjnej obraz jest reprezentatywnym przykładem malarstwa artysty. W przedstawieniu nagich, kobiecych sylwetek uwidacznia się staranny warsztat i akademickie wykształcenie Wygrzywalskiego wyniesione z monachijskiej Akademii. Idealizowane postaci kobiet przeobrażają się w syreny, ich nogi zmieniają się w płetwy. Sylwetki kobiet siedzących na skałkach, częściowo zanurzone w płytkiej przybrzeżnej wodzie, przedstawione zostały na tle otwartego morza, ciągnącego się aż po linię horyzontu. Idealizowane kobiece akty, charakterystyczne delikatnie spiętrzone fale z grzywami białej piany na pierwszym planie oraz zróżnicowane walorowo tony morskiej wody tworzą przed oczami widza istic mityczną scenę. Imaginacyjny krajobraz oraz nagość przedstawionych kobiet, które przeobrażają się syreny bądź nimfy mogą odnosić widza do starożytności klasycznej, która nie jest tu jednak przedstawiana pod postacią konkretnego mitu czy postaciami bogiń. Pomimo zachowania wielu cech malarstwa realistycznego i rodzajowego, znakomitej obserwacji natury i ruchu, scena jest starannie wyreżyserowana. Nowoczesność obrazowania wyrażająca się w tych cechach spotyka się w obrazie z wielką tradycją sztuki XIX wieku. W prezentowanej kompozycji kolorystyka jest charakterystyczna dla większości prac artysty - jasne, pastelowe kolory, z charakterystycznymi spiętrzonymi falami z grzywami białej piany oraz zróżnicowanymi walorowo tonami błękitów. Ogromną rolę w kompozycji odgrywa światło i intensywny blask południowego słońca.





31 †

**FELIKS KAZIMIERZ WYGRZYWALSKI**

1903-1966

**Wzburzone morze**

olej/plótno, 50 x 80 cm

sygnowany p.d.: 'F. K. Wygrzywalski.'

estymacja:

**4 000 - 6 000 PLN**

900 - 1 300 EUR



32 †

**ZBIGNIEW GOSTWICKI**

1906-2003

**Zatoka, 1950**

olej/plótno, 58 x 48 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Z Gostwicki | 1950'

na krośnie malarskim notatki ramiarskie

estymacja:

**6 000 - 9 000 PLN**

1 300 - 2 000 EUR

33

**TEODOR AXENTOWICZ**

1859-1938

**Na Gromniczną**

olej/tektura, 27 x 35 cm  
sygnowany l.d.: 'T. Axentowicz'

estymacja:

**30 000 - 40 000 PLN**

6 400 - 8 600 EUR

„Bardzo uczuciowe i sumienne studia malowane w Galicji wschodniej jeszcze przed wyjazdem do Paryża, gdzie, zdaje się, powstawały przeważnie dawniejsze prace, ułatwiały mu odtwarzanie scen z życia rusińskich chłopów i Hucułów (...). Widać w nich, że artysta życie to oglądał z bliska, obserwował je z upodobaniem i przejęciem, oraz z odczuciem całej jego strony dekoracyjnej, czasowe zaś oddalenie od tego środowiska zacierało w pamięci szczegóły, uwypuklając natomiast te wrażenia, które ongiś załamały się najsilniej we wrażliwości”.

Wilhelm Mitarski, *Sztuka Polska. Pod kierownictwem Feliksa Jasieńskiego i Adama Łada-Cybulskiego*, Lwów (1903-1904), t. 15





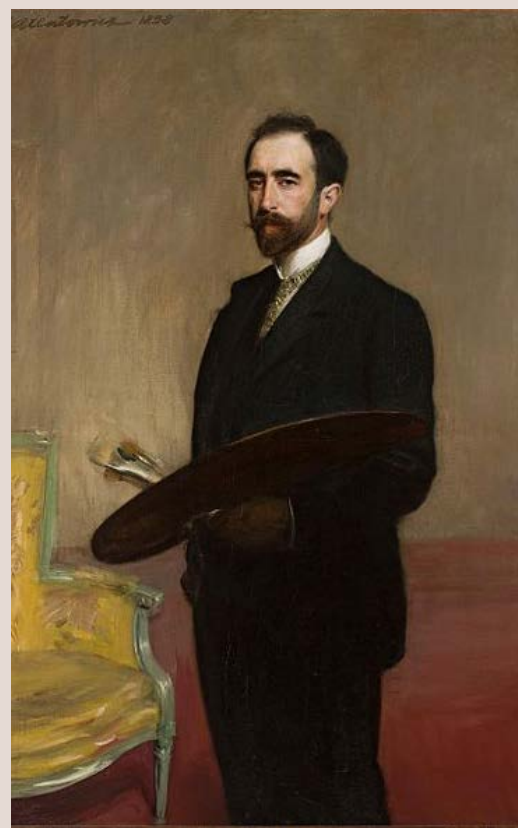
Teodor Axentowicz, Święto Jordanu, kolekcja prywatna, źródło: DESA Unicum

## HUCULSZCZYŻNA TEODORA AXENTOWICZA

Teodor Axentowicz przyszedł na świat w Braszowie, urokliwym miasteczku położonym w jednej z malowniczych kotlin Siedmiogrodu. Niespełna trzy lata po jego narodzinach rodzina przeprowadziła się do Lwowa, gdzie przyszły artysta miał spędzić dzieciństwo i młodość. Studia i liczne podróże z nimi związane silnie naznaczyły twórczość malarza związanego w dojrzałym okresie głównie ze środowiskiem krakowskim. Kariera Axentowicza bardzo szybko się rozwinęła. Obracał się w kręgach tamtejszej Szkoły Sztuk Pięknych przemianowanej w 1900 na akademię. Piastował w niej posady profesora oraz rektora. Był współzałożycielem jednego z najważniejszych ugrupowań okresu Młodej Polski, a mianowicie Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka”. Wzięty i poważany portrecista, a także autor scen o charakterze alegoryczno-symbolicznym, podejmował jednak w swoich pracach głównie tematykę ludową. W tym miejscu należy powrócić do wczesnego etapu w życiu artysty, ponieważ to właśnie Huculi, ludność zamieszkująca region Karpat Wschodnich, gdzie urodził się Axentowicz, stała się zbiorowym bohaterem jego dzieł. Twórca wielokrotnie reinterpretował i powtarzał raz opracowane kompozycje. Skupiał się w nich głównie na wątkach związanych ze sferą sacrum. Chętnie obrazował procesje pątników zmierzających do drewnianej cerkwi czy sceny świąteczne. Najczęściej przedstawiał w nich Święto Jordanu i Matki Boskiej Gromniczej. Wszystko w nastrojowej, zimowej scenerii. Również pogrzebowe koroody stanowią u Axentowicza motyw, który pojawia się niezwykle często. Podążający za jadącym na przodzie wozem żałobników, pomimo swojego prozaicznego wyglądu, wydaje się uczestniczyć w pozaziemskim misterium. Malarz z niesamowitą wrażliwością odtwarza tu świat wiejskiej ludności, w której życiu religia i związana z nią obrzędowość stanowią najwyższą wartość. Zainteresowanie wsią i folklorem, jakie przejawiał Axentowicz, wpisuje się w nurt młodopolskich fascynacji ludowością, tak żywy około 1900. Ciekawość zwrócona w tym kierunku wyrasta z szeroko rozpowszechnionego wówczas zjawiska chłopomanii objawiającego się fascynacją wsią, głównie podkrakowską i podhalańską, a także, jak w przypadku prezentowanego w katalogu aukcji obrazu, zainteresowaniem różnorodnymi typami etnicznymi.



Teodor Axentowicz, Dziewczyna huculska, kolekcja prywatna, źródło: DESA Unicum



Teodor Axentowicz, Autoportret z paletą, źródło: Wikipedia



34

## STANISŁAW KAMOCKI

1875-1944

### Zima w górach

olej/tektura, 50 x 65 cm  
sygnowany p.d.: 'St Kamocki'

estymacja:  
**26 000 - 35 000 PLN**  
5 600 - 7 500 EUR

W 1891 roku ukończył Szkołę Sztuk Pięknych w Krakowie studiując tam pod kierunkiem Floriana Cynka, Józefa Unierzyskiego, Leona Wyczółkowskiego, Jacka Malczewskiego i Jana Stanisławskiego. Dzięki stypendium kontynuował naukę w Paryżu. Odwiedził również Włochy, Niemcy i Szwajcarię. W 1919 roku objął katedrę pejzażu na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Jako pedagog kontynuował program Stanisławskiego, organizując plenery pejzażowe. Właśnie od Stanisławskiego przejął umiłowanie przyrody, wrażliwość obserwacji, uczuciowy stosunek do krajobrazu wsi polskiej. Stąd często pojawiające się w jego malarstwie motywy to: łąny zboża, zagony ziemniaków, stogi siana, drzewa, dworki, wiejskie kościółki oglądane w różnych porach roku. Tematów tych szukał wędrując po wsiach Podola, Wołynia, Spisza, a szczególnie ziemi podkrakowskiej i podhalańskiej. Obrazy malował w plenerze. W pierwszym okresie twórczości (1900-15) malował gęstą pastą olejną, którą nakładał obficie, uzyskując efekt konkretnej materialnej powierzchni malarskiej. Operował przy tym niezbyt szeroką gamą barwną. Posługiwał się na ogół barwami lokalnymi i pozostawał wierny przedmiotowi. W późniejszym okresie farba kładziona była pobieżnie, szerokimi pociągnięciami pędzla, nadając obrazom matową powierzchnię. Należał m. in. do grupowań artystycznych „Sztuka”, Secesji Wiedeńskiej oraz Związku Polskich Artystów Plastyków i Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych.



35 †

## STANISŁAW CZAJKOWSKI

1878-1954

"Wisła koło Morska", około 1948

olej/tektura, 21,5 x 27 cm

sygnowany l.d.: 'STANISŁAW CZAJKOWSKI'

opisany na odwrociu: 'Wisła koło Morska (pow. Miechów)' oraz dedykacja

opisany na ramie: '623. własność dr B. MANTEUFFEL W-wa'

estymacja:

**4 000 - 6 000 PLN**

900 - 1 300 EUR

### POCHODZENIE:

kolekcja Barbary Manteuffel, Warszawa

kolekcja prywatna, Polska

### WYSTAWIANY:

Stanisław Czajkowski 1878-1954. Wystawa Pośmiertna Artysty, Centralne Biuro Wystaw Artystycznych Zachęta, Warszawa, grudzień 1980 - styczeń 1981

### LITERATURA:

Stanisław Czajkowski 1878-1954, katalog wystawy pośmiertnej artysty, Centralne Biuro Wystaw Artystycznych Zachęta w Warszawie, Warszawa 1980, nr kat. 623

„Pejzaż jest duszą ziemi, na której człowiek się rodzi i umiera i którą poniekąd stwarza. Dusza ta jest bogata, jak bywa bogata odmiana pogody przez cały rok i od rana do wieczora przez dzień cały. Pejzaż króluje w każdej sztuce: w malarstwie, literaturze i muzyce”.

cyt. za: Stanisław Czajkowski, 1878-1954, katalog wystawy pośmiertnej, red. Barbara Mitschein, CBWA Zachęta w Warszawie, Warszawa 1980, s. 2



36 †

**BRONISŁAWA RYCHTER-JANOWSKA**

1868-1953

**Altana ("Parasolka"?)**

olej/tektura, 23 x 33,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany l.d.: 'B. RYCHTER-JANOWSKA.'

na odwrociu fragmentarycznie zachowana papierowa nalepka z opisem: '8 | "P (...)'"

estymacja:

**10 000 - 15 000 PLN**

2 200 - 3 200 EUR





B. RYCHTER-JANOWSKA.



Bronisława Rychter-Janowska, źródło: PAUart

Dla twórczości Bronisławy Rychter-Janowskiej emblematicznymi tematami stały się przede wszystkim dworki polskie oraz ich wnętrza. Nieodłącznym elementem jej twórczości są również nastrojowe pejzaże, a także fragmenty codziennego otoczenia, w których dostrzegała niezwykłą symbolikę.

Kompozycje te są nacechowane niezwykłą subtelnością, nastrojowością oraz mistrzowską grą światła i cieni. Pierwszym nauczycielem rysunku i malarstwa artystki był jej brat Stanisław Janowski, absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Następnie malarka pracowała w wiejskiej szkole w Siołkowej koło Grybowa. Studia malarskie odbyła w Monachium, potem kontynuowała naukę w Akademii Florenckiej i w Rzymie. Pobierała również lekcje u Franza von Lenbacha, uznawanego za mistrza portretu. Była związana ze środowiskiem artystycznym Krakowa, współtworzyła między innymi kabaret literacko-artystyczny „Zielony Balonik”, dla którego wykonała lalki do parodystycznej szopki bożonarodzeniowej oraz była autorką tekstów i aktorką. Artystka, mimo że prowadziła bujne życie towarzyskie, to poślubiła Tadeusza Rychtera, którego poznała podczas studiów artystycznych w Monachium. Małżeństwo dwójki malarzy nie należało jednak do udanych. Po 8 latach para rozstała się, być może ze względu na rosnącą popularność żony.

We wcześniejszym okresie twórczości artystka tworzyła przede wszystkim syntetyzujące pejzaże w duchu Jana Stanisławskiego. Była również znakomitą portrecistką – potrafiła znakomicie uchwycić mimikę twarzy, szybko „zapamiętując” charakter twarzy modela. Rychter-Janowską można uznać za artystkę wszechstronną. Bardzo często podróżowała po niemal całej Europie, a także północnej Afryce. Poszukiwała ciekawych tematów dla swoich obrazów, które udało jej się odnaleźć w krajobrazach Włoch, Rzymu, Neapolu oraz na Sycylii. Artystka notowała swoje wrażenia w szkicowniku i na płótnach, potrafiła uchwycić światło tamtych miejsc oraz wykorzystać tę umiejętność, malując pejzaże w Polsce. Wykształciła w sobie silną wrażliwość na kolor oraz niuanse światłocieniowe, przez co jej obrazy cieszą się tak ogromnym zainteresowaniem ze strony publiczności. Kompozycja z altaną i parasolką ukazana w katalogu przedstawia charakterystyczny dla artystki subtelny sztafaż oraz ciekawy wybór gamy barwnej w postaci czerwonej parasolki i białej chusty z umieszczonymi różami na jej tle. Miejsce wydaje się nostalgiczne oraz dosłownie przed chwilą opuszczone przez człowieka, przez co nabiera jeszcze większej symboliczności.

37 †

**BRONISŁAWA RYCHTER-JANOWSKA**  
1868-1953

**Mały dworek**

olej/tektura, 10 x 14,5 cm (w świetle passe-partout)  
sygnowany śr.d.: 'B. RYCHTER-JANOWSKA.'

estymacja:

**5 500 - 8 000 PLN**  
1 200 - 1 800 EUR



38

**LEON KOWALSKI**

1870-1937

**W ogrodzie**

olej/tektura, 30 x 45 cm  
sygnowany l.d.: 'L. Kowalski'  
opisany na odwrociu numerem: '2005'

estymacja:  
**2 500 - 3 500 PLN**  
600 - 800 EUR





39

**WOJCIECH WEISS**

1875-1950

Portret Wandy Muchy, matki artystki Janiny Muszanki Łakomskiej, lata 40. XX w.

olej/plótno, 65 x 49,5 cm  
sygnowany monogramem wiązonym p.d.: 'WW'

estymacja:  
**20 000 - 30 000 PLN**  
4 300 - 6 400 EUR

**POCHODZENIE:**  
zbiory spadkobierców Janiny Muszanki Łakomskiej (1920-1982)



40

**AUTOR NIEROZPOZNANY**

XIX w.

Portret kobiety

olej/plótno naklejone na tekturę, 30 x 22,5 cm

estymacja:  
**3 500 - 5 000 PLN**  
800 - 1 100 EUR

**POCHODZENIE:**  
kolekcja właściciela wiedeńskiej galerii sztuki Richarda Rolanda (1928-2019)  
kolekcja spadkobierców Richarda Rolanda, Nowy Jork-Kraków



41

**KACPER ŻELECHOWSKI**

1863-1942

**Portret damy, 1925**

olej/tektura, 33,7 x 24 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'KŻelechowski 1925.'

na odwrociu stempel składu przyborów malarskich Iskra & Karmański z Krakowa opisany na ramie

estymacja:

**6 500 - 8 000 PLN**

1 400 - 1 800 EUR



42 †

**HENRYK GOTLIB**

1890-1966

**Kobiety na tle górskiego pejzażu, 1925-27**

olej/plótno, 105 x 140 cm

sygnowany p.d.: 'HENRYK GOTLIB'

estymacja:

**15 000 - 20 000 PLN**

3 200 - 4 300 EUR

**POCHODZENIE:**

kolekcja prywatna, Polska

**WYSTAWIANY:**

Artystyczne Credo. Nieznane dzieła z prywatnej kolekcji, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, listopad 2016 - luty 2017

**LITERATURA:**

Artystyczne Credo. Nieznane dzieła z prywatnej kolekcji, katalog wystawy, red. Maria Stopyra, Rzeszów 2016, s. 20 (il., datowany na lata 1925-1927), s. 40

zdjęcia obrazu oraz negatyw, Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-K-2968



43

**AKT NIEROZPOZNANY**

XX w.

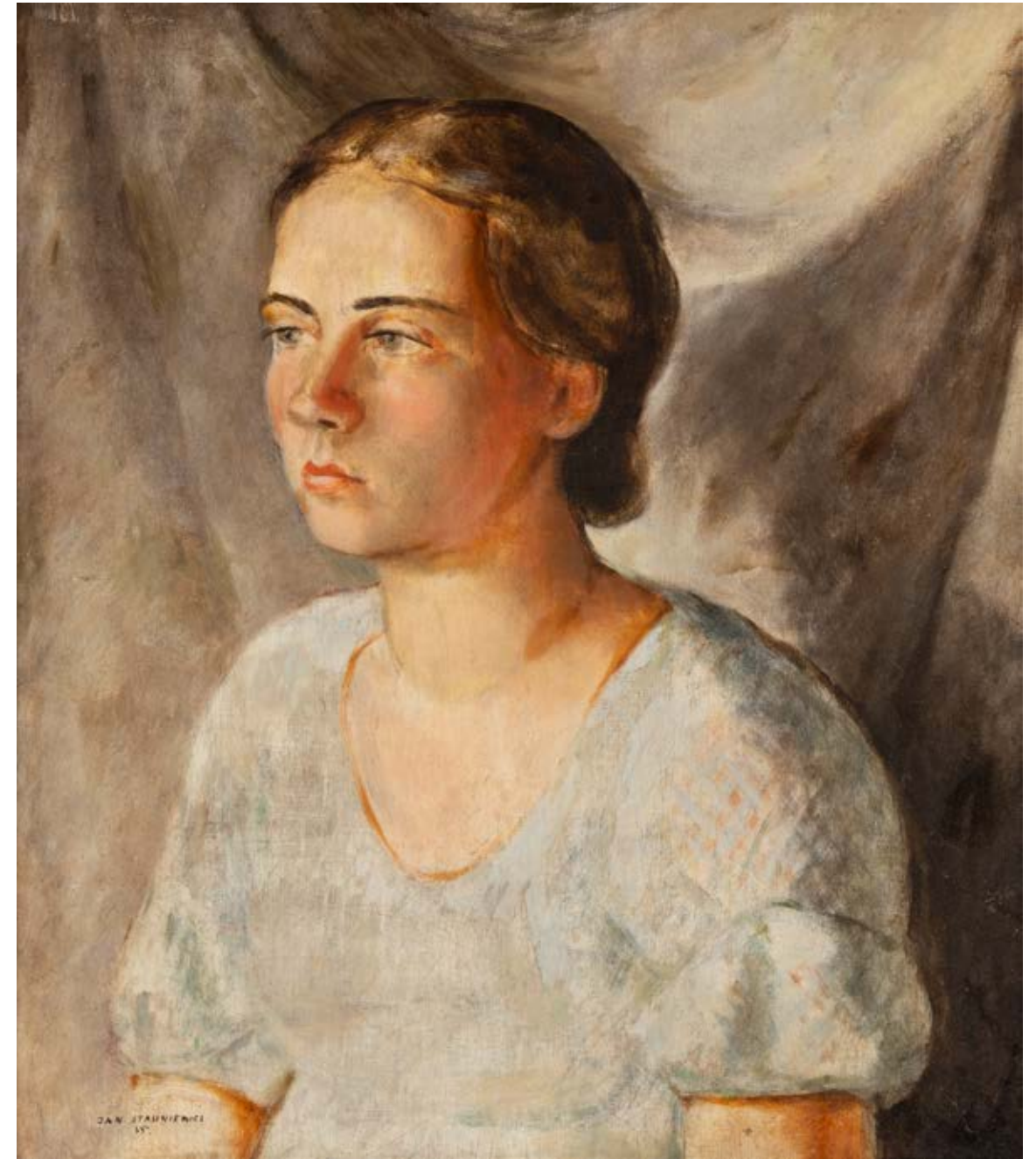
**Akt przed lustrem**

olej/tektura, 65 x 47 cm

estymacja:

**4 000 - 6 000 PLN**

900 - 1 300 EUR



44 †

**JAN STASINIEWICZ**

1907-1966

**Portret żony artysty, 1935**

olej/sklejka, 55 x 49 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Jan Stasiniewicz | 35.'

na odwrociu papierowa nalepka z opisem

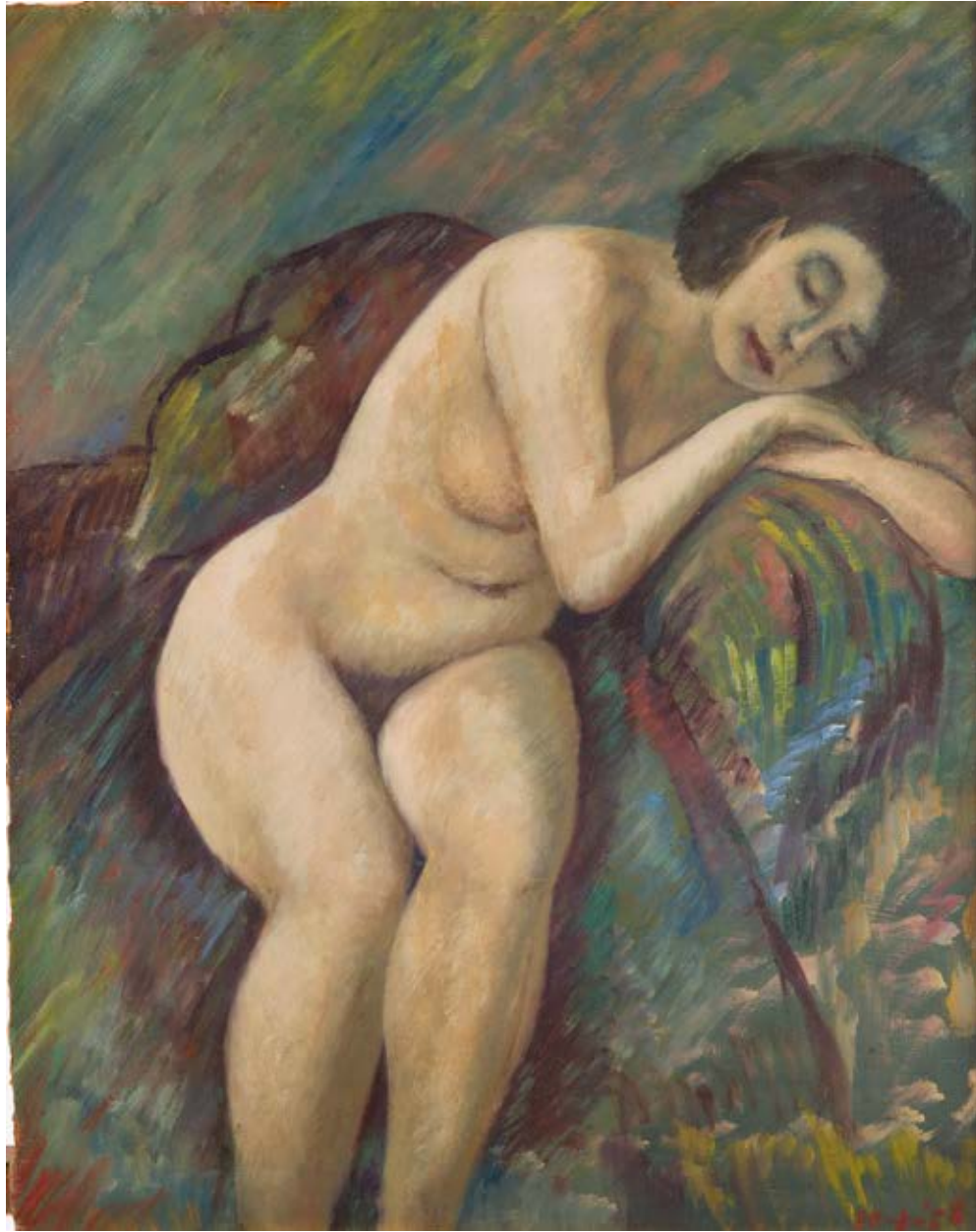
estymacja:

**4 000 - 6 000 PLN**

900 - 1 300 EUR

**POCHODZENIE:**

kolekcja prywatna, Polska



45 †

**JAKUB MARKIEL**

1911-2008

Śpiąca ("Nu assise"), 1958

olej/płyta pilśniowa, 50 x 39 cm

datowany p.d.: '30-3-58'; opisany na odwrociu: Jacob Markiel | "Nu assise" | Paris, 1958' oraz '6-181', na ramie nalepki aukcyjne

estymacja:

**3 000 - 5 000 PLN**

700 - 1 100 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Ader, Paryż, maj 2010

kolekcja instytucjonalna, Warszawa

DESA Unicum, maj 2017

kolekcja instytucjonalna, Warszawa



46 †

**EDWARD MATUSZCZAK**

1906-1965

Akt czytającej, 1938

olej/plótno, 40,5 x 46 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'matuszczak | 1938'

estymacja:

**8 000 - 12 000 PLN**

1 800 - 2 600 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Desa Unicum, Warszawa, styczeń 2018

kolekcja prywatna, Polska



47 †

**AUTOR NIEROZPOZNANY**

XIX/XX w.

Św. Cecylia, według Petera Paula Rubensa

olej/plótno (dublowane), 152 x 121 cm

estymacja:

**12 000 - 18 000 PLN**

2 600 - 3 900 EUR



48

**CHRISTIAN MEYER ROSS**

1843-1904

Grający na teorbanie, 1880

olej/deska, 66 x 52,5 cm

sygnowany, datowany i opisany l.d.: 'CMRoss Roma 1880'  
na odwrociu numer inwentarzowy: 'XA678'

estymacja:

**45 000 - 60 000 PLN**

9 600 - 12 800 EUR

**POCHODZENIE:**

kolekcja prywatna, Wielka Brytania

dom aukcyjny Hampel Kunstauktionen, Monachium, kwiecień 2013

kolekcja prywatna, Polska

49

## WŁADYSŁAW BAKAŁOWICZ

1833-1903

### Krakowskie swaty

olej/ płótno (dublowane), 76 x 66 cm  
sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'Wład. Bakałowicz | Kraków'

estymacja:  
**30 000 - 40 000 PLN**  
6 400 - 8 600 EUR

Władysław Bakałowicz to artysta wywodzący się z warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Studiował tam w latach 1849-54, a następnie wyjechał w 1863 do Francji. Osiadł na stałe w Paryżu, gdzie rozwijał swoją karierę malarską. Wystawiał na paryskich salonach, zostawał odznaczony laurami oraz nagrodami. Jego talent docenili nie tylko mieszkańcy Paryża, ale także Brukseli, Berlina, Wiednia, Londynu i Nowego Jorku. Jego prace malarskie można było podziwiać na wystawach w kraju – w Warszawie, Krakowie, a także we Lwowie. W pierwszych etapach twórczości możemy zauważyć zamiłowanie do przedstawiania widoków miejskich, pejzaży, scen rodzajowych oraz obrazów z historii Polski. Z biegiem lat oraz z zapoznaniem się z kulturą Francji uznanie zdobyły jego sceny z dziejów tegoż kraju. Do jego popisowych obrazów należą kompozycje z przedstawieniami okresu panowania Henryka III Walezjusza. Zainteresowaniem cieszyły się również scenki kameralne, salonowe kompozycje z wytwornymi damami w zabytkowych wnętrzach. Wśród inspiracji Władysława Bakałowicza można wyróżnić ogromny wpływ akademizmu oraz malarstwo historyczne, przede wszystkim wpływy XVII-wiecznego malarstwa holenderskiego. Malarz doskonalił swój warsztat artystyczny podczas kontemplowania zbiorów Luwru oraz wielogodzinnych studiów warsztatowych. Połączenie wiedzy oraz ćwiczeń zaowocowało bogatym, twórczym oraz sprawnym technicznie dorobkiem artystycznym.





50

**DÉSIRÉ THOMASSIN**

1858-1933

**Krajobraz po burzy, 1922**

olej/plótno (dublowane), 85 x 100 cm  
sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'D. Thomassin. 1922. | S.L. Luise.'  
na krośnie malarskim papierowa nalepka z opisem obrazu  
i stemplem monachijskiego antykwariatu Antiquitäten am Kosttor M & M Wörndl  
oraz inna papierowa nalepka z opisem, wtórny opis na ramie

estymacja:  
**10 000 - 15 000 PLN**  
2 200 - 3 200 EUR

**POCHODZENIE:**  
Antiquitäten am Kosttor M & M Wörndl, Monachium  
kolekcja prywatna, Niemcy

51

**AUTOR NIEROZPOZNANY**

XIX w.

**Zamek w Książu**

olej/plótno, 46,5 x 66,5 cm

estymacja:  
**5 500 - 7 000 PLN**  
1 200 - 1 500 EUR

**POCHODZENIE:**  
DESA Unicum, lipiec 2018  
kolekcja prywatna, Polska



52

**STANISŁAW IGNACY PORAJ FABIJAŃSKI**

1865-1947

**Na Kazimierzu w Krakowie**

olej/tektura, 30 x 22 cm (w świetle passe-partout)  
sygnowany l.d.: 'St. Fabijański'  
na odwrociu papierowa nalepka z odręcznym opisem: Stanisław Fabijański | /1865-1947/ | Kraków - na Kazimierzu'  
oraz nalepka aukcyjna

estymacja:  
**4 500 - 6 000 PLN**  
1 000 - 1 300 EUR



53

**EMIL LINDEMANN**

1864-1945

Przygotowania do nocy świętojańskiej

olej/tektura, 36 x 50 cm  
sygnowany p.d.: 'E. Lindeman'

estymacja:  
**7 000 - 9 000 PLN**  
1 500 - 2 000 EUR



54 †

**LESZEK STAŃKO**

1925-2011

Widok na Smreczyński Staw w Tatrach

olej/papier naklejony na płytę pilśniową, 25 x 35,3 cm  
sygnowany p.d.: 'LESZEK STAŃKO'

estymacja:  
**2 400 - 3 500 PLN**  
600 - 800 EUR



55 †

**LESZEK STAŃKO**

1925-2011

**Pejzaż zimowy**

olej/plótno, 72 x 90,5 cm  
sygnowany p.d.: 'LESZEK STAŃKO'  
na ramie nalepka pracowni ramiarskiej

estymacja:  
**6 500 - 8 000 PLN**  
1 400 - 1 800 EUR



56 †

**MICHAŁ STAŃKO**

1901-1969

**Chata w górach, 1953**

olej/plótno naklejone na tekturę, 45 x 59,5 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'M. Stańko | .953'

estymacja:  
**7 000 - 9 000 PLN**  
1 500 - 2 000 EUR



57 †

**ALFRED ŚWIEYKOWSKI**

1869-1953

**Kościół w Vacheresse**

olej/tektura, 29,5 x 41 cm  
sygnowany p.d.: 'A. Świeykowski'  
opisany na odwrociu: '31' oraz trudno czytelnie

estymacja:  
**5 500 - 8 000 PLN**  
1 200 - 1 800 EUR

**POCHODZENIE:**  
dom aukcyjny Ader, Paryż, maj 2018  
kolekcja prywatna, Polska



58 †

**JAN BETLEY**

1908-1980

**"Krupówki (Dawny Hotel Centralny)", 1966**

olej/plótno, 46,5 x 55 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'Jan Betley 66.'

estymacja:  
**4 500 - 6 000 PLN**  
1 000 - 1 300 EUR

**POCHODZENIE:**  
spuścizna po artyście  
kolekcja rodziny artysty

**LITERATURA:**  
Malarstwo Jana Betleya. Album I: Odnalezione, oprac. Monika i Stanisław Betley. Warszawa 2023, s. 25 (il.), nr kat. 73



59 †

**KONSTANTY MACKIEWICZ**

1894-1985

**Pejzaż letni**

olej/plótno, 71 x 101,5 cm  
sygnowany p.d.: K. MACKIEWICZ

estymacja:  
**7 500 - 10 000 PLN**  
1 600 - 2 200 EUR



60

**ARON GERLE**

1860-1930

**Sosny nad morzem, 1917**

olej/plótno, 60 x 63 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'Aron Gerle | 1917'

estymacja:  
**1 200 - 1 800 PLN**  
300 - 400 EUR

**POCHODZENIE:**  
DESA Unicum, Warszawa, marzec 2006  
kolekcja prywatna, Polska



61 †

**MICHAŁ MAKSYMILIAN REKUCKI**

1884-1971

**Nad jeziorem**

olej/tektura, 71 x 60 cm

sygnowany p.d.: 'M. REKUCKI.'

opisany na krośnie malarskim: 'MICHAŁ REKUCKI'

estymacja:

**15 000 - 20 000 PLN**

3 200 - 4 300 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Polswiss Art, luty 1999

kolekcja prywatna, Warszawa



62 †

**MICHAŁ DOBRIAK**

1904-2001

**"Nad Prosną", 1950**

olej/plywood, 106 x 122 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'M. Dobriak 1950'

na odwrociu papierowe nalepki: Związku Polskich Artystów Plastyków z Poznania

wystawowa Muzeum Ziemi Kaliskiej z opisem obrazu i danymi adresowymi malarza

z numerem inwentarzowym Muzeum Ziemi Kaliskiej

z domu aukcyjnego oraz fragmenty nalepek transportowych

estymacja:

**12 000 - 18 000 PLN**

2 600 - 3 900 EUR

**POCHODZENIE:**

kolekcja prywatna, Polska

dom aukcyjny Rempex, Warszawa, wrzesień 2008

**WYSTAWIANY:**

Kalisz i okolice w malarstwie i rysunku M. Dobriaka, Muzeum Ziemi Kaliskiej, 4 września 1957 - 6 października 1957



63

### WŁODZIMIERZ NAŁĘCZ

1865-1946

Mięcmierz ("Wioska nad Wisłą"), 1913

olej/plótno, 69 x 97,5 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'W. Nałęcz | 1913'

na krośnie malarskim dwie papierowe nalepki wystawowe Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim w Warszawie

estymacja:

**30 000 - 40 000 PLN**

6 400 - 8 600 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Altius, Warszawa, grudzień 2016

DESA Unicum, Warszawa, marzec 2018

kolekcja prywatna, Polska

**WYSTAWIANY:**

Salon 1914, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim w Warszawie, grudzień 1914 - styczeń 1915 lub Salon wiosenny artystów

warszawskich, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim w Warszawie, maj - czerwiec 1913

**LITERATURA:**

Salon 1914, katalog wystawy, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim w Warszawie, Warszawa 1914, s. 15, nr kat. 93 (?)



64

### MICHAŁ GORSTKIN WYWIÓRSKI

1861-1926

Drzewa nad wodą

olej/plótno naklejone na tekturę, 20 x 28 cm (w świetle oprawy)

sygnowany p.d.: 'M. G. Wywiórski'

opisany długopisem na odwrociu: 'No 6'

estymacja:

**7 000 - 9 000 PLN**

1 500 - 2 000 EUR



65 †

**STANISŁAW DYBOWSKI**

1895-1956

**Nad rzeką**

olej/plótno, 60 x 91,5 cm  
sygnowany p.d.: 'ST. DYBOWSKI.'  
na odwrociu olejny szkic postaci

estymacja:  
**5 000 - 7 000 PLN**  
1 100 - 1 500 EUR



66

**JAN KLĘPIŃSKI**

1872-1913

**Pejzaż z pasterzem**

olej/plótno, 53 x 65,5 cm  
sygnowany p.d.: 'J Klepiński'  
opisany nieczytelnie na odwrociu, opisany na krośnie malarskim: '-Joahan Klepinski- 1872 pol. Ec. All.' oraz 'No 4 | C185'  
na ramie nalepka firmy ramiarskiej

estymacja:  
**6 500 - 8 000 PLN**  
1 400 - 1 800 EUR



67 †

**JADWIGA TETMAJER-NAIMSKA**

1891-1973

**W sadzie**

olej/tektura, 57 x 42 cm

estymacja:

**5 000 - 7 000 PLN**

1 100 - 1 500 EUR



68 †

**JULIUSZ SŁABIAK**

1917-1973

**Pejzaż wiejski z mostem**

olej/tektura, 22 x 31 cm (w świetle passe-partout)

sygnowany l.d.: 'Juliusz Słabiak'

estymacja:

**2 500 - 3 500 PLN**

600 - 800 EUR



69

**ADAM SETKOWICZ**

1879-1945

Pejzaż leśny

olej/plótno naklejone na tekturę, 19,5 x 25 cm (w świetle passe-partout)  
sygnowany l.d.: 'A. Setkowicz'

estymacja:

**3 800 - 5 000 PLN**

900 - 1 100 EUR



70 †

**GEORG MAJEWICZ**

1897-1965

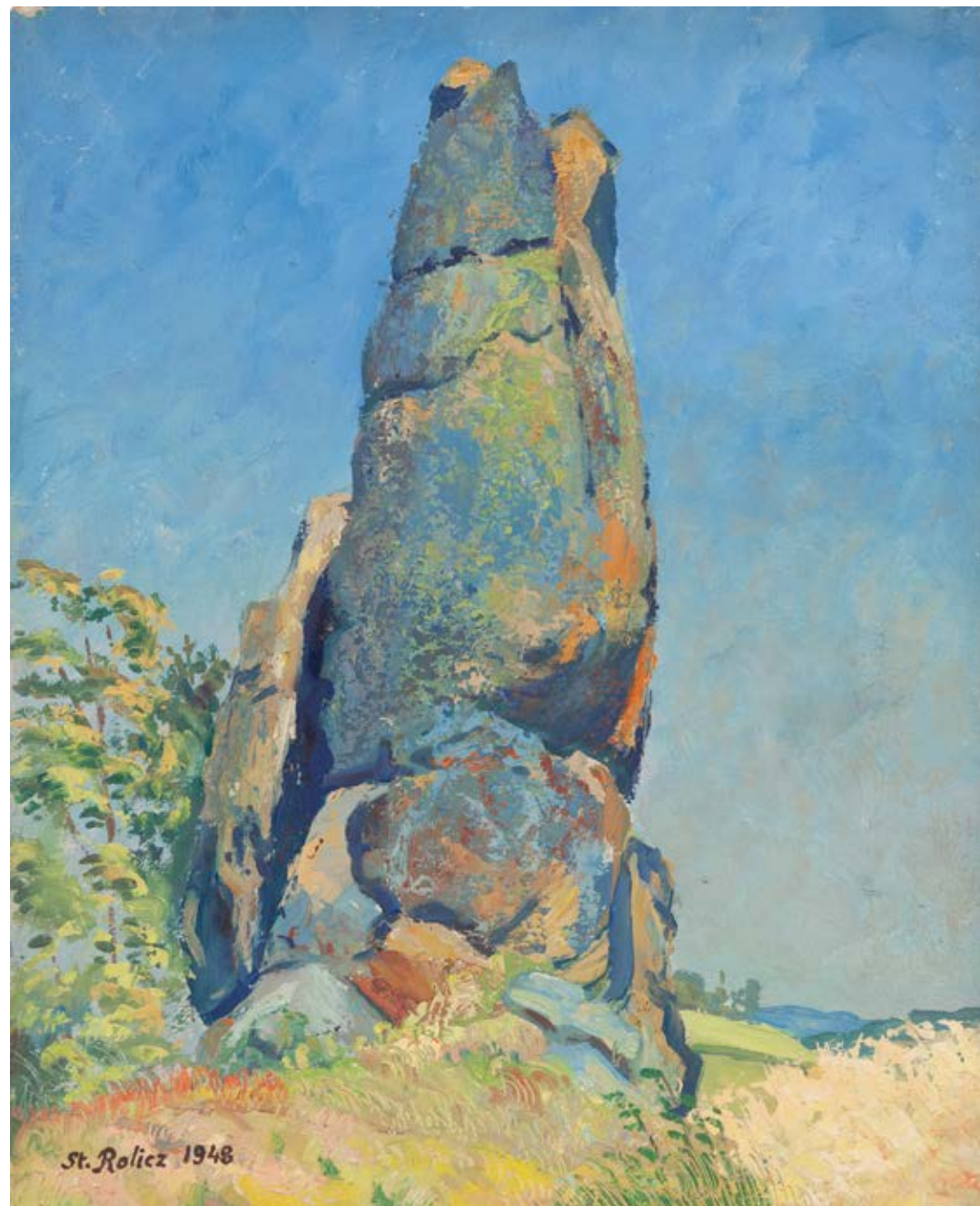
Kwiecista łąka w górach

olej/płyta pilśniowa, 75 x 85 cm  
sygnowany p.d.: 'G. Majewicz'

estymacja:

**4 500 - 6 000 PLN**

1 000 - 1 300 EUR



71 †

### STANISŁAW ROLICZ

1913-1997

"Maczuga Herkulesa", 1948

olej/tektura, 37,3 x 30 cm  
sygnowany i datowany l.d.: 'St. Rolicz 1948'

estymacja:  
**3 000 - 4 500 PLN**  
700 - 1 000 EUR

**POCHODZENIE:**  
spuścizna po artyście  
kolekcja spadkobierców artysty



73

### JÓZEF WODYŃSKI

1884-1947

"Zboże", 1946

olej/płyta pilśniowa, 60 x 74 cm  
sygnowany p.d.: 'Józef Wodyński'  
opisany na odwrociu: '6. Zboże | 1946'

estymacja:  
**5 000 - 7 000 PLN**  
1 100 - 1 500 EUR



72

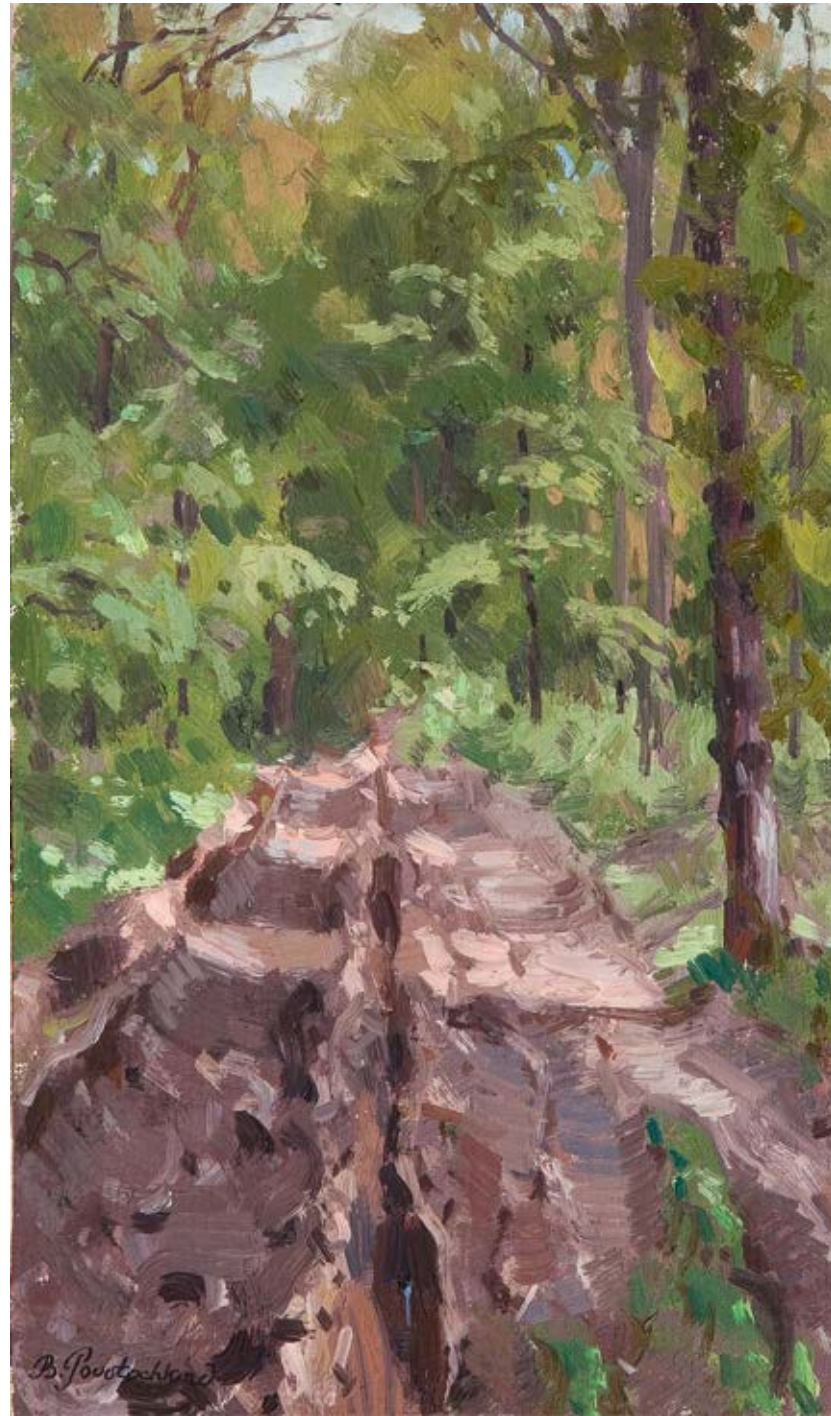
### JÓZEF WODYŃSKI

1884-1947

"Nad strumieniem", 1946

olej/płyta pilśniowa, 60 x 74 cm  
sygnowany, datowany i opisany l.d.: 'Wodyński | (...) 1946'  
opisany na odwrociu: '1. Nad strumieniem | 1946'

estymacja:  
**5 000 - 7 000 PLN**  
1 100 - 1 500 EUR



74 †

**BAZYLI POUSTOCHKINE**

1893-1973

**Leśna droga**

olej/plótno naklejone na tekturę, 19 x 11,5 cm  
sygnowany l.d.: 'B.Poustochkine'

estymacja:  
**2 200 - 3 000 PLN**  
500 - 700 EUR



75 †

**BAZYLI POUSTOCHKINE**

1893-1973

**Wnętrze lasu**

olej/papier, 21 x 14 cm (w świetle passe-partout)  
sygnowany p.d.: 'B. Poustochkine'

estymacja:  
**2 000 - 3 000 PLN**  
500 - 700 EUR



76 †

**ZDZISŁAW PRZEBINDOWSKI**

1902-1986

**Pejzaż z wierzbami, 1943**

olej/tektura, 46 x 57 cm  
sygnowany i datowany l.d.: 'Z. Przebindowski 943'

estymacja:  
**3 500 - 5 000 PLN**  
800 - 1 100 EUR



77 †

**ZDZISŁAW PRZEBINDOWSKI**

1902-1986

**Pejzaż z Rozalina**

olej/tektura, 50 x 59 cm  
sygnowany p.d.: 'Z. Przebindowski'  
na odwrociu notatki ramiarskie

estymacja:  
**5 500 - 8 000 PLN**  
1 200 - 1 800 EUR



78 †

**RUDOLF PRIEBE**

1889-1956

**Łodzie przy wiatraku**

olej/plótno, 70 x 100 cm  
sygnowany l.d.: 'Priebe'

estymacja:

**6 500 - 8 000 PLN**

1 400 - 1 800 EUR



79 †

**RUDOLF PRIEBE**

1889-1956

**Nad kanałem w Holandii**

olej/plótno, 60 x 80 cm  
sygnowany l.d.: 'Priebe'  
na krośnie malarskim nalepka aukcyjna

estymacja:

**6 500 - 8 000 PLN**

1 400 - 1 800 EUR



80

**EDUARD KRAUSE-WICHMANN**

1864-1927

**Widok portu**

olej/plótno, 86 x 130 cm  
sygnowany l.d.: 'Ed. Krause-Wichmann'  
opisany numerami na ramie

estymacja:

**20 000 - 30 000 PLN**

4 300 - 6 400 EUR



81 †

**WALDEMAR SCHLICHTING**

1896-1970

Fale

olej/plótno, 60 x 80 cm (w świetle oprawy)  
sygnowany l.d.: 'Waldemar Schlichting'

estymacja:

**2 800 - 4 000 PLN**

600 - 900 EUR



82 †

**WILHELM THELEN**

1915-1985

"Pejzaż włoski", 1970

olej/plótno, 60 x 50 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'Wi. Thelen | 70(?)'  
na krośnię malarskim papierowa nalepka autorska z opisem obrazu

estymacja:

**2 500 - 4 000 PLN**

600 - 900 EUR



83 †

**HENRYK BARANOWSKI**

1932-2005

"Marsylia", 1969

olej/płyta pilśniowa, 23 x 33 cm (w świetle oprawy)  
sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'H. Baranowski | MARSYLIA 1969'  
na odwrociu papierowa nalepka Pracowni Plastycznej Marynarki Wojennej w Gdyni

estymacja:

**4 000 - 6 000 PLN**

900 - 1 300 EUR



84 †

**HENRYK BARANOWSKI**

1932-2005

**Kwiaty wazonie**

olej/plyta pilśniowa, 52 x 33 cm

sygnowany p.d.: 'H. Baranowski'

na odwrociu papierowa nalepka Pracowni Plastycznej Marynarki Wojennej w Gdyni

estymacja:

**6 000 - 8 000 PLN**

1 300 - 1 800 EUR



85 †

**TADEUSZ STYKA**

1889-1954

**Białe kwiaty**

olej/tektura, 93 x 66 cm

sygnowany l.d.: 'TADE. STYKA'

na ramie trzy nalepki aukcyjne

oraz papierowa nalepka składu materiałów malarskich I. Zwillicha z Łodzi

estymacja:

**22 000 - 30 000 PLN**

4 700 - 6 400 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Rempex, Warszawa, grudzień 2002

kolekcja prywatna, Polska



86 †

**JAN KAZIMIERZ DZIELIŃSKI**

1894-1955

Martwa natura z tulipanami i porcelanową figurką, 1943

olej/plótno, 70 x 80 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'K. Dzięliński 1943.'

estymacja:

5 500 - 7 000 PLN

1 200 - 1 500 EUR



87 †

**BŁAŻEJ IWANOWSKI**

1889-1966

Martwa natura z mimozami i papugą, 1959

olej/plótno, 81,5 x 100 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Błażej Iwanowski | 1959'

estymacja:

4 800 - 6 000 PLN

1 100 - 1 300 EUR



88 †

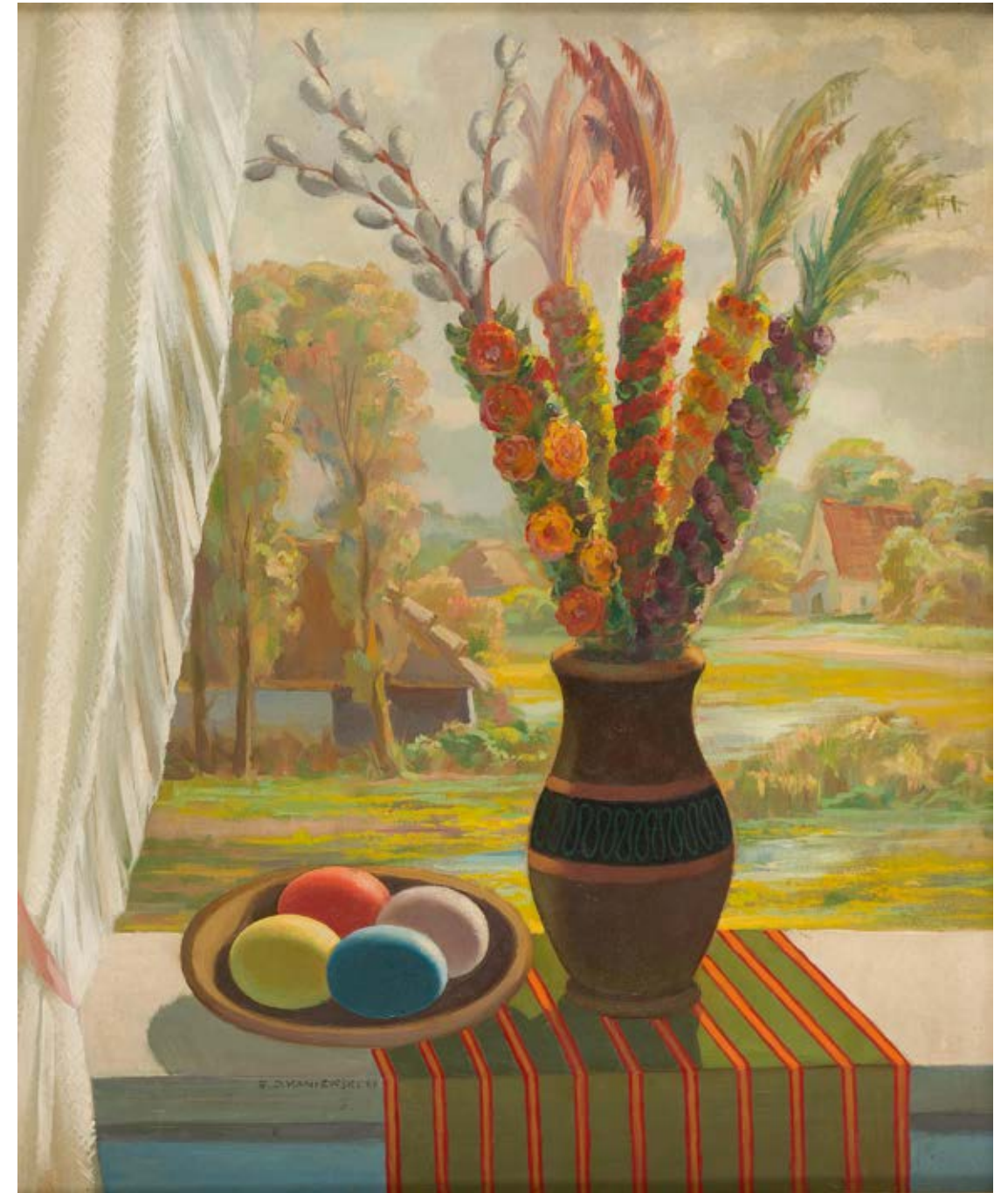
**ARTHUR DEGNER**

1888-1972

**Kwiaty w wazonie, 1922**

olej/płótno, 66 x 49 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'Degner | 22'  
na ramie notatka ramiarska

estymacja:  
**5 000 - 7 000 PLN**  
1 100 - 1 500 EUR



89 †

**JERZY EDMUND KANIEWSKI**

1909-1982

**"Wiosna", 1968**

olej/płyta pilśniowa, 63 x 53 cm  
sygnowany i datowany po lewej, wewnątrz kompozycji: 'E. J. KANIEWSKI. 68'  
opisany na odwrociu: '137 x 68 | 3.'  
oraz na ramie: 'EDM. J. KANIEWSKI Nr leg. 347 (ZPAP) TYTUŁ. "WIOSNA" wym. 53x63 cena 2.800 złp | (nieczytelnie) 2800'

estymacja:  
**3 000 - 4 000 PLN**  
700 - 900 EUR



90

### MAX HÄNGER SENIOR

1874-1941

#### Para bażantów

olej/deska, 11,8 x 15,8 cm

sygnowany i opisany p.d.: 'M. Hänger München'

na odwrociu notatka ramiarska oraz opisy numeryczne: '27', '178' oraz '15'

stempel monachijskiego antykwiariatu: 'Gemälde - Verkauf | Alois Baldauf | MÜNCHEN, Karlsplatz 12 | Hotel Roter Hahn.'

na ramie papierowa nalepka aukcyjna

estymacja:

**4 500 - 6 000 PLN**

1 000 - 1 300 EUR

#### POCHODZENIE:

antykwiariat Gemälde - Verkauf Aloisa Baldaufa, Monachium

dom aukcyjny Agra-Art, Warszawa, czerwiec 2010

kolekcja prywatna, Polska



91 †

### KARL EWALD OLSZEWSKI

1884-1965

#### Bekasy nad wodą

olej/plótno, 70 x 90 cm

sygnowany i opisany p.d.: 'Karl Ewald Olszewski | München'

estymacja:

**6 500 - 8 000 PLN**

1 400 - 1 800 EUR

92

## STANISŁAW KACZOR-BATOWSKI

1866-1946

### Pojenie koni

olej/ płótno, 53 x 72 cm

sygnowany p.d.: 'S. Batowski'

na krośnie malarskim dwukrotnie powtórzony stempel składu przyborów malarskich Iskra & Karmański z Krakowa

estymacja:

**20 000 - 30 000 PLN**

4 300 - 6 400 EUR

Stanisław Kaczor-Batowski urodził się w 1866 we Lwowie, zmarł natomiast w 1946 tamże. Studiował w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem Władysława Łuszczkiewicza oraz Floriana Cynka. Kolejnym jego kierunkiem naukowym był Wiedeń, a także w latach 1887-89 Akademia w Monachium, gdzie studiował w klasie Alexandra von Liezen-Mayera. Malarz niezwykle często podróżował, odwiedził Włochy, Hiszpanię, Maroko, Krym oraz Stany Zjednoczone. Natomiast na stałe zamieszkiwał we Lwowie. W latach 1903-1914 w swoim rodzinnym mieście prowadził własną szkołę malarstwa. Był także współzałożycielem lwowskiego Stowarzyszenia Artystów „Młoda Polska”. Jego sztuka wyróżnia się batalistyczną tematyką. Do jego najsłynniejszych dzieł należą: „Atak husarii pod Chocimiem”, „Pułaski pod Savannach”, „Bitwa pod Zadwórzem”, które znajdują się obecnie w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie. Dodatkowym zainteresowaniem Kaczora-Batowskiego było malarstwo pejzażowe, portrety oraz sceny religijne. Oddawał się z pasją ilustratorstwu, czego efektem są cykle kartonów i ilustracji do utworów powieści Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej oraz Juliusza Słowackiego. Zastąpił również jako projektant witraży oraz malarstwa ściennego. Wykonał projekty do katedry łacińskiej we Lwowie oraz dekoracje do lwowskiego teatru.





93

**STANISŁAW STUDENCKI**

1900-1944

**Oddział artylerii konnej**

olej/tektura, 41,5 x 69 cm (w świetle oprawy)

sygnowany p.d.: 'St. Studencki.'

na odwrociu stempel składu przyborów malarskich Róży Aleksandrowicz w Krakowie

estymacja:

**5 500 - 8 000 PLN**

1 200 - 1 800 EUR



94 †

**WŁADYSŁAW CHMIELIŃSKI**

1911-1979

**Sanna**

olej/plótno, 50,5 x 70 cm

sygnowany p.d.: 'Wł. Chmieleński'

estymacja:

**14 000 - 20 000 PLN**

3 000 - 4 300 EUR



95

**IGNACY ZYGMUNTOWICZ**

1875-1947

**Spotkanie na drodze**

olej/plótno, 53 x 75 cm

sygnowany p.d.: 'I. Zygmuntowicz'

estymacja:

**12 000 - 18 000 PLN**

2 600 - 3 900 EUR



96

**CZESŁAW WASILEWSKI**

1875-1947

**Kulig**

olej/plótno, 50 x 80 cm  
sygnowany p.d.: 'Cz. Wasilewski'

estymacja:  
**10 000 - 15 000 PLN**  
2 200 - 3 200 EUR



97 †

**ROMAN ANTONI BREITENWALD**

1911-1985

**W drodze na targ**

olej/plótno, 50 x 70 cm  
sygnowany p.d.: 'R. Breitenwald'

estymacja:  
**3 500 - 5 000 PLN**  
800 - 1 100 EUR



98

**CONRAD FREYBERG**

1842-1915

**Polowanie par force**

olej/plótno, 74 x 92 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'Conrad Freyberg | (...)'

estymacja:  
**4 500 - 6 000 PLN**  
1 000 - 1 300 EUR



99 †

### WILK OSSECKI

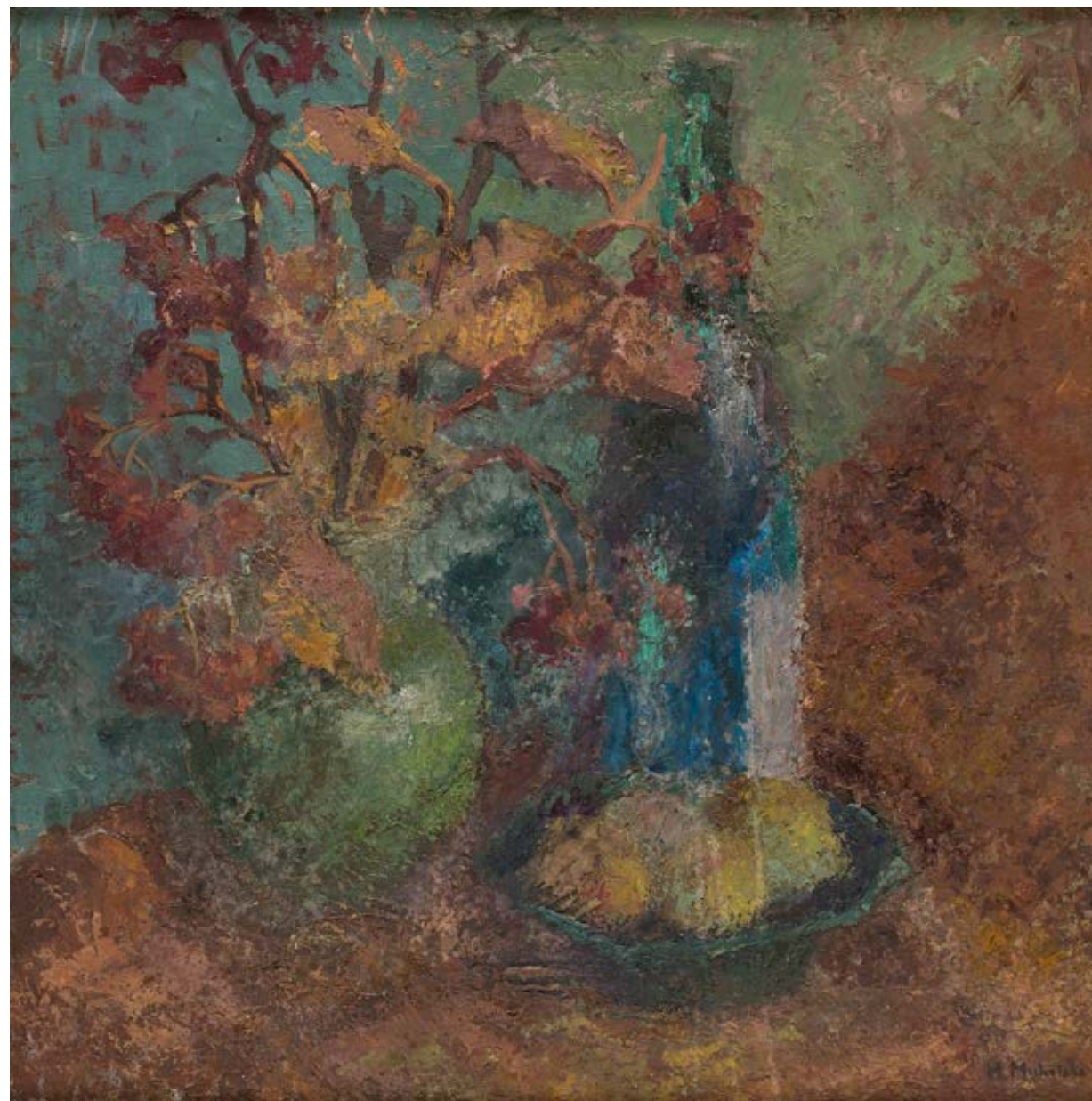
1892-1958

Martwa natura z rybami i winogronami, około 1938

olej/plywood, 59,5 x 62 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'Ossecki | 38(?)'

estymacja:  
**6 500 - 8 000 PLN**  
1 400 - 1 800 EUR

**POCHODZENIE:**  
spuścizna po artyście  
kolekcja prywatna, Polska  
dom aukcyjny Desa Unicum, wrzesień 2017



100 †

### HANNA MICHALSKA

1903-1975

"Martwa natura z jarzębiną", 1973

olej/plótno, 54 x 54 cm  
sygnowany p.d.: 'H. Michalska'  
opisany na odwrociu numerem: '28'  
papierowa nalepka wystawowa Centralnego Biura Wystaw Artystycznych w Warszawie  
oraz nalepka z opisem obrazu

estymacja:  
**2 500 - 3 500 PLN**  
600 - 800 EUR

**WYSTAWIANY:**  
Centralne Biuro Wystaw Artystycznych, Warszawa, data nieznana

101 †

## ZBIGNIEW PRONASZKO

1885-1958

**Portret Gustawa Bartke**, lata 50. XX w.

olej/plótno, 65 x 60 cm  
sygnowany l.g.: 'Z. PRONASZKO'

estymacja:

**18 000 - 24 000 PLN**

3 900 - 5 200 EUR

**POCHODZENIE:**

kolekcja spadkobierców Gustawa Bartke

Zbigniew Pronaszko był współtwórcą pierwszego polskiego awangardowego ugrupowania – formistów. W programowym tekście grupy, napisanym przez Pronaszkę do katalogu pierwszej wystawy ekspresjonistów (która dwa lata później przyjęła nazwę „Formiści”) artysta wyraził przekonanie, że najważniejszymi wartościami w malarstwie są forma i barwa. Skupieni wokół w ugrupowania artyści, dążyli do uproszczenia, geometryzacji oraz deformacji przedstawienia. Chociaż formistyczny etap twórczości w jego malarstwie trwał zaledwie kilka lat, to każdą fazę twórczości Zbigniewa Pronaszki charakteryzowała świeżość i odkrywczność. W malarstwie Pronaszki bardzo szybko pojawił się zwrot ku bardziej tradycyjnym ujęciom ludzkiej sylwetki i pejzażu. Na początku lat trzydziestych malarz związał się z grupą artystyczną „Zwornik”, której założeniem było „dobre malarstwo” i zainteresowanie kolorem. Od tego momentu, głównym punktem zainteresowania Pronaszki w malarstwie stał się kolor, a dominującym tematem portret. W obrazach z lat 1925- 1932 budował swoje obrazy wyłącznie nasyconą kolorystyką, kładzioną szerokimi impastami. W kolejnych latach zaczął nakładać farbę krótszymi pociągnięciami pędzla. Reprezentatywną dla dzieł z drugiej połowy lat trzydziestych jest seria obrazów przedstawiających modeli w pracowni. Artysta wprowadził wówczas gwałtowne zestawienia barw intensywnych, mocnych, niekiedy agresywnych, wykorzystał kontrasty tonów ciepłych i zimnych. Znamienne dla tego okresu są portrety o pogłębionej ekspresji. Prezentowany w ofercie aukcyjnej obraz jest reprezentatywnym przykładem malarstwa artysty z początku lat 30. XX w. Forma zbudowana jest kolorem, zaznaczona w niektórych partiach konturem. Farba nałożona jest drobnymi pociągnięciami pędzla, na sposób odwołujący się do tradycji pointylnizmu. Kompozycja oparta jest na odcieniach żółcieni, oranżów oraz zróżnicowanych walerowo błękitów.





102 †

**WŁADIMIR STOŻAROW**

1926-1973

**Chaty we wsi**

olej/tektura, 33,5 x 47 cm (w świetle oprawy)  
sygnowany cyrylicą l.d.: 'B. ???????'

estymacja:

**12 000 - 18 000 PLN**

2 600 - 3 900 EUR



103

**MARIAN LUDWIK NIŻYŃSKI**

1910-1943

**Pejzaż z drzewami, 1929 (?)**

olej/sklejka, 37,5 x 29 cm (w świetle oprawy)  
sygnowany i datowany p.d.: 'Niżyński M. 29(?)'  
na odwrociu nalepka aukcyjna oraz nalepka pracowni ramiarskiej

estymacja:

**2 500 - 3 500 PLN**

600 - 800 EUR

**POCHODZENIE:**

dom aukcyjny Rempex, luty 2016  
kolekcja prywatna, Polska



104 †

**LUDWIK KLIMEK**  
1912-1992

**Kompozycja abstrakcyjna, 1961**

olej/plótno, 33 x 41 cm  
sygnowany i datowany p.d.: 'Klimek 61'  
opisany na krośnie malarskim: 'KLIMEK'  
stempel pracowni ramiarskiej  
na ramie fragmentarycznie zachowana  
papierowa nalepka pracowni ramiarskiej

estymacja:  
**9 000 - 12 000 PLN**  
2 000 - 2 600 EUR



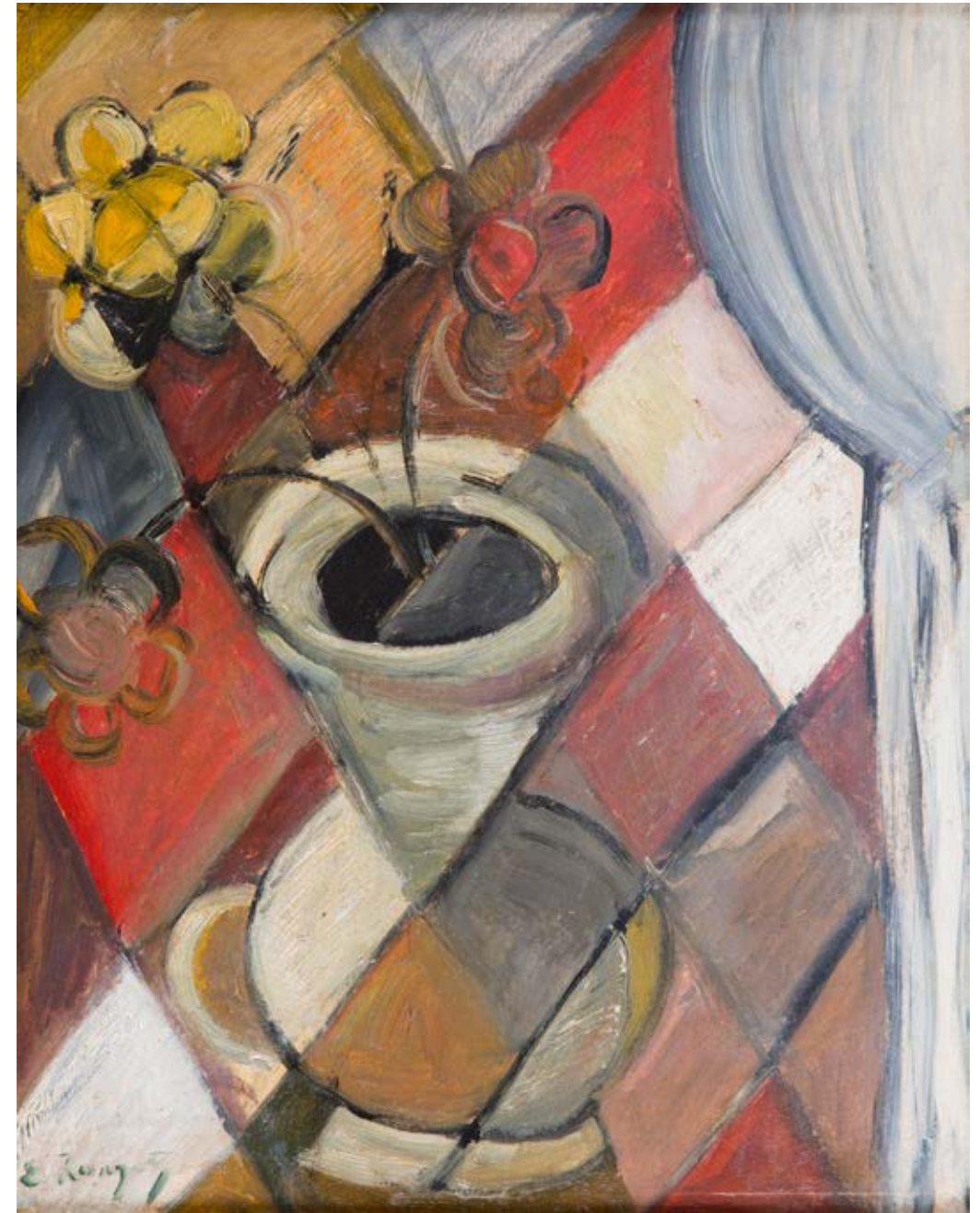
105 †

**JOSEPH PRESSMANE**  
1904-1967

**Pejzaż miejski**

olej/plótno, 27,5 x 35,5 cm  
opisany na odwrociu: 'Pressmane'

estymacja:  
**1 200 - 1 800 PLN**  
300 - 400 EUR



106 †

**ELIZABETH RONGET**  
1893-1962

**Martwa natura kubistyczna**

olej/tektura, 50 x 40 cm  
sygnowany l.d.: 'E. Ronget'  
na odwrociu nalepka aukcyjna

estymacja:  
**7 000 - 9 000 PLN**  
1 500 - 2 000 EUR



107 †

**JAKUB ZUCKER**

1900-1981

**Portret chłopca w czerwonym sweterku**

olej/płyta pilśniowa, 33 x 24 cm

sygnowany p.g.: 'J. ZUCKER.'

na odwrociu stempel wytwórcy materiałów malarskich oraz papierowa nalepka aukcyjna

estymacja:

**7 000 - 9 000 PLN**

1 500 - 2 000 EUR



108 †

**JAKUB ZUCKER**

1900-1981

**"Scena z Croton I", 1930**

olej/plótno, 56 x 66.5 cm

na odwrociu nalepka z odręcznym opisem: 'K29 26 x 22 OCV 1930 s L USA | H Croton Scene I by Jacques Zucker'

estymacja:

**14 000 - 20 000 PLN**

3 000 - 4 300 EUR

**LITERATURA:**

Jakub Zucker, tekst Joanna Tarnawska, Warszawa 2011, s. 78 (il.)

109 †

## JAKUB ZUCKER

1900-1981

### Portret dziewczynki na błękitnym tle

olej/sklejka, 25,5 x 20,5 cm  
sygnowany l.g.: 'J. ZUCKER'  
na odwrociu stempel oraz nalepka wystawowa Lilac Gallery z Nowego Jorku

estymacja:  
**7 000 - 9 000 PLN**  
1 500 - 2 000 EUR

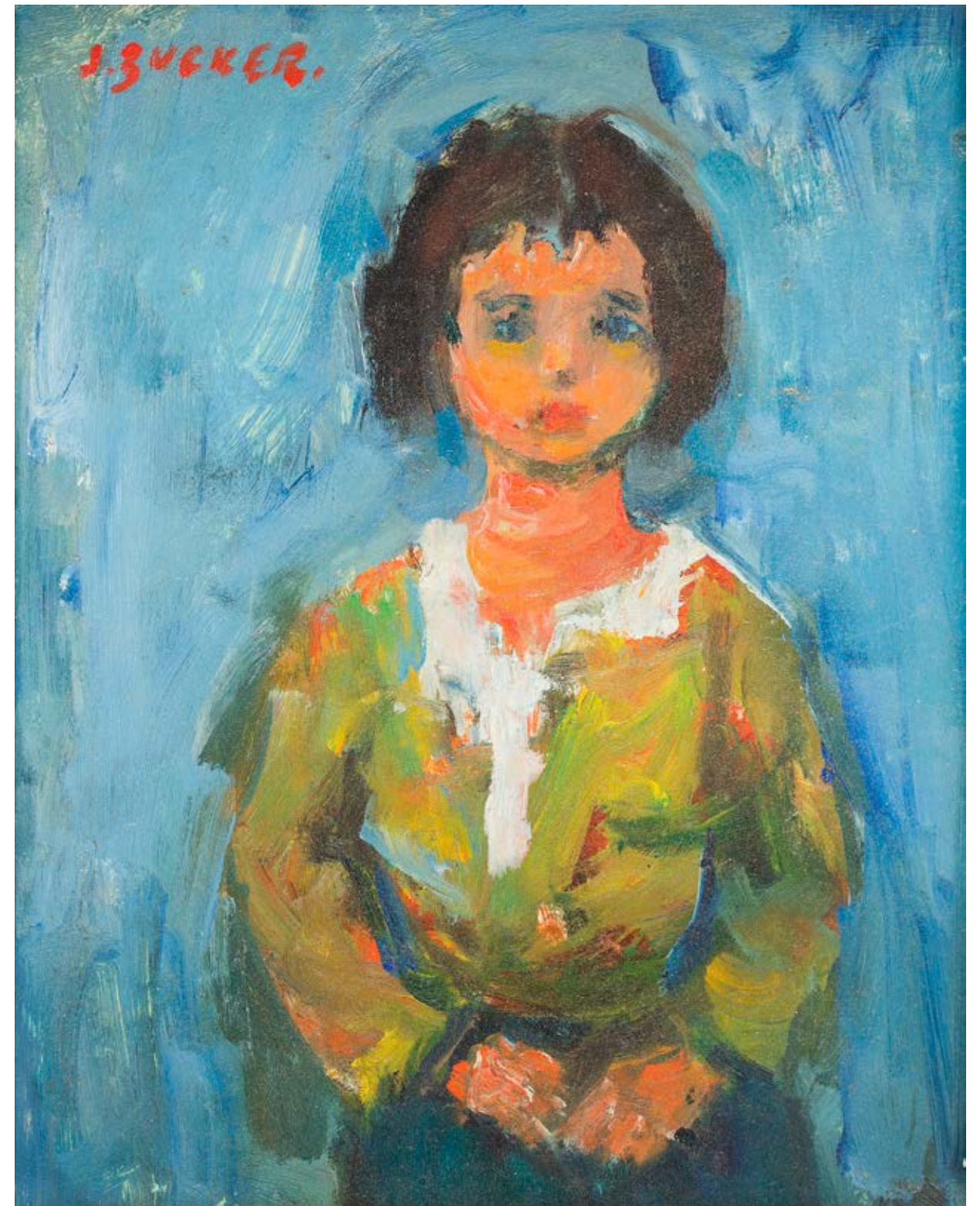
#### POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Stany Zjednoczone  
Lilac Gallery, Nowy Jork  
kolekcja instytucjonalna, Warszawa

#### WYSTAWIANY:

Jacques Zucker. Rediscovered, Lilac Gallery, Nowy Jork, 2 grudnia 2015 - 3 lutego 2016

Jakub Zucker przybył do Paryża w 1920 roku, gdzie szlifował swój talent malarski w najpopularniejszych paryskich szkołach epoki: Académie Julian i Académie Colarossi. We Francji zasilił szeregi bohemy rozwijającej się na Montparnassie. Źródłem inspiracji stał się dla niego Luwr i zbiory francuskich mistrzów XVIII stulecia: Antoine'a Watteau czy Jeana Baptiste'a Chardina. Wówczas w jego sztuce odbiły się echem dzieła przedstawicieli nowoczesnego koloryzmu: Pierre'a Auguste'a Renoira oraz Pierre'a Bonnarda. W 1922 Zucker po raz pierwszy wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie pozostał na dłużej i utrzymywał się przede wszystkim z projektowania biżuterii. Okres ten przyniósł mu stabilizację finansową, a środki zaoszczędzone w Nowym Jorku pozwoliły mu powrócić do Francji trzy lata później. Wtedy wreszcie mógł oddać się pracy w pełni artystycznej i rozwijać talent malarski. Postrzegany jako „artysta amerykański”, zaczął eksponować swoje prace na wystawach publicznych, a jego dzieła dostrzegli recenzenci. Znany krytyk sztuki Waldemar George zaliczył go do kręgu „neohumanizmu”, podobnie jak Benciona Rabinowicza czy Paula Tchelitcheva. Neohumanisci mieli czerpać inspirację ze sztuki klasycznej i przyjmować za wzór Rafaela, Nicolasa Poussina, Claude'a Lorraina czy Jean Baptiste Camille Corota. W swoich pracach podejmowali temat ludzkiej egzystencji w jej sielskich przejawach. Idylliczne widoki z towarzyszeniem postaci stanowiły w kolejnych dekadach istotne ogniwo w repertuarze tematów Zuckera. Prezentowana praca należy do serii dzieł, w których Zucker przygląda się dzieciom, próbując wstąpić w skomplikowaną melodię ich duszy.





**ILE MOŻE BYĆ WARTE DZIEŁO SZTUKI?  
BLISKO 13 500 000 ZŁ**

**TAKĄ CENĘ OSIĄGNĄŁ W LISTOPADZIE 2021 R.  
NA AUKCJI W DESA UNICUM OBRAZ  
„DWIE MĘŻATKI” ANDRZEJA WRÓBLEWSKIEGO.**

## **SPEKTAKULARNE REKORDY, PIONIERSKIE PROJEKTY, PONAD 200 AUKCJI ROCZNIE**

**TO NAJLEPSZY MOMENT NA SPRZEDAŻ  
DZIEŁA SZTUKI. POZYCJA LIDERA, ZESPÓŁ  
NAJLEPSZYCH EKSPERTÓW ORAZ WIELOLETNIE  
DOŚWIADCZENIE CZYNI Z DESA UNICUM  
IDEALNEGO PARTNERA SPRZEDAŻY.**

**PROSIMY O KONTAKT Z EKSPERTAMI  
SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ DESA UNICUM:**



**PRACE NA PAPIERZE**  
9 MAJA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 14 KWIEŹNIA 2023  
kontakt: Agata Matusiełowska  
a.matusielowska@desa.pl  
22 163 66 50, 539 546 699



**KLASYCY AWANGARDY PO 1945**  
25 MAJA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 28 KWIEŹNIA 2023  
kontakt: Alicja Sznajder  
a.sznajder@desa.pl  
22 163 66 12, 502 994 177



**SZTUKA FANTASTYCZNA**  
13 CZERWCA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 20 MAJA 2023  
kontakt: Karolina Jankowska  
k.jankowska@desa.pl  
539 222 774



**NOWE POKOLENIE PO 1989**  
1 CZERWCA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 5 MAJA 2023  
kontakt: Katarzyna Żebrowska  
k.zebrowska@desa.pl  
22 163 66 49, 539 546 701

# RYNEK AUKCYJNY W 2021 ZANOTOWAŁ WZROST O PRAWIE 45 %

NIEKWESTIONOWANYM LIDEREM TEGO RYNKU  
OD PONAD 10 LAT JEST DESA UNICUM

TO DOSKONAŁY MOMENT I NAJLEPSZY PARTNER,  
BY WSTAWIĆ DZIEŁO SZTUKI NA AUKCJĘ



**ILE MOŻE BYĆ WARTE DZIEŁO SZTUKI?  
BLISKO 14 500 000 ZŁ**

**TAKĄ CENĘ OSIĄGNAŁ W MARCU 2022 R.  
NA AUKCJI W DESA UNICUM OBRAZ  
„PORTRET DAMY” PETERA PAULA RUBENSA**

PROSIMY O KONTAKT Z EKSPERTAMI  
SZTUKI DAWNEJ DESA UNICUM:



ÉCOLE DE PARIS  
11 MAJA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 11 KWIEŹNIA 2023  
kontakt: Jan Rybiński  
j.rybinski@desa.pl  
880 525 282



PRACE NA PAPIERZE  
18 MAJA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 18 KWIEŹNIA 2023  
kontakt: Małgorzata Skwarek  
m.skwarek@desa.pl  
22 163 66 48, 795 121 576



GRAFIKA ARTYSTYCZNA  
17 MAJA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 18 KWIEŹNIA 2023  
kontakt: Marek Wasilewicz  
m.wasilewicz@desa.pl  
22 163 66 47, 795 122 702



XIX WIEK, MODERNIZM, MIĘDZYWOJNIE  
15 CZERWCA 2023

Termin przyjmowania obiektów:  
DO 15 MAJA 2023  
kontakt: Michał Szarek  
m.szarek@desa.pl  
22 163 66 53, 787 094 345

Udział klienta w aukcji regulują WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ, WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI oraz niniejszy PRZEWODNIK DLA KLIENTA. Zachęcamy do zapoznania się z trzyczęściowym regulaminem, który ma na celu przedstawienie stosunku prawnego pomiędzy Domem Aukcyjnym DESA Unicum a kupującym w ramach aukcji. DESA Unicum pełni funkcję pośrednika handlowego pomiędzy komitentami wstawiającymi obiekty na aukcję a kupującymi. Warunki mogą być przez DESA Unicum odwołane lub zmienione poprzez aneksy dostępne w sali aukcyjnej lub poprzez obwieszczenie aukcjonera.

## PRZEWODNIK DLA KLIENTA

### I. PRZED AUKCJĄ

1. Cena wywoławcza
Cena wywoławcza jest kwotą, od której aukcjoner rozpoczyna licytację. Zwyczajowo cena wywoławcza zawarta jest między połową a trzy czwarte dolnej granicy estymacji. Cena wywoławcza może być podana w katalogu.

2. Opłata aukcyjna
Do kwoty wylicytowanej doliczamy opłatę aukcyjną. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 20% końcowej ceny obiektu (kwoty wylicytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej, w przypadku kiedy obiekt nie został sprzedany w ramach aukcji. Kwota wylicytowana wraz z opłatą aukcyjną zawiera podatek od towarów i usług VAT. Na zakupione obiekty wystawiamy faktury VAT marża. Wystawiamy je na wyraźne życzenie klienta. Jeżeli w dniu ewidencjonowania sprzedaży na kasie rejestrującej (w dniu wystawienia paragonu fiskalnego), klient nie jest pewny, czy chce otrzymać fakturę VAT marża, powinien on podać kasjerowi numer, za pomocą którego jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej (NIP), w celu umieszczenia tego numeru na paragonie fiskalnym. DESA Unicum nie może wystawić faktury do paragonu, który nie będzie zawierać numeru NIP nabywcy, pomimo zgłoszenia takiego żądania przez klienta w ustawowym terminie. Jeżeli kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro, paragon fiskalny zawierający NIP stanowi fakturę uproszczoną, co do której nie zachodzi konieczność wystawienia dodatkowej faktury VAT marża.

3. Estymacja
Podana w katalogu estymacja jest szacunkową wartością obiektu i ma charakter wskazówki dla zainteresowanego nim klienta. W celu uzyskania dodatkowych informacji odnośnie estymacji rekomendujemy kontakt z naszymi doradcami. Licytacja zakończona w przedziale estymacji lub powyżej górnej granicy estymacji jest transakcją ostateczną. Estymacje nie uwzględniają opłaty aukcyjnej ani żadnych opłat dodatkowych.

4. Estymacje w walutach innych niż polski złoty
Transakcje aukcyjne zawierane są w polskich złotych, jednakże estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane w euro lub dolarach amerykańskich. Kurs walut w dniu aukcji może się różnić od tego w dniu druku katalogu, informacja ta ma więc charakter orientacyjny.

5. Cena gwarancyjna
Jest to najniższa kwota, za którą możemy sprzedać obiekt bez dodatkowej zgody sprzedającego. Jest równa bądź niższa niż dolna granica estymacji. Poszczególne obiekty mogą, jednak nie muszą, posiadać ceny gwarancyjnej. Jeżeli w drodze licytacji cena gwarancyjna nie zostanie osiągnięta, zakończenie licytacji skutkuje odczytaniem przez aukcjonera słowa "pass". Oznacza to, że transakcja nie została zawarta. Fakt ten zostaje ogłoszony bez uderzenia młotkiem. Opcjonalnie, jeżeli transakcja nie osiągnie ceny gwarancyjnej, aukcjoner może ogłosić zawarcie transakcji warunkowej. Fakt ten zostaje ogłoszony po uderzeniu młotkiem.

6. Pass
"Pass" zostaje odczytany przez aukcjonera w momencie, kiedy licytacja danego obiektu nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i nie dochodzi do zwarcia transakcji w ramach aukcji. Klienci zainteresowani takim obiektem mogą zgłaszać oferty zakupu po zakończeniu aukcji. Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo przyjęcia więcej niż jednej oferty poaukcyjnej. Klient, który złożył ofertę w wysokości ceny gwarancyjnej, ma pierwszeństwo zakupu. Dom Aukcyjny zastrzega sobie również prawo do nieoferowania obiektów w sprzedaży poaukcyjnej.

7. Transakcja warunkowa
Możliwość zawierania transakcji warunkowych w ramach aukcji musi być ogłoszona przez aukcjonera przed rozpoczęciem aukcji. Tego typu transakcja zostaje zawarta w momencie, kiedy licytacja nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i aukcjoner ogłosił taki fakt po uderzeniu młotkiem. Transakcja warunkowa traktowana jest jako wiążąca oferta nabycia obiektu po cenie wylicytowanej. Zobowiązujemy się do negocjacji ceny z komitentem, jednak nie gwarantujemy możliwości zakupu po cenie wylicytowanej. Jeżeli w toku negocjacji klient zdecyduje się podnieść ofertę do poziomu ceny gwarancyjnej lub zaakceptujemy wylicytowaną kwotę, umowa sprzedaży dochodzi do skutku. Jeżeli negocjacje nie przyniosą pozytywnego efektu w okresie pięciu dni roboczych liczonych od dnia aukcji, obiekt uznajemy za niesprzedany. W okresie tym zastrzegamy sobie prawo do przyjmowania po aukcji ofert równych cenie gwarancyjnej na obiekty wylicytowane warunkowo. W przypadku otrzymania takiej oferty od innego oferenta informujemy o tym fakcie klienta, który wylicytował obiekt warunkowo. W takim przypadku klient ma prawo do podniesienia swojej oferty do ceny gwarancyjnej i wtedy przysługuje mu prawo pierwszeństwa nabycia obiektu. W przeciwnym wypadku transakcja warunkowa nie dochodzi do skutku, a obiekt może zostać sprzedany innemu oferentowi.

8. Obiekty katalogowe
Zapewniamy fachową wycenę oraz rzetelny opis katalogowy powierzonego nam do sprzedaży obiektu. Wykonywane są one w najlepszej wierze z wykorzystaniem doświadczenia i fachowej wiedzy naszych pracowników oraz współpracujących z nami ekspertów. Mimo uwagi poświęcanej każdemu z obiektów w procesie opracowywania, dokumentacji pochodzenia, historii wystaw i bibliografii

przedstawione informacje mogą nie być wyczerpujące, a w niektórych przypadkach pewne fakty odnoszące się do kolejnych właścicieli, ekspozycji oraz publikacji, w ramach których obiekt był prezentowany, mogą być celowo nieujawnione.

9. Stan obiektu
Opisy katalogowe nie prezentują pełnego stanu zachowania obiektów. Brak takiej informacji nie jest równoznaczny z tym, że obiekt jest wolny od wad i uszkodzeń. Wskazane jest zatem, aby zainteresowani zakupem konkretnego obiektu dokonali jego dokładnych oględzin na wystawie przedaukcyjnej oraz przeprowadzili konsultacje z profesjonalnym konserwatorem, którego na wyraźną prośbę możemy rekomendować. Na specjalne życzenie klienta możemy dostarczyć szczegółowy raport stanu zachowania obiektu. Przygotowując taki raport, nasi pracownicy oceniają stan obiektu, biorąc pod uwagę jego szacunkową wartość oraz charakter aukcji, w ramach której jest on wystawiony na sprzedaż. Mimo że oceny przedmiotów pod tym względem prowadzone są rzetelnie, należy pamiętać, że nasi pracownicy nie są zawodowymi konserwatorami. Jeśli obiekt sprzedawany jest w ramie, nie ponosimy odpowiedzialności za jej stan. W przypadku obiektów nieoprawionych chętnie polecimy profesjonalną pracownię oprav.

10. Wystawa obiektów aukcyjnych
Wystawy przedaukcyjne są bezpłatnie dostępne dla oglądających. W trakcie ich trwania zachęcamy do kontaktu z naszymi ekspertami, którzy chętnie odpowiedzą na wszystkie pytania i przekażą szczegółowe informacje o poszczególnych obiektach.

11. Legenda
Poniższa legenda wyjaśnia symbole, które mogą Państwo znaleźć w niniejszym katalogu:
☐ - obiekty bez ceny gwarancyjnej
♣ - obiekty, do których doliczamy opłatę wynikającą z tzw. droit de suite, tj. prawa twórcy i jego spadkobierców do otrzymywania wynagrodzenia z tytułu dokonanych zawodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy dzieł. Powyższa opłata jest obliczana według poniższych stawek:

1) 5% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 2 000 euro opłata 100 euro) oraz
2) 3% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000,01 euro do równowartości 200 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 80 000 euro opłata 3 400 euro) oraz
3) 1% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 200 000,01 euro do równowartości 350 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 300 tys. euro opłata 8 000 euro) oraz
4) 0,5% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 350 000,01 euro do równowartości 500 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 400 tys. euro, opłata 8 750 euro) oraz
5) 0,25% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale przekraczającym równowartość 500 000 euro – jednak w kwocie nie wyższej niż równowartość 12 500 euro.

W Polsce droit de suite reguluje art. 19–19(5) ustawy o prawach autorskich i pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. z późniejszymi zmianami, zgodnie z obowiązującą w Unii Europejskiej dyrektywą 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki. Opłata obliczana będzie z użyciem kursu dziennego NBP z dnia poprzedzającego aukcję. Opłata obliczana będzie, gdy równowartość kwoty wylicytowanej przekroczy 100 EUR.

Ω - obiekty sprowadzane z państw spoza Unii Europejskiej, do których ceny doliczamy podatek graniczny w wysokości 8% kwoty wylicytowanej

o – przedmioty wytworzone w całości lub zawierające elementy wytworzone z roślin lub zwierząt określanych jako chronione lub zagrożone

◊ – obiekty z pozwoleniem na wywóz

12. Prenumerata katalogów
W sprawie prenumeraty katalogów prosimy o kontakt pod numerem telefonu: 22 163 66 00 lub drogą mailową na adres: prenumerata@desa.pl. Katalogi dostępne są również na naszej stronie internetowej www.desa.pl. Zachęcamy do pobierania darmowych katalogów w formacie PDF.

#### II. AUKCJA

Udział w licytacji można wziąć osobiście, po uprzednim złożeniu zlecenia licytacji telefonicznej lub zlecenia licytacji z limitem, a także za pośrednictwem Aplikacji Online (strona internetowa https://bid.desa.pl/ oraz bezpłatna aplikacja mobilna DESA Unicum służące do udziału w licytacji przez Internet).

1. Przebieg aukcji
Aukcję prowadzi aukcjoner, który wycytuje obiekty i kolejne postąpienia, wskazuje licytujących, ogłasza zakończenie licytacji oraz wskazuje zwycięzcę. Zakończenie licytacji obiektu następuje w momencie uderzenia młotkiem przez aukcjonera. Jest to równoznaczne z zawarciem umowy sprzedaży między domem aukcyjnym a licytującym, który zaferował najwyższą kwotę. W razie zaistnienia sporu w trakcie licytacji aukcjoner rozstrzyga spór albo ponownie przeprowadza licytację danego obiektu. Zastrzegamy sobie prawo do utrwalania przebiegu aukcji za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Zastrzegamy sobie prawo do licytowania jedynie wcześniej zgłoszonych przez uczestników aukcji obiektów. W takiej sytuacji numery obiektów są przed aukcją zgłaszane obsłudze domu aukcyjnego. Aukcjoner ma prawo do dowolnego rozdzielania lub łączenia obiektów oraz do ich wycofania z licytacji bez podania przyczyn. Opisy zawarte w katalogu aukcji mogą być uzupełnione lub zmie-

nione przez aukcjonera lub osobę przez niego wskazaną przed rozpoczęciem licytacji. Aukcja jest prowadzona w języku polskim, jednak na specjalne życzenie uczestnika aukcji niektóre spośród licytacji mogą być równoległe prowadzone w językach angielskim i niemieckim. Prośby takie powinny być składane najpóźniej godzinę przed aukcją wraz z informacją, których obiektów dotyczą. Licytacja odbywa się w tempie 60-100 obiektów na godzinę.

2. Licytacja osobista
W celu licytacji osobistej należy wypełnić formularz udziału w aukcji i odebrać tabliczkę z numerem. Nowi klienci powinni zarejestrować się przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji, by dać nam czas na przetworzenie danych. W celu ich weryfikacji możemy poprosić o dokument potwierdzający tożsamość osoby rejestrowanej (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy). Dane osobowe klientów są informacjami poufnymi i pozostają do wyłącznej wiadomości DESA Unicum i spółek powiązanych, które mogą przetwarzać dane osobowe uczestników aukcji w zakresie niezbędnym do realizacji zleceń licytacji. Klientom, którzy posiadają nieuregulowane należności z tytułu zakupów na wcześniejszych aukcjach, możemy odmówić udziału w kolejnej. Prosimy o pilnowanie lizaka aukcyjnego. W przypadku jego zgubienia prosimy o natychmiastowe poinformowanie o tym naszej obsługi. Po zakończeniu aukcji należy zwrócić tabliczkę z numerem w punkcie rejestracji, a w przypadku zakupu należy odebrać potwierdzenie zawartych transakcji.

3. Licytacja telefoniczna
Jeżeli nie mogą Państwo uczestniczyć w aukcji osobiście, istnieje możliwość licytacji przez telefon za pośrednictwem jednego z naszych pracowników. Klienci zainteresowani taką usługą powinni przesłać wypełniony formularz zlecenia najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Nie ponosimy odpowiedzialności za realizację zleceń dostarczonych później. Formularz zlecenia dostępny jest na ostatnich stronach katalogu, w siedzibie naszego domu aukcyjnego oraz na naszej stronie internetowej. Formularz należy przesłać faksem, pocztą, mailem lub dostarczyć osobiście. Wraz z formularzem prosimy o przesłanie fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych. Nasz pracownik połączy się z klientem przed rozpoczęciem licytacji wybranych obiektów. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za brak możliwości wzięcia udziału w licytacji telefonicznej w przypadku problemów z uzyskaniem połączenia z podanym przez klienta numerem telefonu. Dlatego rekomendujemy wskazanie maksymalnej kwoty (bez opłaty aukcyjnej), do której będziemy mogli licytować w Państwa imieniu. Zastrzegamy prawo do nagrywania i archiwizowania rozmów telefonicznych, o których mowa powyżej. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

4. Licytacja w imieniu klienta
Drugą opcją dla klientów, którzy nie mogą osobiście uczestniczyć w aukcji, jest złożenie zlecenia licytacji z limitem. Klienci zainteresowani taką usługą również powinni przesłać wypełniony formularz najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Obowiązuje ten sam formularz co w przypadku licytacji telefonicznej. Zawarte w formularzu kwoty nie powinny uwzględniać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodnie z tabelą postąpień przedstawioną w dalszej części przewodnika. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpień zostanie ona obniżona. Nasi pracownicy dołożą wszelkich starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeżeli limit jest niższy niż cen gwarancyjna w wypadku niesprzedania obiektu w czasie aukcji, limit rozpatrywany jest jako oferta poaukcyjna. Opcjonalnie może dojść do zawarcia transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

5. Aplikacja online
We wszystkich aukcjach DESA Unicum można brać udział za pośrednictwem Aplikacji Online. Aby wziąć udział w aukcji należy założyć darmowe konto w Aplikacji Online, a następnie zarejestrować się do konkretnej aukcji – z uwagi na proces weryfikacji i dopuszczenia do aukcji prosimy o rejestrowanie się na aukcję nie później niż 12 godzin przed rozpoczęciem licytacji na żywo. Na każdą aukcję należy rejestrować się oddzielnie. Klient otrzymuje mailem informację o dopuszczeniu do aukcji. Klienci zarejestrowani później mogą zostać niedopuszczeni do licytacji. Po pierwszym pozytywnym procesie weryfikacji, klient może zostać dodany do listy klientów weryfikowanych automatycznie, co oznacza, że przy rejestracji na kolejną aukcję, informację o dopuszczeniu do aukcji klient otrzyma automatycznie od razu, bezpośrednio po zarejestrowaniu się. Uczestniczyć w aukcji można zarówno składając oferty na obiekty z aukcji przed rozpoczęciem licytacji (prelicytacja) jak i składając oferty (kolejne przebicia) w trakcie trwania aukcji na żywo, obserwując relacje online w serwisie. Oferta złożona w prelicytacji przestaje wiązać, gdy inny uczestnik aukcji złożył ofertę korzystniejszą. DESA Unicum zastrzega sobie prawo do ustawiania klientom licytującym przez Internet limitów transakcyjnych. Opisana usługa jest darmowa i poufna. Ponadto, istnieje możliwość oglądania relacji audio-video z Sali Aukcyjnej.

6. Tabela postąpień	
<b>cena</b>	<b>postąpienie</b>
0 – 2 000	100
2 000 – 3 000	200
3 000 – 5 000	200/500/800 (np. 3 200, 3 500, 3 800)
5 000 – 10 000	500
10 000 – 20 000	1 000
20 000 – 30 000	2 000
30 000 – 50 000	2 000/5 000/8 000 (np. 32 000, 35 000, 38 000)
50 000 – 100 000	5 000

100 000 – 300 000	10 000
300 000 – 700 000	20 000
700 000 - 1500 000	50 000
1 500 000 – 3 000 000	100 000
3 000 000 – 8 000 000	200 000
powyżej 8 000 000	wg uznania aukcjonera

#### III. PO AUKCJI

1. Płatność
Kupujący zobowiązany jest do zapłaty należności za wylicytowane obiekty w terminie 7 dni od dnia aukcji. Przekroczenie wyznaczonego terminu grozi naliczeniem odsetek ustawowych za okres opóźnienia w zapłacie. Akceptujemy płatność w gotówce do równowartości 10.000 EUR obliczonej według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu dokonania płatności, kartami płatniczymi (MasterCard, VISA) oraz przelewem bankowym na konto: mBank S.A. 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWBK. W tytule prosimy wpisać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.

2. Płatność w walutach innych niż polski złoty
Wszystkie transakcje zawierane są w polskich złotych. Na specjalne życzenie po wcześniejszym uzgodnieniu dopuszczamy wpłaty w euro, dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich. Wartość transakcji opłacanej w innej walucie niż polski złoty będzie większa od opłatę manipulacyjną w wysokości 1%. Przeliczenia dokonujemy po dziennym kursie kupna waluty mBank S.A.

3. Odstąpienie od umowy
W razie opóźnienia nabywcy w zapłacie możemy odstąpić od umowy z nabywcą po bezskutecznym upływie terminu dodatkowego wyznaczonego na zapłatę. W przypadku skorzystania przez DESA Unicum z prawa odstąpienia, DESA Unicum może dochodzić od nabywcy odszkodowania tytułem utraconych korzyści, które obejmują m. in. szkodę spowodowaną brakiem uzyskania opłaty aukcyjnej.

4. Reklamacje
Wszystkie możliwe reklamacje rozpatrywane są zgodnie z przepisami prawa polskiego. Reklamację z tytułu niezgodności towaru z umową można zgłosić w ciągu jednego roku od wydania obiektu. Wobec osób niebędących bezpośrednimi nabywcami na aukcji nie ponosimy odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne oraz wady prawne zakupionych obiektów.

5. Odbiór zakupionego obiektu
Przy odbiorze zakupionych obiektów wymagamy okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość. Obiekty mogą zostać wydane nabywcy lub osobie posiadającej pisemne upoważnienie. Może to nastąpić tylko w momencie pełnej płatności i uregulowania wszystkich zobowiązań wynikających z wcześniejszych zakupów. Zakupione obiekty na aukcji powinny być odebrane w ciągu 30 dni od aukcji. W przeciwnym razie mogą one zostać odesłane do magazynu zewnętrznego, a klient obciążony kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Tym samym ponosimy odpowiedzialność za utratę lub uszkodzenie obiektu jedynie przez okres 30 dni od aukcji.

6. Transport i przesyłka
Zapewniamy podstawowe opakowanie zakupionych obiektów umożliwiające odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki.

7. Pozwolenie na eksport
Przed wzięciem udziału w aukcji potencjalnym licytującym radzimy, aby zorientowali się czy w razie potrzeby wywozu obiektu poza granice Polski nie są wymagane dodatkowe pozwolenia. Przypominamy, że reguluje to ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162 poz. 1568, z późn. zm.), zgodnie z którą wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz: w szczególności dotyczy to obrazów starszych niż 50 lat o wartości powyżej 40 000 złotych. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się sprawami formalnymi związanymi z eksportem dzieł sztuki.

8. Zagrożone gatunki
Przedmioty zrobione z materiału roślinnego lub zwierzęcego albo zawierające je, tj. m.in. koralowiec, skóra krokodyla, kość słoniowa, kość wieloryba, róg nosorożca, skorupa żółwia, niezależnie od wieku, procentu zawartości, mogą wymagać dodatkowych pozwoleń lub certyfikatów przed wywozem. Prosimy pamiętać, że uzyskanie dokumentów umożliwiających eksport nie jest równoznaczne z możliwością importu do innego państwa. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Obiekty tego typu zostały oznaczone dla Państwa wygodą symbolem „o” opisanym w legendzie. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za błędy lub uchybieniaw oznaczeniu przedmiotów zawierających elementy wytworzone z chronionych lub regulowanych prawem gatunków roślin i zwierząt.

9. Wykonując obowiązek informacyjny, określony w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 134 z późn. zm.), niniejszym uprzejmie informujemy, że na podstawie art. 38 pkt 11 ww. ustawy, klientom nie przysługuje prawo do odstąpienia od umowy.

**WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** i **WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI** przedstawione poniżej określają prawa i obowiązki licytujących i kupujących z jednej strony oraz Domu Aukcyjnego DESA Unicum i komitentów z drugiej. Wszyscy potencjalni kupujący na aukcji powinni dokładnie przeczytać **WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** i **WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI** zanim przystąpią do licytacji.

## WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ

#### 1. WPROWADZENIE

Każdy obiekt zaprezentowany w katalogu aukcyjnym przeznaczony jest do sprzedaży na warunkach określonych:

a) w **WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** i **WARUNKACH POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**,
b) w innych informacjach podanych w pozostałych częściach katalogu aukcyjnego, w szczególności w **PRZEWODNIKU DLA KLIENTA**,
c) w dodatkach do katalogu aukcyjnego lub innych materiałach udostępnionych przez DESA Unicum na sali aukcyjnej.
W każdym przypadku zmiana warunków może nastąpić poprzez stosowny aneks bądź ogłoszenie podane do wiadomości przez aukcjонера przed rozpoczęciem aukcji.
Poprzez licytację na aukcji, niezależnie czy osobistą, czy za pośrednictwem przedstawiciela, czy też na podstawie złożonego zlecenia licytacji telefonicznej lub z limitem, licytujący i kupujący wyrażają zgodę na brzmienie niniejszych **WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** ze zmianami i uzupełnieniami oraz **WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**.

#### 2. DESA UNICUM JAKO POŚREDNIK HANDLOWY

DESA Unicum występuje jako zastępca pośredni działający w imieniu własnym, lecz na rachunek komitenta uprawnionego do rozporządzenia obiektem, chyba że inaczej zastrzeżono w katalogu, jego zmianach lub w ogłoszeniach podanych do wiadomości przed aukcją.

#### 3. LICYTOWANIE NA AUKCJI

1) DESA Unicum może według swojego uznania odmówić dopuszczenia niektórych osób do udziału w aukcji lub sprzedaży poaukcyjnej. Wszyscy licytujący muszą zarejestrować się przed aukcją, dostarczyć wymagane informacje przewidziane w formularzu rejestracji, okazać dokument potwierdzający tożsamość oraz odebrać tabliczkę z numerem licytacyjnym.
2) Dla wygody licytujących, którzy nie mogą uczestniczyć w aukcji osobiście, DESA Unicum może zrealizować pisemne zlecenie licytacji. W takim przypadku nieobecni licytujący powinni wypełnić formularz „zlecenie licytacji”, który można znaleźć w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub otrzymać w siedzibie DESA Unicum. Kwoty wskazane przez licytującego w zleceniu licytacji nie powinny zawierać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodne z tabelą postapień. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postapień, zostanie ona obniżona. Aukcjoner nie akceptuje zlecenia licytacji, w którym nie ma wskazanej maksymalnej kwoty, do której DESA Unicum może zrealizować zlecenie. DESA Unicum dołoży starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeśli limit podany przez licytującego jest niższy niż cena gwarancyjna, a stanowi jednocześnie najwyższą ofertę, wówczas dochodzi do transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Wszystkie zlecenia licytacji wraz z fotokopią dokumentu tożsamości umożliwiającym weryfikację danych osobowych powinny być przesłane (pocztą, faksem bądź e-mailem) albo dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Dostarczone później zlecenia mogą nie być realizowane.
3) Od osób zainteresowanych licytacją przez telefon wymaga się zgłoszenia chęci licytacji telefonicznej poprzez wypełnienie formularza „zlecenie licytacji”, dostępnego w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub w siedzibie DESA Unicum. Wszystkie zlecenia licytacji powinny być przesłane (pocztą, faksem, e-mailem) lub dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Wymaga się również przesłania fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych osobowych. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane. Licytacja telefoniczna może być nagrywana, złożenie zlecenia jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na nagrywanie rozmowy telefonicznej. Na wypadek trudności z połączeniem telefonicznym licytujący może określić na zleceniu limit, do którego pracownik domu aukcyjnego będzie licytował pomimo braku połączenia. Jeśli żaden limit nie jest określony na zleceniu, pracownik domu aukcyjnego uznaje w takim wypadku, że klient oferuje przynajmniej cenę wywoławczą.

4) Podczas licytacji, zarówno osobistej, telefonicznej, za pośrednictwem pracownika DESA Unicum oraz za pośrednictwem Aplikacji Online, licytujący bierze osobistą odpowiedzialność za zapłatę za wylicytowane obiekty, co opisane jest dokładniej w paragrafie 3 punkcie 5 poniżej, chyba że przed rozpoczęciem aukcji zostało wyraźnie uzgodnione na piśmie z DESA Unicum, że oferent jest pełnomocnikiem zidentyfikowanej osoby trzeciej akceptowalnej przez DESA Unicum.
5) Usługa licytacji na podstawie zlecenia licytacji nie podlega żadnej opłacie. DESA Unicum zobowiązuje się dochować należytej staranności w realizacji zleceń, jednak

nie ponosi odpowiedzialności za niezrealizowanie takich ofert, chyba że wina za brak realizacji zlecenia leży wyłącznie po stronie DESA Unicum.

#### 4. PRZEBIEG AUKCJI

1) O ile nie zastrzeżono inaczej poprzez symbol, każdy obiekt oferowany jest z zastrzeżeniem ceny gwarancyjnej, która jest poufną minimalną ceną sprzedaży uzgodnioną między DESA Unicum i komitentem. Cena gwarancyjna nie może przekroczyć dolnej granicy estymacji.
2) Aukcjoner może w każdym momencie aukcji wycofać którykolwiek obiekt, ponownie zaoferować przedmiot do sprzedaży (również bezpośrednio po uderzeniu młotkiem) w razie zaistnienia błędu bądź sporu co do wyniku licytacji. W powyższym przypadku aukcjoner może podjąć wszelkie działania, które uzna za stosowne i racjonalne. Jeżeli jakikolwiek spór co do wyniku licytacji powstanie po aukcji, wynik sprzedaży w ramach aukcji uznaje się za ostateczny.
3) Aukcjoner rozpoczyna licytację i decyduje o wysokości kolejnych postapień. W celu osiągnięcia ceny gwarancyjnej obiektu aukcjoner i pracownicy DESA Unicum mogą składać w toku licytacji oferty w imieniu komitenta bez wskazania, że czynią to w imieniu komitenta, bądź to przez składanie następujących po sobie ofert licytacyjnych, bądź też oferty w odpowiedzi na oferty składane przez innych oferentów. Jeżeli nie ma żadnych ofert na dany obiekt lub oferty są zbyt niskie, aukcjoner może uznać przedmiot za niesprzedany, co sygnalizuje terminem "pass".
4) Ceny na aukcji podawane są w polskich złotych i w tej walucie powinna być dokonana płatność. W odpowiedzi na potrzeby klientów zagranicznych estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane także w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich, odzwierciedlając w przybliżeniu cenę przy obecnym kursie waluty. Stosownie do tego estymacje podawane w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich mają charakter wyłącznie orientacyjny.
5) Licytujący, który zaoferował najwyższą kwotę zaakceptowaną przez aukcjонера, jest zwycięzcą licytacji. Uderzenie młotkiem przez aukcjонера oznacza akceptację najwyższej oferty i zawarcie umowy sprzedaży między DESA Unicum a kupującym. Ryzyko i odpowiedzialność za obiekt przechodzący na własność kupującego opisane zostały w paragrafie 6 poniżej.
6) Każda poaukcyjna sprzedaż obiektów oferowanych na aukcji podlega również **WARUNKOM SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** oraz **WARUNKOM POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**.

#### 5. CENA NABYCIA I OPŁATA AUKCYJNA

1) Do kwoty wylicytowanej doliczana jest opłata aukcyjna oraz opłaty dodatkowe wynikające z oznaczeń katalogowych obiektu. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wyngrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 20 % końcowej ceny obiektu (kwoty wylicytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej.
2) Do kwoty wylicytowanej mogą zostać doliczone inne podatki i opłaty, jeśli w katalogu zaznaczone to zostało odpowiednimi oznaczeniami (patrz: paragraf 1 punkt 10 „Przewodnika dla klienta”: „Legenda”).
3) Jeśli nie uzgodniono inaczej, kupujący jest zobowiązany uiścić należność w terminie 7 dni od daty aukcji, niezależnie od uzyskania pozwolenia na eksport czy innych pozwoleń. Opłaty mają być uiszczone w polskich złotych gotówką, kartą lub przelewem bankowym:
a) DESA Unicum akceptuje płatność kartami płatniczymi MasterCard, VISA
b) DESA Unicum akceptuje płatność przelewem bankowym na konto mBank S.A.. 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3
W tytule przelewu proszę podać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.
4) Własność zakupionego obiektu nie przejdzie na kupującego, dopóki DESA Unicum nie otrzyma pełnej ceny nabycia za obiekt opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnosią się do danego obiektu DESA Unicum nie jest zobowiązana do przekazania obiektu kupującemu do chwili przeniesienia własności obiektu na kupującego. Wcześniejsze przekazanie obiektu kupującemu nie jest równoznaczne z przeniesieniem prawa własności obiektu na kupującego ani zwolnieniem z obowiązku zapłaty przez niego ceny nabycia.

#### 6. ODBIÓR ZAKUPU

1) Odbiór wylicytowanych obiektów jest możliwy po dokonaniu wpłaty pełnej ceny nabycia oraz uregulowaniu innych płatności wobec DESA Unicum i spółek powiązanych. Jak tylko nabywca spełni wszystkie wymagania, powinien skontaktować się ze swoim doradcą Klienta DESA Unicum lub z Biurem Obsługi Klienta pod numerem tel. 22 163 66 00, aby umówić się na odbiór obiektu.

2) Kupujący powinien odebrać zakupiony obiekt w terminie 30 dni od daty aukcji. Po tym terminie DESA Unicum przesyła wszystkie wylicytowane obiekty do magazynu ze-

wnętrznego, a kupujący obciążony zostanie kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Zaakceptowanie niniejszego regulaminu równoznaczne jest z zaakceptowaniem regulaminu spółki magazynowej. Po upływie 30 dni od daty aukcji na kupującego przechodzi ryzyko utraty i uszkodzenia nieodebranego obiektu, a także ciężary związane z takim obiektem, w tym koszty jego ubezpieczenia. DESA Unicum odpowiada względem kupującego za szkody z tytułu straty lub uszkodzenia obiektu, jednak jedynie do wysokości ceny nabycia obiektu.
3) Dla wygody kupującego DESA Unicum nieodpłatnie zapewnia podstawowe opakowanie obiektu umożliwiające jego odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie kupującego DESA Unicum może pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki. Każde takie zlecenie odbywa się na odpowiedzialność klienta, DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie usług przez przewoźników bądź inne osoby trzecie. Jeżeli klient sam wybierze firmę transportową, jej przedstawiciel powinien skontaktować się z DESA Unicum telefonicznie przynajmniej 24 godziny przed planowanym odbiorem obiektu pod numerem telefonu: 22 163 66 20.

4) DESA Unicum będzie wymagała okazania dowodu osobistego przed przekazaniem obiektu nabywcy bądź jego przedstawicielowi, który dodatkowo powinien posiadać pisemne upoważnienie od nabywcy.

#### 7. BRAK PŁATNOŚCI

Bez uszczerbku dla innych praw sprzedający, w przypadku gdy nabywca nie uiści pełnej ceny nabycia za obiekt, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu, w terminie 7 dni od daty aukcji, DESA Unicum może zastosować jeden lub kilka z poniższych środków prawnych:

a) przechować obiekt w siedzibie DESA Unicum lub w innym miejscu na ryzyko i koszt klienta;
b) odstąpić od sprzedaży obiektu, zatrzymując dotychczasowe opłaty na poczet pokrycia szkód;
c) odrzucić zlecenie nabywcy w przyszłości lub zrealizować takie zlecenie pod warunkiem uiszczenia kaucji;
d) naliczać ustawowe odsetki za opóźnienie od dnia wymagalności płatności do dnia zapłaty pełnej ceny nabycia, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu;
e) wszcząć postępowanie sądowe przeciwko kupującemu w celu odzyskania zaległości;
f) potrącić należności nabywcy względem Desa Unicum z wiarytelności wobec tego nabywcy wynikających z innych transakcji;
g) podjąć wszelkie inne działania odpowiednie do zaistniałych okoliczności.

#### 8. DANE OSOBOWE KLIENTA

W związku ze świadczonymi usługami oraz wymogami prawnymi związanymi z przeprowadzeniem aukcji DESA Unicum może wymagać od klientów podania danych osobowych lub w niektórych przypadkach (np. w celu sprawdzenia wypłacalności, poświadczenia tożsamości klienta lub w celu uniknięcia fałszerstwa) pozyskać dane o kliencie od osób trzecich. DESA Unicum może również wykorzystać dane osobowe dostarczone przez klienta w celach marketingowych, dostarczając materiały o produktach, usługach bądź wydarzeniach organizowanych przez DESA Unicum oraz spółki powiązane. Zgadzając się na **WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** i podając dane osobowe, klienci zgadzają się, że DESA Unicum i spółki powiązane mogą wykorzystać te dane do ww. celów. Jeśli klient chciałby uzyskać więcej informacji o polityce prywatności, skorygować swoje dane lub zrezygnować z dalszej korespondencji marketingowej, prosimy o kontakt pod numerem 22 163 67 00.

## WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI

Przez autentyczność obiektu rozumiemy właściwe podanie autorstwa obiektu i prawidłowe jego datowanie. DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektów zaprezentowanych w tym katalogu na okres 5 lat od daty sprzedaży przez DESA Unicum z poniższymi zastrzeżeniami:

1) DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektu jedynie bezpośrednio nabywcy obiektu (konsumentowi). Powyższa gwarancja nie obejmuje:

a) kolejnych właścicieli obiektu, włączając w to osoby, które nabyły od bezpośredniego nabywcy obiekt odpłatnie, w drodze darowizny lub dziedziczenia;

b) obiektu, co do którego trwa spór o autorstwo;

c) obiektu, którego autorstwo jest jedynie domniemane, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest następującymi zapisami: brak dat życia po imieniu i nazwisku artysty, nazwisko artysty poprzedzone jedynie inicjałem imienia, znak zapytania w nawiasie lub bez nawiasu („?” lub „(?)” po nazwisku artysty, przed lub po imieniu i nazwisku artysty określenia: „przypisywany/e/a”, „Attributed” lub skrót „Attrib.”;

d) obiektu powstałego w bliżej lub szerzej rozumianym kręgu oddziaływania stylu danego artysty, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest użyciem przed lub po imieniu i nazwisku artysty jednego z następujących określeń: „krąg”, „szkoła” bądź „naśladowca”;

#### 9. OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

1) DESA Unicum wyłącza wszelkie gwarancje inne niż **WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI** w najszerszym zakresie dopuszczonym prawem.

2) Całkowita odpowiedzialność DESA Unicum będzie ograniczona wyłącznie do ceny nabycia zapłaconej przez kupującego.

3) DESA Unicum nie jest odpowiedzialna za pomyłki słowne czy na piśmie w informacjach podanych klientom oraz nie ponosi odpowiedzialności wobec żadnego licytującego za błędy w trakcie prowadzonej aukcji lub popehnione w innym zakresie związanym ze sprzedażą obiektu.

4) DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności wobec kupującego za szkody przewyższające cenę nabycia, niezależnie czy taka szkoda jest charakteryzowana jako bezpośrednia, pośrednia, szczególna, przypadkowa czy następcza. DESA Unicum nie jest zobowiązana do zapłaty odsetek od ceny zakupu.

5) Żaden przepis w niniejszych **WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** nie wyklucza lub nie ogranicza odpowiedzialności DESA Unicum wobec kupującego, wynikającej z jakiegokolwiek oszustwa bądź świadomego wprowadzenia w błąd, lub z winy umyślnej.

#### 10. PRAWA AUTORSKIE

1) Sprzedający nie przekazują wraz z obiektem prawa autorskiego ani prawa do reprodukowania obiektu.

2) Prawa autorskie do wszystkich zdjęć, ilustracji i tekstów związanych z obiektem sporządzonych przez lub dla DESA Unicum, włączając zawartość tego katalogu, stanowią własność DESA Unicum. Nie mogą być one wykorzystane przez kupującego ani inne osoby bez uprzedniej zgody pisemnej DESA Unicum.

#### 11. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1) Niniejsze **WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** wraz późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, o których mowa w paragrafe 1 powyżej, oraz **WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI** wyczerpują całość praw i obowiązków pomiędzy stronami w odniesieniu do sprzedaży obiektu.

2) Wszelkie zawiadomienia powinny być kierowane na piśmie na adres DESA Unicum. Powiadomienia kierowane do klientów będą przesyłane na adres podany w ostatnim piśmie do DESA Unicum.

3) Jeśli jakiegolwiek z postanowień **WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** okazałoby się nieważne, bezskuteczne lub niemożliwe do zastosowania, pozostałe postanowienia będą nadal obowiązywać. Brak działania lub opóźnienie w wykonywaniu praw wynikających z **WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** nie oznacza zrzeczenia się praw lub zwolnienia z obowiązków ani nie uchyla obowiązywalności całości bądź części z postanowień **WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ**.

#### 12. PRAWO OBOWIĄZUJĄCE

Prawa i obowiązki stron wynikające z niniejszych **WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** oraz **WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**, przebieg aukcji i jakiegolwiek sprawy związane z powyższymi postanowieniami podlegają prawu polskiemu. DESA Unicum w szczególności zwraca uwagę na przepisy:

1) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.) – wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz,

2) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.) – muzea rejestrowane mają prawo pierwokupu zabytków bezpośrednio na aukcji za kwotę wylicytowaną powiększoną o opłatę aukcyjną.

e) obiektu, którego określenie autorstwa było zgodne z ogólnie przyjętą opinią specjalistów, uczonych i innych ekspertów;
f) obiektu, w przypadku którego podana w katalogu roczna data powstania różni się od faktycznej o mniej niż 15 lat;
g) obiektu, w przypadku którego w datowaniu pojawiło się prawidłowe określenie stulecia, natomiast nieprawidłowe określenie części tego stulecia (połowy lub ćwierci);
h) obiektów z XX w., XIX w. i starszych, w przypadku których faktycznie stwierdzone datowanie różni się w stosunku do podanego w katalogu „na korzyść” obiektu, tj. obiekt okazał się starszy, niż było to podane w opisie;
i) obiektu, którego opis i datowanie zostały uznane za niedokładne przy użyciu metod naukowych lub testów, które nie były ogólnie przyjęte w czasie wydawania tego katalogu bądź w tamtym czasie były uznawane za nadmiernie kosztowne lub niewykonalne, albo według wszelkiego prawdopodobieństwa mogłyby spowodować uszkodzenia lub utratę wartości obiektu. DESA Unicum zastrzega iż opis uzupełniający (pochodzenie, historia wystaw, literatura) został wykonany w dobrej wierze i błędy w tym zakresie nie mogą być podstawą do reklamacji. DESA Unicum zastrzega, sobie również 5% jako granicę błędů w przypadku podawania poszczególnych wymiarów obiektu.



